

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annettua lakia, sijoitusrahastolakia, vaihtoehtorahastojen hoitajista annettua lakia, sijoituspalvelulakia, kirjanpitolakia, vakuutusten tarjoamisesta annettua lakia, eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia. Esityksellä tehtäisiin kestävyysliittävien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen, viitearvoasetuksen muuttamisesta EU:n ilmastosiirtymää koskevien vertailuarvojen, EU:n Pariisin sopimuksen mukaisten vertailuarvojen ja vertailuarvojen kestävyysliittävien tietojen antamisen osalta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen ja kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen kestävyysliittävien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen kannalta tarpeelliset muutokset kansallisiin lakeihin. Merkittävimmät muutokset koskevat Finanssivalvonnasta annettuun lakiin luotavaa kestävyysliittävien tiedonantovelvoitteiden kansallista valvonta- ja seuraamusjärjestelmää.

Lait on tarkoitettu tulemaan pääosin voimaan 10.3.2021.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	5
1 Asian tausta ja valmistelu	5
1.1 Tausta	5
1.2 Valmistelu	5
1.2.1 EU-säädöksen valmistelu	5
1.2.2 Hallituksen esityksen valmistelu	6
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö.....	6
2.1 Tiedonantovelvoiteasetus	6
2.1.1 Tavoite	6
2.1.2 Asetuksen kohde ja määritelmät	6
2.1.3 Kestävyyseriskejä ja haitallista kestävyysvaikutusta koskevat artiklat	7
2.1.4 Kestävät sijoitukset sekä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien edistäminen	8
2.1.5 Valvonta ja muut artiklat.....	9
2.2 Vähähiiliset viitearvot -muutosasetus	9
2.2.1 Tavoite	9
2.2.2 Vähähiiliset viitearvot	9
2.2.3 Kriittisiin vertailuarvoihin liittyvät muutokset.....	10
2.2.4 Muutokset muihin viitearvoasetuksen artikloihin	10
2.3 Taksonomia-asetus	11
2.3.1 Tavoite	11
2.3.2 Asetuksen kohde, soveltamisala ja määritelmät.....	11
2.3.3 Teknisiä arviointikriteerejä määrittävät artiklat	11
2.3.4 Tiedonantovelvoitteita ja käyttöä unionin tai kansallisissa standardeissa koskevat artiklat	12
2.3.5 Komission asiantuntijaryhmiä koskevat artiklat	13
2.3.6 Loppusäännökset.....	13
3 Nykytila ja sen arviointi.....	13
3.1 Asetusten soveltamisala kansallisessa lainsäädännössä	13
3.2 Tiedonantovelvoitteet.....	15
3.2.1 Lainsäädäntö	15
3.2.1.1 Sijoitusrahastolaki	15
3.2.1.2 Sijoituspalvelulaki.....	16
3.2.1.3 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista	16
3.2.1.4 Vakuutusyhtiölaki	17
3.2.1.5 Vakuutussopimuslaki	17
3.2.1.6 Laki vakuutusten tarjoamisesta	18
3.2.1.7 Eläkesäätiölaki	18
3.2.1.8 Vakuutuskassalaki.....	19
3.2.1.9 Kirjanpitolaki	19
3.2.2 Tiedonantovelvoitteita koskevan nykytilan arviointi	20
3.2.2.1 Tiedonantovelvoiteasetuksen ja taksonomia-asetuksen tiedonantovelvoitteet	20

3.2.2.2 Tiedonantovelvoiteasetuksen 17 artiklan jäsenvaltio-optio	22
3.3 Palkitseminen	22
3.3.1 Lainsäädäntö	22
3.3.1.1 Sijoitusrahastolaki	22
3.3.1.2 Sijoituspalvelulaki	23
3.3.1.3 Laki luottolaitostoiminnasta	24
3.3.1.4 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista	24
3.3.1.5 Vakuutusyhtiölaki	24
3.3.1.6 Laki vakuutusten tarjoamisesta	25
3.3.1.7 Eläkesäätiölaki	25
3.3.1.8 Vakuutuskassalaki	25
3.3.2 Palkitsemista koskevan nykytilan arviointi	25
3.4 Viranomaisvaltuudet ja seuraamukset	25
3.4.1 Laki Finanssivalvonnasta	25
3.4.2 Viranomaisvaltuuksien ja seuraamusten nykytilan arviointi	27
3.4.2.1 Valvontavaltuudet	27
3.4.2.2 Seuraamukset	27
3.4.2.3 Finanssivalvonnan antamat seuraamukset	29
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	29
4.1 Keskeiset ehdotukset	29
4.1.1 Laki Finanssivalvonnasta	30
4.1.1.1 Finanssivalvonnan valvontavaltuudet	30
4.1.1.2 Finanssivalvonnan seuraamusvaltuudet	30
4.1.2 Sijoitusrahastolaki	38
4.1.3 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista	38
4.1.4 Sijoituspalvelulaki	38
4.1.5 Kirjanpitolaki	38
4.1.6 Laki vakuutusten tarjoamisesta	39
4.1.7 Eläkesäätiölaki	39
4.1.8 Vakuutuskassalaki	39
4.2 Pääasialliset vaikutukset	39
4.2.1 EU-asetusten vaikutukset	39
4.2.1.1 Taloudelliset vaikutukset	40
4.2.1.2 Ympäristövaikutukset	41
4.2.1.3 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset	42
4.2.2 Hallituksen esityksessä ehdotettujen muutosten vaikutukset	42
4.2.2.1 Taloudelliset vaikutukset	42
4.2.2.2 Vaikutukset viranomaisiin	43
4.2.2.3 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset	43
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	44
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	44
5.1.1 Tiedonantovelvoiteasetuksen jäsenvaltio-optiot	44
5.1.1.1 Sijoitus- ja vakuutusneuvonta	44
5.1.1.2 Eläkejärjestelmät	45
5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot	45

6 Lausuntopalaute.....	46
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	46
7.1 Lakiehdotusten perustelut	46
7.1.1 Laki Finanssivalvonnasta.....	46
7.1.2 Sijoitusrahastolaki.....	49
7.1.3 Vaihtoehtorahastojen hoitajista annettu laki	49
7.1.4 Sijoituspalvelulaki.....	49
7.1.5 Kirjanpitolaki	49
7.1.6 Laki vakuutusten tarjoamisesta.....	50
7.1.7 Eläkesäätiölaki	50
7.1.8 Vakuutuskassalaki.....	50
8 Voimaantulo	50
9 Toimeenpano ja seuranta	51
10 Suhde muihin esityksiin.....	51
10.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä.....	51
11 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	52
LAKIEHDOTUKSET	54
1. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	54
2. Laki sijoitusrahastolain 1 luvun 1 §:n muuttamisesta	56
3. Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 1 luvun 6 §:n muuttamisesta.....	57
4. Laki sijoituspalvelulain 10 luvun 7 §:n muuttamisesta.....	57
5. Laki kirjanpitolain 3 a luvun 2 §:n muuttamisesta.....	58
6. Laki vakuutusten tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta	58
7. Laki eläkesäätiölain muuttamisesta.....	59
8. Laki vakuutuskassalain muuttamisesta	59
LIITE	61
RINNAKKAISTEKSTIT	61
1. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	61
2. Laki sijoitusrahastolain 1 luvun 1 §:n muuttamisesta	64
3. Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 1 luvun 6 §:n muuttamisesta.....	65
4. Laki sijoituspalvelulain 10 luvun 7 §:n muuttamisesta.....	66
5. Laki kirjanpitolain 3 a luvun 2 §:n muuttamisesta.....	67
6. Laki vakuutusten tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta	68
7. Laki eläkesäätiölain muuttamisesta.....	69
8. Laki vakuutuskassalain muuttamisesta	70

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

EU on sitoutunut Pariisin ilmastopimukseen ja YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmaan. Komission mukaan, jotta Pariisin ilmastopimuksen tavoitteet saavutettaisiin, tavoitteita tukeviin sijoituksiin tulisi kohdentaa vuosittain 260 miljardia euroa¹.

Tällaisen rahoitusvajeen kattaminen ei onnistu julkisin toimin, vaan myös yksityistä varallisuutta tarvittaisiin entistä enemmän kestävän kasvun tukemiseen.

Kestävän kasvun tukemisen rahoitusta varten komissio julkaisi kolme asetusehdotusta: asetusehdotuksen kestävien sijoitusten kehityksen luomiseksi, asetusehdotuksen kestävien sijoitusten ja kestävyysriskien tiedonantovelvollisuuksista ja direktiivin (EU) 2016/2341 muuttamisesta sekä viitearvoasetuksen (EU) 2016/1011 muuttamisesta. Edellä mainitut lainsäädäntöehdotukset ovat komission ensimmäisiä lainsäädännöllisiä toimia kestävän kasvun rahoitusta koskevasta toimintasuunnitelmasta.

Asetusehdotusten tarkoituksena on kehittää kestävän rahoituksen markkinaa EU:ssa. Asetusehdotukset ovat osa komission maaliskuussa 2018 julkaisemaa laajempaa kestävän kasvun rahoitusta koskevaa toimintaohjelmaa (KOM(2018) 97 lopullinen, E 26/2018 vp, YmVL 16/2018 vp, TaVL 25/2018 vp).

1.2 Valmistelu

1.2.1 EU-säädöksen valmistelu

Komissio julkaisi 24.5.2018 kolme kestävää rahoitusta koskevaa lainsäädäntöehdotusta: ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kestävää sijoittamista helpottavasta kehiksestä (KOM(2018) 353 lopullinen), jäljempänä *taksonomiaehdotus*, ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kestäviin sijoituksiin ja kestävyysriskeihin liittyvien tietojen antamisesta ja direktiivin (EU) 2016/2341 muuttamisesta (KOM(2018) 354 lopullinen), jäljempänä *tiedonantovelvoite-ehdotus*, sekä ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1011 muuttamisesta vähähiilisuuden ja positiivisen hiilivaikutuksen vertailuarvojen osalta (KOM(2018) 355 lopullinen), jäljempänä *vähähiiliset viitearvot -ehdotus*. Lainsäädäntöehdotukset ovat osa komission Kestävän kasvun rahoitusta koskevaa toimintasuunnitelmaa (E 26/2018 vp). Lainsäädäntöehdotuksista valmisteltiin u-kirjelmä (U 56/2018 vp). Lisäksi taksonomia-ehdotusta koskevaa Suomen kantaa tarkennettiin u-jatkokirjelmällä (UJ 37/2018 vp). Taksonomia-ehdotuksen valmistelussa on kuultu useita eri asiantuntijoita eri ministeriöistä. Suomi kannattaa EU-lainsäädäntöehdotusten tavoitteita.

Lainsäädäntöehdotusten neuvottelut neuvoston rahoituspalvelutyöryhmässä alkoivat heinäkuussa 2018. Vähähiiliset viitearvot -ehdotuksesta ja tiedonantovelvoite-ehdotuksesta saavutettiin poliittinen sovinto Euroopan parlamentin kanssa helmi-maaliskuussa 2019. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2019/2088 kestävyteen liittyvien tietojen antamisesta ra-

¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, Neuvostolle, Euroopan Talous- ja sosiaalikomitealle ja Alueiden komitealle - Euroopan vihreän kehityksen ohjelma, s.16

hoituspalvelusektorilla, jäljempänä *tiedonantovelvoiteasetus*, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/2089 asetuksen (EU) 2016/1011 muuttamisesta EU:n ilmastosiirtymää koskevien vertailuarvojen, EU:n Pariisin sopimuksen mukaisten vertailuarvojen ja vertailuarvojen kestävyysliittymien tietojen antamisen osalta, jäljempänä *vähähiiliset viitearvot -muutosasetus*, julkaistiin 9.12.2019 EU:n virallisessa lehdessä.

Taksonomiaehdotusta koskevat neuvottelut jatkuivat neuvoston rahoituspalvelutyöryhmässä Suomen neuvoston puheenjohtajuuskaudella. Suomen neuvoston puheenjohtajuuskausi vaikutti Suomen asemaan neuvotteluissa, sillä Suomi edusti kaikkia jäsenvaltioita ja niiden kantoja, ei vain omiaan. Suomi saavutti taksonomiaehdotuksesta poliittisen yhteisymmärryksen Euroopan parlamentin kanssa joulukuussa 2019. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/852 kestävästä sijoittamisesta helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta, jäljempänä *taksonomia-asetus*, julkaistiin 22.6.2020 EU:n virallisessa lehdessä.

1.2.2 Hallituksen esityksen valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä virkatyönä. Työhön on osallistunut myös sosiaali- ja terveysministeriö sekä kirjanpitolain (1336/1997), jäljempänä *KPL*, osalta työ- ja -elinkeinoministeriö.

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

2.1 Tiedonantovelvoiteasetus

2.1.1 Tavoite

Tiedonantovelvoiteasetuksen tavoitteena on lisätä finanssimarkkinatoimijoiden, rahoitusneuvojen ja rahoitustuotteiden avoimuutta ja läpinäkyvyyttä kestävyys- ja vastuullisuusnäkökulmista, etenkin ympäristön, yhteiskunnan ja hyvän hallintotavan näkökulmista eli niin sanotuista ESG-näkökulmista (*environmental, social and governmental*). Läpinäkyvyyden parantaminen helpottaa tuotteiden vertailua asiakkaalle ja samalla saattaa kannustaa sijoittaja-asiakkaita tekemään entistä kestävämpiä ja vastuullisempia sijoituspäätöksiä.

2.1.2 Asetuksen kohde ja määritelmät

Asetuksen 1 artiklassa määritetään asetuksen kohde, jonka mukaan asetuksessa vahvistetaan kestävyysriskien ja haitallisten kestävyysvaikutusten huomioon ottamiseen liittyvät avoimuussäännöt. Asetuksen 2 artikla on määritelmäartikla. Asetuksen keskeisimmät määritelmät ovat finanssimarkkinatoimijoiden ja rahoitustuotteiden määritelmät, joihin viitataan myös taksonomia-asetuksessa. Lisäksi soveltamisalan kannalta myös rahoitusneuvojan määritelmä on keskeinen. Rahoitusneuvojiksi lukeutuvat vakuutusneuvontaa tarjoavat vakuutusedustajat ja vakuutusyritykset sekä sijoitusneuvontaa tarjoavat sijoituspalveluyritykset ja luottolaitokset.

Finanssimarkkinatoimijoita on asetuksen mukaan vakuutusmuotoisen sijoitustuotteen saataville asettava vakuutusyritys, salkunhoitoa tarjoava sijoituspalveluyritys, ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoava laitos, eläketuotteen kehittäjä, vaihtoehtoisen sijoitusrahaston hoitaja, yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen (*Pan-European Personal Pension Product*), jäljempänä *PEPP*, tarjoaja, vaatimukset täyttävän rekisteröidyn riskipääomarahaston hoitaja (EuVECA), vaatimukset täyttävän rekisteröidyn yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneen rahaston hoitaja (EuSEF), yhteissijoitusyrityksen rahastoyhtiö tai salkunhoitoa tarjoava luottolaitos.

Asetusta ei kuitenkaan 16 artiklan mukaan sovellettaisi suoraan kansallisia sosiaaliturvajärjestelmiä hallinnoiviin eläketuotteiden kehittäjiin, jotka kuuluvat sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 ja sen täytäntöönpanomenettelystä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 987/2009, jäljempänä *sosiaaliturvan koordinaatioasetusten*, piiriin. Jäsenvaltio voisi halutessaan päättää, että tiedonantovelvoiteasetusta sovellettaisiin kyseisiin eläketuotteiden kehittäjiin. Tässä tapauksessa jäsenvaltion tulee ilmoittaa päätös komissiolle ja Euroopan valvontaviranomaisille.

Lisäksi 17 artiklan mukaan asetusta ei sovellettaisi vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita koskevaa vakuutusneuvontaa tarjoaviin vakuutusedustajiin tai sijoitusneuvontaa tarjoaviin sijoitusneuvojiin, jos niiden palveluksessa on vähemmän kuin kolme työntekijää. Jäsenvaltio voi halutessaan päättää soveltaa asetusta myös edellä mainittuihin toimijoihin. Tässä tapauksessa jäsenvaltion tulee ilmoittaa päätös komissiolle ja Euroopan valvontaviranomaisille.

Rahoitustuotteiksi asetuksessa määritellään salkunhoitopalvelun, vaihtoehtoisen sijoitusrahoituksen, vakuutusmuotoisen sijoitustuotteen, eläketuotteen, eläkejärjestelmän, yhteissijoitusyrityksen ja PEPP-tuotteen.

2.1.3 Kestävyyseriskejä ja haitallista kestävyysvaikutusta koskevat artiklat

Asetuksen 3 artiklan mukaan sekä finanssimarkkinatoimijoiden että rahoitusneuvojen tulee julkaista verkkosivustoillaan kestävyysriskien huomioonottamisen toimintaperiaatteet koskien finanssimarkkinatoimijoiden osalta sijoituksia koskevaa päätöksentekoprosessia ja rahoitusneuvojen osalta niiden antamaa neuvontaa.

Asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että finanssimarkkinatoimijat ja rahoitusneuvojat sisällyttävät palkitsemispolitiikkoihinsa tiedot siitä, miten palkitsemispolitiikat ovat johdonmukaisia kestävyysriskien suhteen, ja julkaisevat nämä tiedot verkkosivustoillaan. Asetuksen 5 artiklan 2 kohdassa edellytetään, että 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen on sisällytettävä palkitsemispolitiikkoihin, joita finanssimarkkinatoimijoiden ja rahoitusneuvojen on ylläpidettävä alakohdattaisen lainsäädännön mukaisesti.

Asetuksen 6 artiklassa määritetään, miten kestävyysriskejä koskeva tieto on sisällytettävä ennen sopimuksen tekemistä annettaviin tietoihin sekä asiakirjat, joihin tieto tulee eri toimijoiden kohdalla sisällyttää. Näihin 6 artiklan 3 kohdassa määriteltyihin asiakirjoihin viitataan myös 7, 8 ja 9 artiklassa. Asetuksen 6 artiklassa määriteltyjen tietojen tulisi sisältää tapa, jolla kestävyysriskit on otettu huomioon, sekä vaikutusten arvioinnin tulokset, joita kestävyysriskit todennäköisesti aiheuttavat rahoitustuotteiden tuottoon.

Asetuksen 4 artikla koskee haitallisten kestävyysvaikutusten avoimuutta yhteisön tasolla, kun taas 7 artikla kyseisten vaikutusten avoimuutta rahoitustuotteiden tasolla. Asetuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaan finanssimarkkinatoimijan on julkaistava ja ylläpidettävä verkkosivuillaan tiedot siitä, miten ne ottavat huomioon pääasialliset haitalliset vaikutukset kestävyystekijöihin sijoituspäätöksissään tai jos ne eivät ota näitä vaikutuksia huomioon, selitys siitä miksi eivät ja aikovatko tulevaisuudessa alkaa arvioida kyseisiä vaikutuksia. Asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa on tarkemmin määritelty verkkosivustolla julkaistavat vähimmäistiedot, kuten tiedot käytetyistä toimintaperiaatteista, kuvaus pääasiallisista haitallisista vaikutuksista, yhteenvedot mahdollisista vaikuttamispolitiikoista sekä viittaus kansainvälisten standardien noudattamiseen, kun finanssimarkkinatoimija ottaa huomioon sijoituspäätösten pääasialliset haitalliset vaikutukset kestävyystekijöihin. Asetuksen 4 artiklan 3 ja 4 kohdan mukaan, jos kyseessä on finanssimarkkinatoimija tai emoyrityksenä toimivan finanssimarkkinatoimija, jolla on yli 500 työntekijää,

se ei voisi poiketa pääasiallisten haitallisten vaikutusten raportoimisesta 30.6.2021 jälkeen. Asetuksen 4 artiklan 5 kohdan mukaan rahoitusneuvojien olisi julkaistava ja ylläpidettävä verkkosivuillaan tiedot siitä, ottavatko ne huomioon sijoitusneuvonnassaan tai vakuutusneuvonnassaan pääasialliset haitalliset vaikutukset kestävyystekijöihin tai vaihtoehtoisesti tiedot siitä, miksi ne eivät ota huomioon sijoituspäätösten haitallisia vaikutuksia kestävyystekijöihin sijoitusneuvonnassaan tai vakuutusneuvonnassaan ja aikovatko tulevaisuudessa alkaa arvioida kyseisiä vaikutuksia. Asetuksen 4 artiklan 6 ja 7 kohdassa veloitetaan Euroopan valvontaviranomaiset laatimaan yhteiskomiteansa kautta tekniset sääntelystandardien luonnokset tarkemmasta teknisestä ohjeistuksesta ja komissiolle valta hyväksyä ne.

Tiedonantovelvoiteasetuksen 7 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että finanssimarkkinatoimijan ottaessa huomioon sijoitusten pääasialliset haitalliset vaikutukset yhteisön tasolla, ennen sopimusta annettaviin tietoihin on sisällytettävä kunkin rahoitustuotteen osalta selkeä ja perusteltu selvitys siitä, otetaanko rahoitustuotteessa huomioon pääasialliset haitalliset vaikutukset kestävyystekijöihin ja jos otetaan, miten ne otetaan huomioon. Lisäksi kunkin rahoitustuotteen osalta kyseisiin tietoihin on sisällytettävä ilmoitus siitä, että tiedot pääasiallisista haitallisista vaikutuksista kestävyystekijöihin ovat saatavilla määräaikaikatsauksissa. Finanssimarkkinatoimijan tulisi kertoa nämä tiedot kunkin rahoitustuotteen osalta viimeistään 30.12.2022 alkaen. Asetuksen 7 artiklan 2 kohdassa edellytetään, että jos finanssimarkkinatoimija ei ota huomioon sijoituspäätösten haitallisia kestävyysvaikutuksia, ennen sopimuksen tekemistä annettaviin tietoihin on sisällytettävä kunkin rahoitustuotteen osalta ilmoitus siitä, että finanssimarkkinatoimija ei ota huomioon sijoituspäätösten haitallisia vaikutuksia kestävyystekijöihin, ja syyt siihen.

2.1.4 Kestävät sijoitukset sekä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien edistäminen

Asetuksen 8—11 artikla käsittelee kestävien sijoitusten sekä sijoitusten, joilla on ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia, tiedonantovelvoitteita. Asetuksen 8 artikla koskee ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien edistämistä ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa. Tietojen pitäisi sisältää muun muassa tiedot siitä, miten tuotteen ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvät ominaisuudet toteutuvat ja jos vertailuarvoksi on nimetty tietty indeksi, tiedot siitä ja miten tämä indeksi vastaa kyseisiä ominaisuuksia. Asetuksen 9 artikla koskee vastaavien tietojen antamista kestävien sijoitusten osalta. Tietojen tulisi sisältää tietoja vertailuarvoksi nimetystä indeksistä, miten se vastaa kyseistä tavoitetta ja miten nimetty indeksi eroaa vastaavasta markkinaindeksistä. Asetuksen 9 artiklan 3 kohdan mukaan, jos rahoitustuotteen tavoitteena on vähentää hiilipäästöjä, ennen sopimuksen tekemistä annettavien tietojen yhteydessä on annettava yksityiskohtainen selvitys siitä, mikä on tavoitteellinen hiilipäästöjen taso Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteiden saavuttamiseksi.

Asetuksen 10 artikla koskee ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien sekä kestävien sijoitusten edistämisen avoimuutta verkkosivustoilla, kun taas 11 artikla koskee vastaavien edistämistä määräaikaikatsauksissa. Asetuksen 11 artiklan mukaan finanssimarkkinatoimijan tulisi julkaista määräaikaikatsauksissaan 8 artiklassa tarkoitetun rahoitustuotteen osalta ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien toteutumisen laajuus, 9 artiklassa tarkoitetun rahoitustuotteen osalta tiedot rahoitustuotteen kestävästä kokonaisvaikutuksesta ilmaistuna asiaankuuluvilla kestävyysindikaattoreilla sekä tietoa vertailuarvoksi nimetyn indeksin vaikutuksista verrattuna rahoitustuotteen kokonaisvaltaiseen kestävyysliittävään vaikutukseen sekä edellinen verrattuna yleiseen markkinaindeksiin vaikutuksiin ottaen huomioon kestävyysindikaattorit, jos rahoitustuotteelle on nimetty indeksi.

Asetuksen 10 artiklan mukaan verkkosivustoilla tulisi julkaista 8 artiklassa ja 9 artiklassa tarkoitetun rahoitustuotteen osalta 8, 9 ja 11 artiklassa tarkoitetut tiedot sekä kuvaus ympäristöön

tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksista tai kestävän sijoitustavoitteesta kuvaus, sekä näiden ominaisuuksien tai kestävien sijoitusten vaikutusten arvioinnissa, mittaamisessa ja seuraamisessa käytetyt menetelmät. Asetuksen 8—11 artiklan osalta veloitetaan Euroopan valvontaviranomaiset laatimaan yhteiskomiteansa kautta tekniset sääntelystandardien luonnokset tarkemmasta teknisestä ohjeistuksesta ja komissiolle valta hyväksyä ne.

Taksonomia-asetuksen tiedonantovelvoitteissa viitataan tiedonantovelvoiteasetuksen 6 ja 8—11 artiklaan. Taksonomia-asetuksen 5 artiklassa lisätään tiedonantovelvoitteita tiedonantovelvoiteasetuksen 9 artiklan mukaiselle rahoitustuotteelle ja taksonomia-asetuksen 6 artiklassa lisätään tiedonantovelvoitteita tiedonantovelvoiteasetuksen 8 artiklan mukaiselle rahoitustuotteelle. Taksonomia-asetuksen 7 artiklassa taas tuodaan uusi tiedonantovelvoite muille tiedonantovelvoiteasetuksen 2 artiklan 12 kohdassa määritetyille rahoitustuotteille, jotka eivät lukeudu tiedonantovelvoiteasetuksen 8 ja 9 artiklan mukaisiksi tuotteiksi.

2.1.5 Valvonta ja muut artiklat

Asetuksen 14 artiklan mukaan asetuksen toimivaltaisina viranomaisina toimivat alakohtaisen lainsäädännön mukaan nimetyt valvontaviranomaiset. Asetuksen 12 artikla koskee annettujen tietojen tarkistamista ja finanssimarkkinatoimijan verkkosivustoillaan julkistettavien tietojen ajantasaisuutta. Asetuksen 13 artiklan mukaan markkinointiviestinnän ei tulisi olla ristiriidassa alakohtaisen lainsäädännön kanssa. Liittyen 13 artiklan markkinointiviestinnän yhteensopivuuteen asetuksessa veloitetaan Euroopan valvontaviranomaiset laatimaan yhteiskomiteansa avulla tekniset sääntelystandardien luonnokset tarkemmasta teknisestä ohjeistuksesta ja komissiolle annetaan valta hyväksyä ne. Asetuksen 15 artiklassa mahdollistetaan ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoaville laitoksille poikkeus raportointitavassa, joka on yhdenmukainen alakohtaisen lainsäädännön kanssa. Asetuksen 18—20 artiklassa on loppusäännöksiä. Komission tulisi arvioida asetuksen soveltamista viimeistään 30.12.2022 ja Euroopan valvontaviranomaisten tulisi antaa kertomus 10.9.2022 ja sen jälkeen vuosittain suosituksia asetukseen liittyen komissiolle.

Asetus tuli voimaan 9.12.2019, kun se julkaistiin, mutta asetus tulee sovellettavaksi pääosin 10.3.2021. Asetuksen 11 artiklan tiedonantovelvoitetta, joka koskee avoimuutta määräaikaikatsauksissa, sovellettaisiin 1.1.2022 alkaen.

2.2 Vähähiiliset viitearvot -muutosasetus

2.2.1 Tavoite

Vähähiiliset viitearvot -muutosasetuksella muutettaisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/1011 rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta, jäljempänä *viitearvoasetus*. Vähähiiliset viitearvot -muutosasetuksella tuotaisiin viitearvoihin läpinäkyvyyttä ympäristön, yhteiskunnan ja hyvän hallintotavan osalta sekä luotaisiin kaksi uutta viitearvotyyppiä: EU:n ilmastosiirtymää koskeva vertailuarvo ja EU:n Pariisin sopimuksen mukainen vertailuarvo.

2.2.2 Vähähiiliset viitearvot

Viitearvoasetuksen 3 artiklaan lisätään määritelmät koskien EU:n ilmastosiirtymää koskevaa vertailuarvoa ja EU:n Pariisin sopimuksen mukaista vertailuarvoa sekä hiilestä irtautumisen kehityskulun määritelmä. EU:n ilmastosiirtymää koskevassa vertailuarvossa kohde-etuutena olevat omaisuuserät valitaan, painotetaan ja suljetaan pois siten, että vertailuarvosalkku on hiilestä

irtautumisen kehityskulun mukainen. EU:n Pariisin sopimuksen mukainen vertailuarvossa kohde-etuutena olevat omaisuuserät valitaan, painotetaan tai suljetaan pois siten, että vertailuarvosalkun hiilipäästöt ovat Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaiset sekä lisäksi kohde-etuutena olevien omaisuuserien toiminta ei saa merkittävästi haitata muita ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyviä tavoitteita.

Vähähiiliset viitearvot -muutosasetuksella luodaan viitearvoasetukseen uusi 3 a luku, joka sisältää 19 a—19 d artiklan, jotka määrittävät tarkemmin vähähiilisiä vertailuarvoja. Viitearvoasetuksen uuden 19 a artiklan mukaan vähähiilisiin viitearvoihin tulisi soveltaa viitearvoasetuksen II, III ja IV osastojen lisäksi liitteen III vaatimuksia. Liitteessä III määritetään vähähiilisten viitearvojen menetelmiä koskevia vaatimuksia. Lisäksi 19 a artiklassa komissiolle annetaan valta täsmentää vähähiilisten viitearvojen vähimmäisvaatimuksia delegoidulla säädöksellä. Viitearvoasetuksen uudessa 19 b artiklassa säädetään tarkempia vaatimuksia koskien EU:n ilmastosiirtymää koskevia vertailuarvoja. Viitearvoasetuksen uudessa 19 c artiklassa säädetään komissiolle valta antaa delegoitu säädös aloista, jotka tulisi sulkea pois EU:n Pariisin sopimuksen mukaisten vertailuarvojen kohde-etuuksista. Viitearvoasetuksen uudella 19 d artiklalla veloitetaan viitearvojen hallinnoijia pyrkimään tarjoamaan EU:n ilmastosiirtymää koskevia vertailuarvoja 1.1.2022 mennessä.

Muutosasetuksessa säädetään, että viitearvoasetuksen 42 artiklaan sisällytetään 19 a—19 c artiklan velvoitteet, mikä tarkoittaa kyseisten velvoitteiden sisällyttämistä valvonta- ja seuraamusjärjestelmään. Viitearvoasetuksen 49 artiklaa koskevalla muutoksella sisällytetään 19 a ja 19 c artiklan delegointivaltuudet 49 artiklaan, joka koskee siirretyn säädösvallan käyttämistä.

2.2.3 Kriittisiin vertailuarvoihin liittyvät muutokset

Vähähiiliset viitearvot -muutosasetuksella muutetaan viitearvoasetuksen 21 artiklan 3 kohdan kolmatta alakohtaa. Muutoksella pidennettäisiin pakollisen hallinnonin ajanjaksoa 24 kuukaudesta viiteen vuoteen. Vastaavanlainen aikamuutos tehdään myös 23 artiklan 6 kohdan toiseen alakohtaan, joka koskee pakollista tietojen toimittamista toimivaltaiselle viranomaiselle tilanteessa, jossa kriittisen vertailuarvon edustavuus on vaarantunut. Lisäksi vastaavanlainen aikamääreen muuttaminen tehtäisiin 23 artiklan 10 kohtaan.

Viitearvoasetuksen siirtymäsäännöksiä koskevaan 51 artiklaan lisättäisiin uusi 4 ja 5 kohta, joilla mahdollistettaisiin tunnustettujen kriittisten vertailuarvojen tarjoaminen ja käyttö vielä jatkossakin. Lisäksi 51 artiklan 5 kohtaa muutetaan siten, että tiettyihin vertailuarvoihin viittaminen mahdollistetaan 31.12.2021 asti verrattuna aikaisempaan 1.1.2020 aikalajaan. Lisäksi 54 artiklaan lisätään uusi 6 kohta, jonka mukaan komission tulee antaa kertomus vertailuarvoja koskevan kehyksen puutteista sekä 51 artiklan muutosten soveltamisesta. Tarvittaessa komission tulee liittää kertomukseen lainsäädäntöehdotus.

2.2.4 Muutokset muihin viitearvoasetuksen artikloihin

Vähähiiliset viitearvot -muutosasetuksella lisätään uusi 2 a ja 2 b kohta 27 artiklaan, joka koskee vertailuarvoselvitystä. Muutosten mukaan vertailuarvon tai vertailuryhmien osalta pitäisi alkaa viimeistään 30.4.2020 kertomaan niiden vertailuselvityksessä, miten ESG-tekijät on otettu huomioon tai se, ettei vertailuarvoilla pyritä tukemaan ESG-tavoitteita. Lisäksi vertailuarvojen hallinnoijan tulisi ilmoittaa, jos sillä ei ole hallinnassa vähähiilisiä vertailuarvoja tai vertailuarvoja, joilla on ESG-tavoitteita. Komissiolle annetaan valta täsmentää edellä mainittuja tietoja delegoidulla säädöksellä.

2.3 Taksonomia-asetus

2.3.1 Tavoite

Taksonomia-asetuksen tavoitteena on luoda EU:n kattava yhteneväinen määritelmä ympäristön kannalta kestäväille taloudellisille toiminnoille eli niin sanotuille vihreille sijoituskohteille. Rahoitusmarkkinoilla esiintyy useita eri markkinapohjaisia ympäristöystävällisyyden määrittelyjä. Sijoittajalla on vaikeuksia vertailla eri palveluntarjoajien sijoitustuotteita keskenään, jos tuotteissa on käytetty ympäristöystävyydelle erilaisia mittareita ja merkintöjä. EU-luokitusjärjestelmän, jäljempänä *taksonomia*, tarkoituksena on poistaa tällainen markkinaepävarmuus ja kannustaa samalla sijoittajia tukemaan kestävää kasvua tehdessään sijoituspäätöksiä. Asetus on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, eikä se sisällä jäsenvaltio-optioita.

2.3.2 Asetuksen kohde, soveltamisala ja määritelmät

Asetuksen 1 artiklan mukaan asetuksessa määritetään kriteerit, joiden mukaan taloudellinen toiminto voi olla ympäristön kannalta kestävä. Asetuksen 1 artiklassa määritetään asetuksen soveltamisalaksi:

- jäsenvaltioiden tai unionin toimenpiteet, joita ne asettavat finanssimarkkinatoimijoille tai liikkeeseenlaskijoille ympäristön kannalta kestävien rahoitustuotteiden joukkovelkakirjalainojen osalta;
- tiedonantovelvoiteasetuksessa määritetyt finanssimarkkinatoimijat, jotka asettavat saataville rahoitustuotteita; tai
- yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt, joilla on yli 500 työntekijää, jäljempänä *suuret PIE-yhteisöt*.

Asetuksen 2 artiklassa määritellään asetuksessa käytettävät käsitteet kattavasti.

2.3.3 Teknisiä arviointikriteerejä määrittävät artiklat

Asetuksen 2 luku sisältää suurimman osan asetuksen artikloista. Siinä määritetään ympäristön kannalta kestävien taloudellisten toimintojen kehikko.

Asetuksen 3 artiklassa määritetään muista artikloista nousevat kriteerit ympäristön kannalta kestäville toiminnoille. Artiklan mukaan ympäristön kannalta kestävä taloudellinen toiminto on sellainen, joka edistää 9 artiklassa asetettuja yhtä tai useampaa ympäristötavoitetta, noudattaa 17 artiklan ympäristötavoitteille aiheutuvan merkittävää haittaa koskevia säännöksiä ja 18 artiklassa säädettyjä sosiaalisia vähimmäissuojatoimia sekä täyttää tekniset arviointikriteerit, jotka komissio on vahvistanut. Asetuksen 17 artiklassa on määritelty 9 artiklassa määritettävien eri ympäristötavoitteiden osalta, mitä tarkoittaa ympäristötavoitteille aiheutuva merkittävä haitta. Asetuksen 18 artiklan sosiaalisiksi vähimmäissuojatoimiksi yrityksille määritetään monikansallisille yrityksille tarkoitettujen OECD:n toimintaohjeiden noudattaminen, yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden noudattaminen sekä periaatteiden ja oikeuksien noudattaminen, jotka on vahvistettu Kansainvälisen työjärjestön työelämän perusperiaatteita ja -oikeuksia koskevassa julistuksessa. Lisäksi 18 artiklan mukaan yrityksen tulee noudattaa myös tiedonantovelvoiteasetuksen 2 artiklan 17 kohdan *ei merkittävää haittaa* -periaatetta, jota ei kuitenkaan määritellä sen tarkemmin tiedonantovelvoiteasetuksessa. Taksonomia-asetuksen 25 artiklalla lisätään tiedonantovelvoiteasetukseen uusi 2 a artikla, jolla Eu-

roopan valvontaviranomaiset yhteiskomiteansa kautta valtuutetaan laatimaan tekniset sääntelystandardit. Sääntelystandardeilla täsmennetään tiedonantovelvoiteasetuksen 2 artiklan 17 kohdan *ei merkittävää haittaa* -periaatteeeseen liittyvien tietojen sisältöä ja esitystapaa koskevia yksityiskohtia.

Asetuksen 9 artiklassa määritetään kuusi ympäristötavoitetta, jotka ovat:

- ilmastomuutoksen hillintä,
- ilmastomuutokseen sopeutuminen,
- vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojeleminen,
- siirtyminen kiertotalouteen,
- ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja
- vähentäminen sekä biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen.

Asetuksen 10—15 artiklassa määritetään tarkemmat kriteerit jokaiselle ympäristötavoitteelle sekä annetaan komissiolle valtuus antaa tekniset arviointikriteerit delegoitujen säädösten muodossa. Asetuksen 16 artiklassa luodaan kehikko mahdollistaville toiminnoille eli toiminnoille, jotka edesauttavat merkittävästi 9 artiklan ympäristötavoitteiden mukaisia taloudellisia toimintoja. Asetuksen 19 artiklassa määritetään tarkemmat vaatimukset delegoitujen säädösten teknisille arviointikriteereille ja 23 artiklassa säädetään tarkemmin säädösvallan siirrosta. Asetuksen 23 artiklan mukaan komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä 8 ja 10—15 artiklan osalta. Asetuksen 10—15 artiklaa koskevat valtuudet antaa delegoituja säädöksiä koskevat ympäristötavoitteita määrittäviä teknisiä arviointikriteerejä, jotka luovat taksonomialle teknisen kehikon. Näistä 8 artiklaa koskevan delegoidun säädöksen valtuus koskee suurille PIE-yhteisöille tulevaa tiedonantovelvoitetta.

2.3.4 Tiedonantovelvoitteita ja käyttöä unionin tai kansallisissa standardeissa koskevat artiklat

Asetuksen 4 artikla velvoittaa jäsenvaltioita ja unionia käyttämään asetuksen kriteerejä vähimmäistasona, kun ne luovat toimintoja, standardeja tai merkkejä finanssimarkkinatoimijoille tai liikkeeseenlaskijoille koskien ympäristön kannalta kestäviä rahoitustuotteita tai joukkovelkakirjalainoja.

Asetuksen 5—7 artikla sisältää eri rahoitustuotteita koskevia tiedonantovelvoitteita koskien taksonomiaa. Asetuksen 5 artikla koskee tiedonantovelvoiteasetuksen 9 artiklan mukaisia kestävinä sijoituksina pidettäviä rahoitustuotteita. Taksonomia-asetuksen 5 artiklan mukaan tällaisen rahoitustuotteen osalta tulisi sisällyttää ennen sopimuksen tekemistä annettaviin tietoihin ja määräaikaikatsauksiin tiedot, mitä 9 artiklan ympäristötavoitetta tai -tavoitteita rahoitustuotteen sijoitus edistää, ja kuvaus siitä, miten ja missä määrin rahoitustuotteen perustana olevat sijoitukset ovat 3 artiklan mukaisissa ympäristön kannalta taloudellisissa toiminnoissa. Taksonomia-asetuksen 6 artiklan tiedonantovelvoite koskee tiedonantovelvoiteasetuksen 8 artiklan mukaisia rahoitustuotteita, joilla on ympäristöominaisuuksia. Asetuksen 6 artiklan mukaan tällaisten rahoitustuotteiden osalta tulisi kertoa ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa 5 artiklan vaatimat tiedot soveltuvin osin ja muilta osin rahoitustuotteen osalta pitäisi julkaista lausuma, jonka mukaan *ei merkittävää haittaa* -periaatetta ei sovel-

leta kyseiseen osaan rahoitustuotetta eikä tähän osaan myöskään ole sovellettu taksonomiakemikon teknisiä arviointikriteerejä. Asetuksen 7 artikla käsittelee muita rahoitustuotteita koskevia kuin edellä mainittuja koskevaa tiedonantovelvoitetta kertoa ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa, ettei rahoitustuotteessa oteta huomioon taksonomiakemikon teknisiä arviointikriteerejä.

Asetuksen 8 artikla velvoittaa suuret PIE-yhteisöt raportoimaan taksonomian mukaisuudesta. Asetuksen 8 artikla sisältää delegoidun säädöksenantovaltuuden komissiolle tarkentaa tiedonantovelvoitetta. Komission tulee julkaista kyseinen delegoitu säädös viimeistään 1.6.2021.

Asetuksen 21 ja 22 artikla luo valvonta- ja seuraamusjärjestelmän 5—7 artiklan määrittämiin tiedonantovelvoitteisiin. Asetuksen 21 artiklan mukaan jäsenvaltioiden tulee nimetä samat toimivaltaiset viranomaiset valvomaan 5—7 artiklan tiedonantovelvoitteita, jotka valvovat tiedonantovelvoiteasetuksen tiedonantovelvoitteita. Asetuksen 22 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että 5—7 artiklan rikkomuksiin sovellettavat toimenpiteet ja seuraamukset ovat tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

2.3.5 Komission asiantuntijatyöryhmiä koskevat artiklat

Asetuksen 20 artiklassa luotaisiin kestävän rahoituksen foorumi, joka toimisi teknisiä arviointikriteerejä valmistelevana elimenä. Kestävän rahoituksen foorumi olisi komission asiantuntijatyöryhmä. Asetuksen 24 artiklassa perustettaisiin jo olemassa olevalle komission kestävää rahoitusta käsittelevälle jäsenvaltioiden asiantuntijatyöryhmälle juridinen status osana teknisten arviointikriteerien valmistelua.

2.3.6 Loppusäännökset

Asetuksen 25 artiklalla muutetaan tiedonantovelvoiteasetusta. Asetuksen 25 artiklalla lisätään tiedonantovelvoiteasetukseen uusi 2 a artikla sekä muutetaan 8, 9, 11 ja 20 artiklaa. Muutosten tarkoituksena on sovittaa taksonomia-asetuksen tiedonantovelvoitteet tiedonantovelvoiteasetuksen tiedonantovelvoitteisiin sopivimmiksi. Muutoksilla lisätään Euroopan valvontaviranomaisille oikeus valmistella luonnoksia teknisiksi sääntelystandardeiksi ja komissiolle valta hyväksyä tekniset sääntelystandardit.

Asetuksen 26 artikla on uudelleentarkastelulauseke ja 27 artiklassa säädetään asetuksen voimaantulosta. Asetus tulee portaittain sovellettavaksi 9 artiklan eri ympäristötavoitteiden osalta. Asetus tulee sovellettavaksi 12.7.2020. Kuitenkin asetuksen 4—7 artiklaa ja 8 artiklan 1—3 kohtaa sovellettaisiin 9 artiklan a ja b kohdassa tarkoitettujen ilmasto- ja ympäristötavoitteiden osalta 1.1.2022 ja muiden 9 artiklan c—f kohdassa tarkoitettujen ympäristötavoitteiden osalta 1.1.2023.

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Asetusten soveltamisala kansallisessa lainsäädännössä

Suomessa asetuksen mukaisista finanssimarkkinatoimijoista, rahoitusneuvojista ja niiden tietojen antamisesta säädetään sijoitusrahastolaissa (213/2019), jäljempänä *SRL*, sijoituspalvelulaissa (747/2012), jäljempänä *sipalaki*, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014), jäljempänä *AIFML*, luottolaitostoinnasta annetussa laissa (610/2014), jäljempänä *LLL*, vakuutusyhtiölaissa (521/2008), jäljempänä *VYL*, vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa (234/2018), eläkesäätiölaissa (1774/1995), vakuutuslainsäädännössä (1164/1992) sekä vakuutuslainsäädännössä (543/1994).

SRL:ia sovelletaan lain 1 luvun 1 §:n mukaan rahastoyhtiön harjoittamaan toimintaan sekä yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoimiseen yleisölle. SRL:n mukaiset rahastoyhtiöt ovat tiedonantovelvoiteasetuksessa tarkoitettuja finanssimarkkinatoimijoita (2 artikla, 1 kohta, j alakohta). Sijoitusrahastolain mukaiset rahastoyhtiöt ovat myös tiedonantovelvoiteasetuksen mukaisia rahoitusneuvoja tarjotessaan sijoitusneuvontaa (2 artikla, 11 kohta, f alakohta).

Sipalakia sovelletaan lain 1 luvun 1 §:n mukaan liiketoimintaan, jossa tarjotaan sijoituspalvelua tai harjoitetaan sijoitustoimintaa. Sipalain mukaiset sijoituspalveluyritykset, jotka tarjoavat omaisuudenhoitopalvelua, ovat tiedonantovelvoiteasetuksessa tarkoitettuja finanssimarkkinatoimijoita (2 artikla, 1 kohta, b alakohta) ja lisäksi sijoituspalveluyrityksen, jotka tarjoavat sijoitusneuvontaa ovat asetuksen mukaisia rahoitusneuvoja (2 artikla, 11 kohta, d alakohta).

Luottolaitokset, jotka tarjoavat omaisuuden hoitopalvelua ovat tiedonantovelvoituksessa tarkoitettuja finanssimarkkinatoimijoita (2 artikla, 1 kohta, j alakohta). Lisäksi luottolaitokset, jotka tarjoavat sijoitusneuvontaa ovat asetuksen mukaisia rahoitusneuvoja (2 artikla, 11 kohta, d alakohta). LLL:n 1 luvun 2 §:n 6 momentissa säädetään, että sijoituspalveluja tarjoavaan tai sijoitustoimintaa harjoittavaan luottolaitokseen säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 4 §:ssä.

AIFML:ia sovelletaan lain 1 luvun 1 §:n mukaan oikeushenkilöihin, joiden säännöllistä liiketoimintaa on vaihtoehtorahastojen hoitaminen, vaihtoehtorahaston osuuksien tarjoamiseen ammattimaiselle asiakkaalle sekä vaihtoehtorahaston säilytysyhteisötoimintaan. Lain 13 luvussa säädetään vaihtoehtorahaston osuuksien tarjoamisesta myös ei-ammattimaiselle asiakkaalle. AIFML:n mukaiset vaihtoehtorahaston hoitajat ovat tiedonantovelvoiteasetuksessa tarkoitettuja finanssimarkkinatoimijoita (2 artikla, 1 kohta, e, g ja h alakohta) ja ne ovat myös rahoitusneuvoja tarjotessaan sijoitusneuvontaa (2 artikla, 11 kohta, e alakohta).

VYL:n 1 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan lakia sovelletaan Suomen lain mukaan rekisteröityyn vakuutusosakeyhtiöön ja keskinäiseen vakuutusyhtiöön (vakuutusyhtiö). Vakuutusyhtiöt ovat tiedonantovelvoiteasetuksessa tarkoitettuja vakuutusyrityksiä (2 artikla, 2 kohta). Vakuutusmuotoista sijoitustuotetta tarjoavat vakuutusyhtiöt ovat tiedonantovelvoiteasetuksessa tarkoitettuja finanssimarkkinatoimijoita (2 artikla 1 kohta, a alakohta). Vakuutusyhtiöt voivat olla myös tiedonantovelvoiteasetuksessa tarkoitettuja rahoitusneuvoja (2 artikla, 11 kohta, b alakohta).

Vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 1 §:n mukaan lakia sovelletaan vakuutusten tarjoamisen aloittamiseen ja harjoittamiseen. Laki on toimintaperusteinen ja lähtökohtaisesti yritysmuodon osalta neutraali. Käytännössä Suomessa lakia kuitenkin sovelletaan henki- ja vahinkovakuutusyhtiöihin, vakuutusyhdistyksiin, vakuutusedustajiin ja vakuutusmeklareihin, jotka määrittellään lain 5 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa. Vakuutusedustajat eli asiamiehet ja vakuutusmeklarit ovat tiedonantovelvoiteasetuksessa tarkoitettuja vakuutusedustajia (2 artikla, 20 kohta). Vakuutusmuotoista sijoitustuotetta tarjoavat vakuutusedustajat voivat olla myös tiedonantovelvoiteasetuksessa tarkoitettuja rahoitusneuvoja (2 artikla, 11 kohta, a alakohta).

Eläkesäätiölain 1 §:n 2 momentin mukaan lakia sovelletaan muun muassa eläkesäätiöön, joka tarjoaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetussa laissa (173/2009) tarkoitettuja vapaaehtoisia lisäetuja. Tällaiset eläkesäätiöt ovat tiedonantovelvoiteasetuksessa tarkoitettuja ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavia laitoksia tai lisäeläkelaitoksia (2 artikla, 7 kohta). Tällaiset eläkesäätiöt ovat myös tiedonantovelvoiteasetuksessa tarkoitettuja finanssimarkkinatoimijoita (2 artikla, 1 kohta, c alakohta).

Vakuutuskassalain 1 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan vakuutuskassa on vakuutuslaitos, joka vakuutustoimintaa liikemäisesti harjoittamatta myöntää toimintapiirissään maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetussa laissa (173/2009) tarkoitettuja

vapaaehtoisia lisäetuja. Tällaiset lisäeläkekassat ovat tiedonantovelvoiteasetuksessa tarkoitettuja ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavia laitoksia tai lisäeläkelaitoksia (2 artikla, 7 kohta). Tällaiset lisäeläkekassat ovat myös tiedonantovelvoiteasetuksessa tarkoitettuja finanssi-markkina-toimijoita (2 artikla, 1 kohta, c alakohta).

PEPP-tuotteen tarjoajat ovat tiedonantovelvoiteasetuksessa tarkoitettuja finanssimarkkinatoimijoita (2 artikla, 1 kohta, f alakohta). PEPP-asetusta (EU) 2019/1238 täydentävien kansallisten säännösten valmistelu on kesken.

Vakuutuslainsäädännön 1 §:n 1 momentin mukaan lakia sovelletaan muuhun vakuutukseen kuin lakisääteiseen vakuutukseen. Käytännössä vakuutuslainsäädännön säännöksiä sovelletaan vakuutusyhtiöiden ja niiden vastuulla olevien asiamiesten tiedonantovelvollisuuksiin.

Taksonomia-asetus

Myös taksonomia-asetuksessa asetetaan finanssimarkkinatoimijoille tiedonantovelvoitteita ympäristön kannalta kestävinä pidettyjen rahoitustuotteiden osalta. Taksonomia-asetuksen mukaiset finanssimarkkinatoimijat ovat samat kuin tiedonantovelvoiteasetuksessa. Rahastoyhtiöt, sijoituspalveluyritykset, luottolaitokset sekä vaihtoehtorahaston hoitajat vakuutusyhtiöt, lisäeläkesäätiöt ja -kassat sekä PEPP-tuotteen tarjoajat ovat myös velvollisia noudattamaan taksonomia-asetuksen säännöksiä.

Lisäksi KPL:n 9 §:n määrittämien suurten PIE-yhteisöjen on taksonomia-asetuksen mukaan annettava tiedot siitä, miten ja missä määrin ne käyttävät ympäristön kannalta kestäviä taloudellisia toimintoja koskevia kriteerejä niiden sijoitusten ympäristökestävyyden määrittämisessä.

Vähähiiliset viitearvot -muutosasetus

Kansallisessa lainsäädännössä ei ole viitearvoasetuksen mukaisia viitearvoja koskevaa lakia. Viitearvoasetuksen mukaisten vertailuarvojen hallinnoijien valvonnasta säädetään kuitenkin Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008), jäljempänä *Fivalaki*.

3.2 Tiedonantovelvoitteet

3.2.1 Lainsäädäntö

3.2.1.1 Sijoitusrahastolaki

Rahastoyhtiön tiedonantovelvoitteista säädetään SRL:n 15 luvussa. SRL:n tiedonantovelvoitteet koskevat rahastoesitteen, avaintietoesitteen, määräaikaikatsauksien ja muun markkinointiaineiston sisältöä ja saatavuutta. SRL:n markkinointiperiaatteiden mukaan sijoitusrahaston rahasto-osuuksia ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa tietoa.

Rahastoyhtiön on julkistettava jokaisesta hoitamastaan sijoitusrahastosta esite, johon on liitettävä sijoitusrahaston säännöt. Rahastoesitteessä on oltava riskien arvioimiseksi olennaiset ja riittävät tiedot muun muassa sijoitusrahaston sijoitustoiminnan tavoitteista. Lisäksi rahastoesitteessä on oltava yksityiskohtaiset rahastoyhtiön palkka- ja palkkiopolitiikkaa koskevat tiedot.

Lisäksi rahastoyhtiön on annettava sijoittajalle avaintietoesite kunkin hoitamansa sijoitusrahaston osalta. Avaintietoesite on lyhyt asiakirja, johon rahastoyhtiön on sisällytettävä tietyt laissa erikseen määritellyt tiedot.

SRL:n 9 luvun 8 §:ssä säädetään sijoitusrahaston omistajaohjauksen periaatteista. Rahastoyhtiön hallituksen on hyväksyttävä tavoitteet ja toimintatavat sijoitusrahaston varoihin kuuluvien osakkeiden tuottaman äänioikeuden käyttämisestä osakeyhtiön yhtiökokouksessa. Omistajaohjauksen tavoitteet on ilmoitettava rahastoessitteenä. Sijoitusrahaston puolivuotiskatsauksessa ja toimintakertomuksessa on esitettävä tiedot siitä, miten sijoitusrahastolle kuuluvaa äänioikeutta on katsauskaudella käytetty.

SRL:n 15 luvun 6 ja 7 §:ssä säädetään rahastoyhtiön hoitamien sijoitusrahastojen määräaikaikatsauksista. Rahastoyhtiön on julkistettava verkkosivustollaan jokaisesta hoitamastaan sijoitusrahastosta puolivuotiskatsaus sekä vuosikertomus. Vuosikertomuksessa on muun ohella oltava tiedot rahastoyhtiön henkilöstölleen maksamista palkoista ja palkkioista.

SRL:n 27 luvun 2 §:n 2 momentin 8 kohdan mukaan markkinointia ja sijoittajille annettavien tietoja koskevien säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä määrätään seuraamusmaksu, jos rikkominen tai laiminlyönti on ollut toistuvaa. SRL:n 9 luvun 8 §:n rikkomisesta ei ole erikseen säädetty seuraamusta.

3.2.1.2 Sijoituspalvelulaki

Sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten tiedonantovelvollisuuksista säädetään sipalain 10 luvun 5 §:ssä. Säännöksen mukaan toimijan on annettava asiakkaille hyvissä ajoin ennen palvelun tarjoamista riittävät tiedot toimijasta ja sen tarjoamista palveluista, rahoitusvälineistä ja ehdotetuista sijoitusstrategioista, toteuttamispaikoista sekä kaikista kuluista ja liitännäisistä veloituksista. Tiedonantovelvollisuus koskee säännöksen mukaan sijoitusneuvonnan luonnetta, rahoitusvälineitä ja ehdotettuja sijoitusstrategioita sekä erilaisia kuluja ja veloituksia. Tiedot on annettava siten, että tarjottavan sijoituspalvelun ja tietyn rahoitusvälineen luonne sekä siihen sisältyvät riskit ovat helposti ymmärrettävissä ja asiakas voi siten tehdä perusteltuja sijoituspäätöksiä.

Sipalain 6 b luvun 5 §:ssä säädetään omaisuudenhoitajan omistajaohjauksen periaatteesta ja niiden julkisuudesta. Omistajaohjauksen periaatteissa on kuvattava, miten omistajaohjaus liittyy omaisuudenhoitajan sijoitusstrategiaan. Omaisuudenhoitajana toimivan toimijan tulee julkistaa internetsivuillaan maksutta periaatteet ja vuosittainen selvitys vuosittain niiden toteutumisesta. Toimija voi poiketa tästä velvoitteesta esittämällä selvityksen poikkeamisen syistä.

Sipalain 15 luvun 2 pykälän 6 momentin 8 kohdan mukaan tiedonantovelvollisuutta ja muita menettelytapoja asiakassuhteissa koskevien säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä määrätään seuraamusmaksu. Sipalain 6 b luvun 5 §:n rikkomisesta ei ole erikseen säädetty seuraamusta.

3.2.1.3 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista

Vaihtoehtorahastojen tiedonantovelvollisuuksista sijoittajia kohtaan säädetään AIFML:n IV-osassa. Myös markkinointia koskevat yleiset säännökset ovat AIFML:n IV-osassa. AIFML:n 12 luvun 3 §:n mukaan vaihtoehtorahastojen osuuksien markkinoinnissa sekä täytettäessä AIFML:n mukaista tiedonantovelvollisuutta ei saa antaa totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa tietoa.

AIFML:n 12 luvun 4 §:ssä säädetään tarkemmin tiedonantovelvollisuudesta sijoittajille. Säännöksen mukaan vaihtoehtorahaston hoitajan on pidettävä kustakin vaihtoehtorahastosta sijoittajan saatavilla ennen kyseiseen rahastoon sijoittamista olennaiset ja riittävät tiedot.

AIFML:n 14 luvussa on säännökset markkinoinnista ei-ammattimaiselle asiakkaalle. AIFML:n 14 luvun 4 §:n mukaan vaihtoehtorahaston hoitajan on laadittava jokaisesta ei-ammattimaiselle asiakkaalle markkinoimastaan vaihtoehtorahastosta avaintietoesite. Säännöksessä on tarkemmin määritelty avaintietoesitteeseen liitettävät tiedot.

AIFML:n 7 luvun 6 a §:ssä säädetään vaihtoehtorahastojen hoitajan omistajaohjauksen periaatteista pörssi-yhtiöissä. Vaihtoehtorahastojen hoitajan, jonka vaihtoehtorahasto sijoittaa pörssi-yhtiöihin, on laadittava tällaisille rahastoille omistajaohjauksen periaatteet. Omistajaohjauksen periaatteissa on kuvattava, miten omistajaohjaus liittyy vaihtoehtorahaston sijoitusstrategiaan. Vaihtoehtorahastojen hoitajan on julkistettava periaatteet maksutta internetsivuillaan sekä julkistettava vuosittain selvitys periaatteiden toteutumisesta. Vaihtoehtorahastojen hoitaja voi poiketa tästä velvoitteesta esittämällä selvityksen poikkeamisen syistä.

AIFML:n 22 luvun 2 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan markkinointia ja sijoittajille annettavien tietoja koskevien säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä määrätään seuraamusmaksu. AIFML:n 7 luvun 6 a §:n rikkomisesta ei ole erikseen säädetty seuraamusta.

3.2.1.4 Vakuutusyhtiölaki

Vakuutusyhtiölain 6 luvun 20 a—20 c §:ssä säädetään yleiset säännökset sijoittamiseen liittyvästä varovaisuusperiaatteesta, varojen hajauttamisesta ja sijoitussidonnaisten vakuutusten varainhallinnasta. Lisäksi luvun 20 e §:ssä säädetään tiettyjen henkivakuutusyhtiöiden sijoitusstrategiassa olevista ja verkkosivuilla julkistettavista tiedoista. Henkivakuutusta harjoittavan vakuutusyhtiön, joka sijoittaa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan yhtiön osakkeeseen, sijoitusstrategiasta ja verkkosivuilta tulee ilmetä, miten sen oman pääoman ehtoista sijoittamista koskevat osatekijät sovitetaan yhteen vastuiden luonteen ja keston kanssa sekä miten osatekijät vaikuttavat keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä niiden varojen tuottoon.

3.2.1.5 Vakuutuslainsäädäntö

Vakuutuslainsäädännön 5 §:ssä säädetään vakuutuksen hakijalle annettavista tiedoista ennen sopimuksen tekemistä. Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuksenantajan on annettava tietoja vakuutusmuodoistaan, näiden vakuutusten vakuutusmaksuista ja vakuutusehdoista sekä muut hakijalle määritettyyn vakuutustarpeeseen sopivan vakuutuksen valitsemiseksi tarpeelliset tiedot. Tietoja annettaessa tulee kiinnittää huomiota myös vakuutusturvan olennaisiin rajoituksiin.

Pykälän 2 momentissa säädetään sijoitusvakuutuksesta annettavista täydentävistä tiedoista. Sijoitusvakuutusta tarjottaessa vakuutuksenantajan on kiinnitettävä huomiota erityyppisten sijoitusvakuutusten ja niihin liittyvien sijoituskohteiden valinnan kannalta olennaisiin seikkoihin. Huomioon on otettava muun muassa vakuutuksen hakijan sijoituskokemus ja -tietämys sekä sijoittamisen tavoitteet. Tiedot sijoitusvakuutuksesta ja siihen liittyvistä sijoituskohteista peritävistä kuluista on annettava kootusti. Vakuutuksen hakijan on saatava käsitys vakuutuksen kuluista ja niiden kumulatiivisesta vaikutuksesta vakuutuksen tuottoon ja pääoman kertymiseen. Lisäksi momentin mukaan vakuutuksen hakijaa on myös varoitettava vakuutukseen tai sen sijoituskohteisiin liittyvistä riskeistä ja annettava tietoja riskienhallinnasta.

Pykälän 3 momentin mukaan edellä mainitut tiedot on annettava ymmärrettävässä muodossa ja niitä annettaessa on otettava huomioon tarjottavan vakuutuksen monimutkaisuus ja se, onko vakuutuksen hakija kuluttaja tai tähän 3 §:n 2 momentin mukaan rinnastettava vai muu henkilö, sekä muut asiakkaan tai asiakasryhmän ominaisuudet.

Pykälän 4 momentin mukaan vakuutusten etämyynnissä kuluttajalle annettavista ennakkotiedoista säädetään kuluttajansuojalain (38/1978) 6 a luvussa.

Vakuutuslainsäädännön 5 c §:n 2 ja 3 momentissa säädetään soveltuvuusarvioinnin tekemisestä. Pykälän 2 momentin mukaan, jos on sovittu sijoitusvakuutusta koskevan henkilökohtaisen suosituksen antamisesta, vakuutusenantajan on suositeltava vakuutuksen hakijalle vakuutuksia, jotka soveltuvat hakijalle. Huomioon on otettava vakuutuksen hakijan kyseisiin vakuutuksiin liittyvää sijoitusalaan koskeva sijoituskokemus ja -tietämys, sijoittamisen tavoitteet ja taloudellinen tilanne, mukaan lukien riskin- ja tappionsietokyky. Vastaavasti suositeltavien lisäpalvelujen on sovellettava vakuutuksen hakijalle. Pykälän 3 momentin mukaan suosituksesta on käytävä ilmi ainakin, miten suositeltu vakuutus vastaa hakijan odotuksia, taloudellista tilannetta ja sijoittamisen tavoitteita.

Soveltuvuuden arvioinnista säädetään lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/97 täydentämisestä vakuutusmuotoisten sijoitus tuotteiden tarjoamiseen sovellettavan tiedonantovaatimusten ja liiketoiminnan menettelytapasääntöjen osalta annetussa Euroopan komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/2359.

Vakuutuslainsäädännön 5 a §:ssä ja 5 c §:ssä sekä vakuutuksesta annettavien tietojen toimittamistavasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (293/2018) säädetään tarkemmin tietojen toimittamisen tavasta.

3.2.1.6 Laki vakuutusten tarjoamisesta

Vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 36 §:ssä ja 48 §:ssä säädetään vakuutusmeklarin velvollisuudesta antaa asiakkaalle tietoja ennen vakuutuksen tekemistä. Säännökset vastaavat sisällöltään edellä vakuutuslainsäädännön 5 §:n osalta kerrottuja tietoja. Vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 36 §:n 1 momentin mukaan vakuutusmeklarin antamien tietojen on kuitenkin oltava puolueettomia, ja mainitun pykälän 4 momentin mukaan niiden on perustuttava riittävän monien markkinoilla tarjolla olevien vakuutusten tasapuoliseen analyysiin, jollei vakuutusmeklarin tai sivutoimisen vakuutusmeklarin ja asiakkaan välillä nimenomaisesti sovita toisin.

Vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 37 §:ssä ja 50 §:ssä säädetään henkilökohtaisen suosituksen antamisesta. Vakuutusmeklarin on annettava asiakkaalle henkilökohtainen suositus tietyn tai tiettyjen vakuutusten tai sijoitusvakuutusten valitsemiseksi, jollei vakuutusmeklarin tai sivutoimisen vakuutusmeklarin ja asiakkaan välillä nimenomaisesti sovita toisin. Lain 50 §:n 1 ja 2 momentti sekä tietojen toimittamisen tavat vastaavat sisällöltään edellä vakuutuslainsäädännön 5 c § 2 ja 3 momentin osalta kerrottuja tietoja.

3.2.1.7 Eläkesäätiölaki

Eläkesäätiölain 47 a §:ssä säädetään eläkesäätiön hallituksen velvollisuudesta laatia sijoitussuunnitelma. Pykälän 2 momentin mukaan A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston sijoitussuunnitelman on sisällettävä sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys, jonka tulee sisältää selostus käytetyistä sijoitusriskien mittaamis- ja hallintamenetelmistä sekä strategiasta, jota noudattaen A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiö A-osaston osalta on jakanut sijoittamansa varat ottaen huomioon eläkevastuiden luonteen ja keston. Eläkesäätiölain 42 o §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan selvityksen on lisäksi katettava vähintään ympäristön sekä sosiaalisten ja hallintotapaan liittyvien tekijöiden huomioon ottaminen sijoituspolitiikassa. Eläkesäätiölain 42 o §:n 2 momentin mukaan eläkesäätiön on julkistettava sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

Eläkesäätiölain 49 g §:ssä ja 49 h §:ssä säädetään tiedoista, jotka on annettava lisäeläkejärjestelyn piirissä oleville vakuutetuille. Lain 49 g §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan on annettava tiedot siitä, onko ympäristöön ja ilmastoon liittyvät, sosiaaliset ja hyvään hallintotapaan liittyvät tekijät huomioitu sijoituspolitiikassa, ja jos on, miten, sekä mainitun momentin 4 kohdan mukaan mistä lisätietoja on saatavilla. Pykälän 2 momentin mukaan, kun vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, eläkesäätiön on annettava mahdollisille vakuutetuille tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi, sekä tiedot vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien kustannusten rakenteesta.

3.2.1.8 Vakuutuskassalaki

Vakuutuskassalain 83 f §:ssä säädetään eläkekassan hallituksen velvollisuudesta laatia sijoitussuunnitelma. Lain 83 f §:n 2 momentti sekä 77 o §:n 1 momentin 2 kohta ja 2 momentti vastaavat sisällöltään edellä eläkesäätiölain 47 a ja 42 o §:n osalta kerrottuja tietoja.

Vakuutuskassalain 84 g §:ssä ja 84 h §:ssä säädetään tiedoista, jotka on annettava lisäeläkejärjestelyn piirissä oleville vakuutetuille. Lain 84 g §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta ja 2 momentti vastaavat sisällöltään edellä eläkesäätiölain 49 g §:n osalta kerrottuja tietoja.

3.2.1.9 Kirjanpitolaki

KPL:ssä säädetään niin sanottujen yleisen edun kannalta merkittävistä yhteisöistä, *jäljempänä PIE-yhteisö* (KPL 1 luku 9 §) ja niitä koskevasta tiedonantovelvoitteesta, joka koskee muun kuin taloudellisen tiedon antamista (KPL 3 a luku). Lainkohdan mukaan yleisen edun kannalta merkittäviä yhteisöjä Suomessa ovat suomalainen yhteisö, jonka liikkeeseen laskema osake, velkakirja tai muu arvopaperi on kaupankäynnin kohteena arvopaperimarkkinain (746/2012) 2 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla säännellyllä markkinalla, LLL:n 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettu luottolaitos sekä vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettu vakuutusyhtiö. Säännös perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2013/34/EU tietyn tyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta.

KPL:n 3 a luvun mukaan PIE-yhteisön, jonka työntekijämäärä tilikauden aikana on keskimäärin yli 500 henkilöä, aikaisemmin määritetty *suuri PIE-yhteisö*, on sisällytettävä toimintakertomukseen selvitys myös muista kuin taloudellisista tiedoista. Suuren PIE-yhteisön on liitettävä selvitykseen tiedot ainakin siitä, miten se huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta. Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi. Lisäksi selvityksessä on oltava lyhyt kuvaus suuren PIE-yhteisön liiketoimintamallista, toimintaperiaatteista, joita suuri PIE-yhteisö on noudattanut huolehtiessaan muun kuin taloudellisen tiedon soveltamisalaan kuuluvissa asioissaan, toimintaperiaatteiden tulokset sekä muita tarkentavia tietoja. KPL:n 3 a luku perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2014/95/EU neuvoston direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta tietyiltä suurilta yrityksiltä ja konserneilta edellytettävien muiden kuin taloudellisten tietojen ja monimuotoisuutta koskevien tietojen julkistamisen osalta.

3.2.2 Tiedonantovelvoitteita koskevan nykytilan arviointi

3.2.2.1 Tiedonantovelvoiteasetuksen ja taksonomia-asetuksen tiedonantovelvoitteet

Tiedonantovelvoiteasetus ja taksonomia-asetus ovat suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, minkä takia EU-lainsäädäntöjen tiedonantovelvoitteita ei ole tarve kirjoittaa kansalliseen lakiin. Keskeisissä kansallisissa laeissa, jotka ovat Sivalaki, SRL, AIFML, VYL, vakuutusten tarjoamisesta annettu laki, eläkesäätiölaki, vakuutuskassalaki ja KPL, ei ole lähtökohtaisesti säännöksiä kestävyysriskien liittyvistä velvoitteista. On kuitenkin tarve tarkastaa edellä mainitut lait säännösten tasolla. Kyseistä tarkastelua on tehty alla. Koska asetukset ovat suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä eikä tiedonantovelvoitteita tule suoraan kansalliseen lakiin, voisi lainsäädäntökokonaisuuden selkeyden kannalta olla perusteltua tehdä lakeihin informatiiviset viittaukset tiedonantovelvoiteasetukseen ja taksonomia-asetukseen. Lisäksi tiedonantovelvoitteiden valvontaan liittyvät kysymykset on arvioitava erikseen. Tätä arviota on tehty viranomaisvaltuuksiin liittyvässä 3.4-luvussa.

Sivalaissa, SRL:ssa ja AIFML:ssa ei säädetä velvollisuudesta julkistaa verkkosivustolla sijoittamisen päätöksenteossa tai sijoitusneuvonnassa huomioon otettavia kestävyysriskeihin liittyviä toimintaperiaatteita. Myöskään VYL:ssa ei säädetä vastaavien velvoitteiden julkaisemisesta sijoittamisen tai vakuutusneuvonnan osalta. Vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa ei säädetä vakuutusmeklareiden osalta velvollisuudesta julkistaa verkkosivustolla vakuutusneuvonnan kestävyysriskeihin liittyviä toimintaperiaatteita. Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa ei säädetä nimenomaisesti velvollisuudesta julkistaa verkkosivustolla sijoittamisen päätöksenteossa huomioon otettavia kestävyysriskeihin liittyviä toimintaperiaatteita. (vrt. tiedonantovelvoiteasetuksen 3 artikla.)

Sivalaissa, SRL:ssa ja AIFML:ssa ei säädetä velvollisuudesta julkistaa verkkosivustolla asianmukaisen huolellisuuden toimintaperiaatteita, jotka koskevat sijoituspäätösten tai sijoitusneuvonnan pääasiallisia haitallisia vaikutuksia kestävyystekijöihin, tai velvollisuudesta selittää, miksi haitallisia vaikutuksia kestävyystekijöihin ei oteta huomioon. VYL:ssa ei säädetä velvollisuudesta julkistaa verkkosivustolla tietoja edellä mainituista tiedoista. Myöskään eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa ei säädetä nimenomaisesti velvollisuudesta julkistaa verkkosivustolla asianmukaisen huolellisuuden toimintaperiaatteita, jotka koskevat sijoituspäätösten pääasiallisia haitallisia vaikutuksia kestävyystekijöihin, tai velvollisuudesta selittää, miksi haitallisia vaikutuksia kestävyystekijöihin ei oteta huomioon. (vrt. tiedonantovelvoiteasetuksen 4 artiklan 1—5 kohta.) Vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa ei myöskään säädetä vakuutusmeklareiden velvollisuudesta julkistaa verkkosivustolla vakuutusneuvontansa pääasiallisia haitallisia vaikutuksia kestävyystekijöihin tai velvollisuudesta selittää, miksi niitä ei oteta huomioon (vrt. tiedonantovelvoiteasetuksen 4 artiklan 5 kohta).

Sivalaissa, SRL:ssa ja AIFML:ssa ei säädetä sijoituspäätöksien tai vakuutusneuvonnan osalta velvollisuudesta antaa ennen sopimuksen tekemistä kuvausta kestävyysriskien huomioon ottamisen tavasta tai arviointia kestävyysriskien vaikutuksesta sijoitusten tuottoon. VYL:ssa ei säädetä myöskään vastaavista velvoitteista sijoituspäätöksien tai vakuutusneuvonnan osalta. Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa ei säädetä nimenomaisesti sijoituspäätöksien osalta velvollisuudesta antaa vakuutetuille, etuudensaajille tai heidän edustajilleen ennen sopimuksen tekemistä kuvausta kestävyysriskien huomioon ottamisen tavasta tai arviointia kestävyysriskien vaikutuksesta sijoitusten tuottoon. Vakuutus-sopimuslaissa ei säädetä nimenomaisesti vakuutusyhtiöiden tai asiamiesten osalta velvollisuudesta antaa vakuutuksen hakijoille ennen sopimuksen tekemistä kuvausta kestävyysriskien huomioon ottamisen tavasta tai arviointia kestävyysriskien vaikutuksesta sijoitusten tuottoon. (vrt. tiedonantovelvoiteasetuksen 6 artiklan 1 ja 2

kohta.) Vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa ei säädetä nimenomaisesti vakuutusmekla-
reiden velvollisuudesta antaa vakuutuksen hakijoille edellä mainittuja tietoja (vrt. tiedonanto-
velvoiteasetuksen 6 artiklan 2 kohta).

Sipalaissa, SRL:ssa ja AIFML:ssa ei säädetä kestävyysriskeihin, haitallisiin kestävyysvaikutuk-
siin tai muiden kestävyysnäkökulmien esittämisestä ennen sopimuksen tekemistä annettavissa
tiedoissa tai määräaikaikatsauksissa. VYL:ssa ja vakuutusopimuslaissa ei säädetä tietojen va-
kuutustyyppikohtaisesta esittämisestä. Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa ei myöskään
säädetä tietojen eläketyypikohtaisesta esittämisestä (vrt. tiedonantovelvoiteasetuksen 6 artik-
lan 3 kohta, 7—9 artikla ja 11 artiklan 1—3 kohta).

Sipalaissa, SRL:ssa ja AIFML:ssa ei säädetä velvollisuudesta antaa tietoja sijoituspäätösten
pääasiallisista haitallisista vaikutuksista kestävyystekijöihin eikä velvollisuudesta selittää,
miksi haitallisia vaikutuksia kestävyystekijöihin ei oteta huomioon. VYL:ssa ei myöskään sää-
detä velvollisuudesta antaa vastaavien tietojen antamisesta vakuutuksen hakijoille. Eläkesäätiö-
laissa ja vakuutuskassalaissa ei säädetä nimenomaisesti velvollisuudesta antaa vakuutetuille,
etuudensaajille tai heidän edustajilleen tietoja sijoituspäätösten pääasiallisista haitallisista vai-
kutuksista kestävyystekijöihin eikä velvollisuudesta selittää, miksi haitallisia vaikutuksia kes-
tävyystekijöihin ei oteta huomioon. Vakuutusopimuslaissa ei säädetä vakuutusyhtiöiden vel-
vollisuudesta antaa vakuutuksen hakijoille tietoja sijoituspäätösten pääasiallisista haitallisista
vaikutuksista kestävyystekijöihin eikä velvollisuudesta selittää, miksi haitallisia vaikutuksia
kestävyystekijöihin ei oteta huomioon. (vrt. tiedonantovelvoiteasetuksen 7 artikla).

Sipalaissa, SRL:ssa ja AIFML:ssa ei säädetä velvollisuudesta antaa tietoja ympäristöön tai yh-
teiskuntaan liittyviä ominaisuuksia tai niiden yhdistelmiä edistävästä piirteistä, niiden laskenta-
menetelmistä tai vertailuarvoista. VYL:ssa ja vakuutusopimuslaissa ei säädetä vastaavasta vel-
vollisuudesta vakuutuksen hakijoille annettavien tietojen osalta. Eläkesäätiölaissa ja vakuutus-
kassalaissa ei säädetä nimenomaisesti velvollisuudesta antaa vakuutetuille, etuudensaajille tai
heidän edustajilleen tietoja ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia tai niiden yh-
distelmiä edistävästä piirteistä, niiden laskentamenetelmistä tai vertailuarvoista. (vrt. tiedonan-
tovelvoiteasetuksen 8 artiklan 1 ja 2 kohta.)

Sipalaissa, SRL:ssa, AIFML:ssa, VYL:ssa, vakuutusopimuslaissa, eläkesäätiölaissa ja vakuu-
tuskassalaissa ei säädetä velvollisuudesta antaa tietoja vakuutuksen kestävien sijoitusten teke-
mistä koskevista tavoitteista tai hiilipäästöjen vähentämisen tavoitteista, niiden laskentamene-
telmistä tai niiden vertailuarvoista (vrt. tiedonantovelvoiteasetuksen 9 artiklan 1—4 kohta).

Sipalaissa, SRL:ssa, AIFML:ssa ja VYL:ssa ei säädetä velvollisuudesta julkistaa verkkosivus-
tolla kuvausta ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien tai kestävien sijoitusten
edistämisestä, niiden tavoitteiden arviointimenetelmistä tai niiden vertailuarvoista. VYL:ssa ei
myöskään säädetä tietojen vakuutustyyppikohtaisesta esittämisestä verkkosivuilla. Eläkesäätiö-
laissa tai vakuutuskassalaissa ei myöskään säädetä nimenomaisesti velvollisuudesta julkistaa
verkkosivustolla kuvausta ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien tai kestävien
sijoitusten edistämisestä, niiden tavoitteiden arviointimenetelmistä tai niiden vertailuarvoista.
Eläkesäätiö- ja vakuutuskassalaissa ei myöskään säädetä tietojen eläketyypikohtaisesta esittä-
misestä verkkosivuilla. (vrt. tiedonantovelvoiteasetuksen 10 artiklan 1 kohta sekä siinä tietojen
sisällön osalta tarkoitettu 8 artiklan 1 ja 2 kohta, 9 artiklan 1—4 kohta ja 11 artiklan 1 kohta.)

Sipalaissa, SRL:ssa, AIFML:ssa, VYL:ssa, vakuutusopimuslaissa, eläkesäätiölaissa ja vakuu-
tuskassalaissa ei säädetä ympäristön kannalta kestävien sijoitusten, ympäristöä edistävien ra-

hoitustuotteiden ja muiden rahoitustuotteiden avoimuudesta koskien taksonomia-kehikkoa ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaiskatsauksissa (vrt. taksonomia-asetus 5—7 artikla).

KPL:n mukaisten suurten PIE-yhteisöjen on voimassa olevan lain mukaan annettava selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista. Taksonomia-asetuksen 8 artikla tuo suurille PIE-yhteisöille lisävelvoitteita tiedonantovelvoitteiden osalta. KPL:ään ei kuitenkaan ole syytä lisätä 8 artiklan mukaisia velvoitteita, koska asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta.

Koska kyseessä on asetukset, jotka ovat suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, tiedonantovelvoitteiden osalta ei ole tarvetta muuttaa kansallisia lakeja, koska edellä käsitellyt lait eivät sisällä vastaavanlaisia tai aihetta sivuavia säädöksiä. Lainsäädännön selkeyden vuoksi voisi kuitenkin olla tarvetta luoda asetuksiin viittaavia säädöksiä kansallisiin lakeihin.

3.2.2.2 Tiedonantovelvoiteasetuksen 17 artiklan jäsenvaltio-optio

Tiedonantovelvoiteasetuksen 17 artiklan mukaan asetusta ei sovelleta vakuutusneuvontaa tarjoaviin vakuutusedustajiin tai sijoitusneuvontaa tarjoaviin sijoitusneuvojiin, jos niiden palveluksessa on vähemmän kuin kolme työntekijää. Jäsenvaltio voi halutessaan päättää soveltaa asetusta myös edellä mainittuihin toimijoihin. Tiedonantovelvoiteasetuksen 17 artiklassa tarkoitettua jäsenvaltio-optioon käyttöön ottamiselle ei arvioida olevan tarvetta, siltä osin kuin kyseinen jäsenvaltio-optio koskee vakuutusmuotoisista sijoitustuotteista neuvontaa antavia vakuutusedustajia, joiden palveluksessa on vain yksi tai kaksi työntekijää. Näitä toimijoita on lukumääräisesti melko suuri määrä, eikä tällaisen tiedonantovelvollisuuden lisäämisestä saatavan hyödyn arvioida olevan kokonaisuutena erityisen merkittävää. Jäsenvaltio-optioon käyttöön ottamiselle arvioidaan olevan tarve koskien sijoitusneuvontaa tarjoavia sijoituspalveluyrityksiä, joissa on alle kolme työntekijää. Suomessa on vain muutama sijoituspalveluyritys, joiden palveluksessa on vähemmän kuin kolme työntekijää, minkä takia voi on tarve pohtia jäsenvaltio-optioon käyttöönottoa. Jäsenvaltio-optioon käyttöön ottaminen vaatii muutosta sipalakiin.

3.3 Palkitseminen

3.3.1 Lainsäädäntö

3.3.1.1 Sijoitusrahastolaki

Palkitseminen

SRL:n 15 luvussa säädetään rahastoyhtiön velvollisuudesta antaa yksityiskohtaiset tiedot rahastoyhtiön palkka- ja palkkiopolitiikasta sijoitusrahastosta annettavassa rahastoesitteessä ja avaintietoesitteessä. Lisäksi luvussa säädetään velvollisuudesta ilmoittaa sijoitusrahaston vuosikertomuksessa henkilöstölle maksettujen palkkojen ja palkkioiden kokonaismäärä, palkkojen ja palkkioiden laskemiseen sekä olennaisiin muutoksiin liittyvät tiedot.

Palkitsemisjärjestelmää koskevista yleisistä vaatimuksista on säädetty SRL:n 4 luvun 3 §:ssä. Rahastoyhtiöllä on oltava sen palkka- ja palkkiopolitiikan sekä palkka- ja palkkiokäytännöt kattava palkitsemisjärjestelmä. Järjestelmän on täytettävä SRL:ssa säädetty vaatimukset huomioiden rahastoyhtiön koko ja sisäinen organisaatio sekä sen liiketoiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus.

Palkitsemisjärjestelmän on oltava sopusoinnussa rahastoyhtiön hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa eikä se saa kannustaa sellaiseen riskinottoon, joka on ristiriidassa rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston sääntöjen tai riskiprofiilin kanssa. Palkitsemisjärjestelmän on oltava sopusoinnussa rahastoyhtiön ja sen hallinnoiman sijoitusrahaston ja sijoittajan liiketoimintastrategian, sijoitustoiminnan tavoitteiden, arvojen ja etujen kanssa. Palkitsemisjärjestelmässä on lisäksi oltava toimenpiteet eturistiriitatilanteiden välttämiseksi.

Sijoitusrahastolaissa ei ole sanktioitu palkitsemispolitiikkaa koskevien yleisten vaatimusten (4 luku 3 §) laiminlyöntiä, mutta SRL 15 luvun 3 §:stä johtuu, että tiedot palkka- ja palkitsemispolitiikasta on liitettävä rahastoesitykseen. SRL 15 luvun 3 §:n rikkominen on sanktioitu seuraamusmaksuin (27 luvun 2 pykälän 2 momentin 8 kohta).

3.3.1.2 Sijoituspalvelulaki

Hallinto- ja ohjausjärjestelmät

Sipalain 6 b luku sisältää säännökset sijoituspalveluyritysten hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä. Luvun 1 §:n mukaan sijoituspalveluyrityksen hallintoon ja ohjaukseen sovelletaan, mitä LLL:n 7 luvun 1—3 ja 5—7 §:ssä ja 8 luvussa säädetään. Sijoituspalveluyrityksiin sovelletaan näin luottolaitosten tavoin LLL:n 8 luvun palkitsemista koskevia säännöksiä.

Sipalain 6 b luvun 2 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen hallituksen tehtävistä. Sijoituspalveluyrityksen hallituksen on määriteltävä hallinto- ja ohjausjärjestelmät, joilla varmistetaan sijoituspalveluyrityksen tehokas ja vakaa hoito siten, että se edistää asiakkaiden etuja sekä markkinoita kohtaan tunnettua luottamusta. Sijoituspalveluyrityksen hallituksen on lisäksi valvottava hallinto- ja ohjausjärjestelmien täytäntöönpanoa.

Sipalain 6 b luvun 2 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan sijoituspalveluyrityksen hallituksen on määriteltävä ja hyväksyttävä sijoituspalveluja tarjoaviin henkilöihin sovellettava palkitsemisjärjestelmä siten, että järjestelmä kannustaa vastuulliseen liiketoimintaan, asiakkaiden tasapuoliseen kohteluun ja eturistiriitojen välttämiseen asiakassuhteissa.

Hallituksen on arvioitava säännöllisesti sijoituspalvelujen ja oheispalvelujen tarjoamista sekä sijoitustoiminnan harjoittamista koskevien strategisten tavoitteiden riittävyttä ja noudattamista sekä hallinto- ja ohjausjärjestelmien tehokkuutta.

Kannustimet

Sipalain 10 luvun 6 §:n 8 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen on varmistettava, ettei se palkitse tai arvioi henkilöstöään tavalla, joka on ristiriitainen suhteessa sen velvoitteeseen toimia sijoituspalveluja tarjotessaan asiakkaidensa edun mukaisesti. Sijoituspalveluyrityksellä ei saa olla palkitsemista, myyntitavoitteita tai vastaavia muita järjestelyjä, jotka voisivat kannustaa sen henkilöstöä suosittelemaan ei-ammattimaiselle asiakkaalle muita kuin asiakkaille parhaiten sopivia rahoitusvälineitä.

Sijoituspalveluyrityksen on LLL:n 7 luvun 7 §:n mukaan pidettävä saatavilla internetsivustollaan selostus siitä, miten se noudattaa muun muassa hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevia yleisiä vaatimuksia. Lisäksi sijoituspalvelulain LLL:n 8 luvun 15 §:n mukaan on pidettävä saatavilla internetsivustollaan selostus siitä, miten se noudattaa LLL:n 8 luvun säännöksiä palkitsemisesta.

3.3.1.3 Laki luottolaitostoiminnasta

Palkitseminen

LLL:n 8 luku sisältää säännökset luottolaitosten palkitsemisesta. LLL:n 1 §:n 1 §_n mukaan 8 luvun säännöksiä sovellettaessa on toettava huomioon luottolaitoksen ja sen konsolidointiryhmän koko, oikeudellinen ja hallinnollinen rakenne sekä toiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus sekä kunkin palkkionsaajan tehtävät ja vastuut.

LLL:n 8 luvun 3 §:ssä säädetään palkitsemisjärjestelmiä koskevista yleisistä vaatimuksista. Luottolaitoksen palkitsemisjärjestelmien tulee olla laitoksen ja sen konsolidointiryhmän liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukaisia sekä vastata laitoksen ja sen konsolidointiryhmän pitkän aikavälin etua. Palkitsemisjärjestelmien tulee olla sopusoinnussa laitoksen ja sen konsolidointiryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja edistää sitä. Palkitsemisjärjestelmät eivät saa kannustaa riskinottoon, joka ylittää laitoksen ja sen konsolidointiryhmän riskinkantokyvyn perusteella päätetyn tai muuten kestävän riskitaso.

LLL:n 8 luvun 4 §:ssä säädetään palkitsemisjärjestelmien valvonnasta, 5 §:ssä palkitsemisvaliokunnasta ja 6 §:ssä valvontatoiminnoissa työskentelevät henkilöt ja heidän palkitsemisensa, LLL:n 8 luvun 7—9 §:ssä säädetään palkkioista ja niiden määräytymisestä.

LLL:n 8 luvun 15 §:n mukaan luottolaitoksen on pidettävä saatavilla internet-sivustollaan selostus siitä, miten se noudattaa 8 luvun säännöksiä.

3.3.1.4 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista

Palkitsemisjärjestelmä

AIFML:n 7 luvun 7 §:ssä säädetään vaihtoehtorahastojen hoitajiin sovellettavasta palkitsemisjärjestelmästä. AIFML:n 1 luvun 3 §:stä johtuu, että palkitsemisjärjestelmää koskevaa pykälää sovelletaan vain toimiluvallisiin vaihtoehtorahastojen hoitajiin, ei rekisteröitymisvelvollisiin vaihtoehtorahastojen hoitajiin. Vaihtoehtorahastojen hoitajan palkitsemisjärjestelmien on oltava sopusoinnussa asiallisesti järjestetyn ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa.

Palkitsemisjärjestelmä ei saa kannustaa riskinottoon, joka on ristiriidassa vaihtoehtorahastojen hoitajan tai sen hoitaman vaihtoehtorahaston riskiprofiilin tai sääntöjen kanssa. Vaihtoehtorahastojen hoitajan palkitsemisjärjestelmän on oltava vaihtoehtorahastojen hoitajan ja sen hoitaman vaihtoehtorahaston taikka siihen sijoittaneen sijoittajan liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukainen sekä olla rakenteeltaan sellainen, että eturistiriidat voidaan välttää.

Vaihtoehtorahaston hoitajilla ei ole velvollisuutta julkaista palkitsemispolitiikkaansa.

3.3.1.5 Vakuutusyhtiölaki

Vakuutusyhtiölain 6 luvun 17 §:ssä säädetään vakuutusyhtiön palkitsemisjärjestelmästä. Lisäksi palkitsemisjärjestelmissä huomioon otettavista seikoista säädetään komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/35 artiklassa 275.

3.3.1.6 Laki vakuutusten tarjoamisesta

Vakuutusten tarjoamisesta annetussa direktiivissä (EU) 2016/97 tai vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa ei ole säädetty velvollisuutta, että asiamiesten tai vakuutusmeklareiden tulisi laatia erillinen palkitsemispolitiikka tai luoda palkitsemisjärjestelmä.

3.3.1.7 Eläkesäätiölaki

Eläkesäätiölain 42 g §:ssä säädetään eläkesäätiön velvollisuudesta laatia palkka- ja palkkiopolitiikka sekä sen sisällöstä.

3.3.1.8 Vakuutuskassalaki

Vakuutuskassalain 77 g §:ssä säädetään eläkekassan velvollisuudesta laatia palkka- ja palkkiopolitiikka sekä sen sisällöstä.

3.3.2 Palkitsemista koskevan nykytilan arviointi

Tiedonantovelvoiteasetus on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, minkä takia sen palkitsemispolitiikkaa koskevaa velvoitetta ei ole tarve kirjoittaa kansallisiin lakeihin. Palkitsemispolitiikoista on säädetty useassa eri laissa ja palkitsemispolitiikoita koskevat sääntelyt eri toimijoille eroavat keskenään.

LLL:ssa, Sipalaissa, SRL:ssa ja AIFML:ssa ei säädetä velvollisuudesta sisällyttää palkitsemisjärjestelmäänsä tietoja siitä, miten palkitsemispolitiikat ovat johdonmukaisia kestävyysriskien huomioon ottamisen kanssa, eikä velvollisuudesta julkaista näitä tietoja verkkosivustoillaan. Vakuutusyhtiölaissa tai palkitsemisjärjestelmiä koskevassa komission delegoidussa asetuksen artiklassa ei säädetä vakuutusyhtiöiden velvollisuudesta sisällyttää palkitsemisjärjestelmäänsä tietoja siitä, miten palkitsemispolitiikat ovat johdonmukaisia kestävyysriskien huomioon ottamisen kanssa, eikä velvollisuudesta julkaista näitä tietoja verkkosivustoillaan. Eläkesäätiölain 42 §:ssä ei säädetä eläkesäätiöiden ja vakuutuskassalain 77 g §:ssä ei säädetä eläkekassojen velvollisuudesta sisällyttää palkka- ja palkitsemispolitiikkoihinsa tietoja siitä, miten nämä politiikat ovat johdonmukaisia kestävyysriskien huomioon ottamisen kanssa, eikä velvollisuudesta julkaista näitä tietoja verkkosivustoillaan. (vrt. tiedonantovelvoiteasetuksen 5 artikla).

On tulkittava, että tiedonantovelvoiteasetuksella ei ole tarkoitettu lisätä vakuutusedustajien velvollisuuksia ja muuttaa tältä osin vakuutusten tarjoamisesta annettua direktiiviä, jossa säädetään muun muassa asiamiesten ja vakuutusmeklareiden vakuutustoiminnan aloittamisen tai harjoittamisen perustavanlaatuisista edellytyksistä. Jos kuitenkin asiamies tai vakuutusmeklari on laatinut vapaaehtoisesti, ilman laissa säädettyä velvollisuutta, tiedonantovelvoiteasetuksen 5 artiklassa tarkoitettun palkitsemispolitiikan tai luonut palkitsemisjärjestelmän, on tulkittava, että tiedonantovelvoiteasetuksen säännöstä on noudatettava.

Edellä mainittuihin lakeihin ei ole tarvetta lisätä asetuksen velvoitteita palkitsemispolitiikkojen osalta, sillä asetus on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä.

3.4 Viranomaisvaltuudet ja seuraamukset

3.4.1 Laki Finanssivalvonnasta

Fivalaissa säädetään Finanssivalvonnan tehtävistä, hallinnosta ja valvontavaltuuksista. Lain mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa finanssimarkkinoilla toimivien toimintaa niin

kuin kyseisessä laissa ja muualla laissa säädetään. Laissa säädetään hallinnollisista seuraamuksista, joita ovat rikemaksu, julkinen varoitus ja seuraamusmaksu. Lisäksi laissa säädetään ulkomaisten valvottavien ja niiden Suomessa olevien sivuliikkeiden valvonnasta ja yhteistyöstä ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa sekä Finanssivalvonnan toimimisesta eri EU-säädöksissä tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Fivalaissa säädetyissä hallinnollisista seuraamuksista säädetään lain 4 luvussa ja tarkemmin eri hallinnollisista seuraamuksista tarkemmin luvun 38—40 §:ssä. Luvun 41—43 a §:ssä säädetään seuraamusten määrästä ja määräämisestä. Luvun 44 a §:ssä säädetään ilmoittamisesta Euroopan valvontaviranomaisille seuraamusmaksuista ja muista päätöksistä.

Lain 38 §:ssä luetellaan lakien säännökset, joiden rikkomisesta tai laiminlyönnistä määrätään rikemaksu. Rikemaksu määrätään esimerkiksi sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo velvollisuuden toimittaa Finanssivalvonnalle 18 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettuja tietoja taikka muita tietoja, jotka on säädetty tai määrätty säännöllisesti toimitettavaksi Finanssivalvonnan laissa säädetyin tehtävään suorittamiseksi, tai joka laiminlyö tai rikkoo sijoituspalvelulain 15 luvun 1 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 1 §:ssä tai sijoitusrahastolain 27 luvun 1 §:ssä mainittuja säännöksiä.

Oikeushenkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 5 000 euroa ja enintään 100 000 euroa ja luonnolliselle henkilölle määrättävä rikemaksu vähintään 500 euroa ja enintään 10 000 euroa. Rikemaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin. Sen suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja kestoaika. Jos teko tai laiminlyönti on erityisen moitittava, rikemaksun sijaan voidaan määrätä seuraamusmaksu. Rikemaksu voidaan määrätä edellyttäen, että asia ei kokonaisuutena anna aiheita ankarampiin toimenpiteisiin.

Fivalain 39 §:n mukainen julkinen varoitus määrätään valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee muiden kuin rikemaksua tai seuraamusmaksua koskevien finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Valvottavalle julkinen varoitus annetaan myös tilanteessa, jossa valvottava tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee toimilupansa ehtojen tai toimintaansa koskevien sääntöjen vastaisesti. Julkista varoitusta ei voida antaa, jos asia kokonaisuutena arvioiden antaa aiheita ankarampiin toimenpiteisiin.

Lain 40 §:ssä säädetään seuraamusmaksun määräämisestä sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo pykälässä mainittuja säännöksiä. Pykälässä viitataan sektorilakien säännöksiin, joissa luetellaan pykälän soveltamisalaan kuuluvat teot ja laiminlyönnit. Seuraamusmaksu voidaan määrätä oikeushenkilölle määrättävän seuraamusmaksun lisäksi tai sen sijasta sellaiselle oikeushenkilön johtoon kuuluvalla henkilöllä, jonka velvollisuuksien vastainen pykälässä säädetty teko tai laiminlyönti on. Kyseiselle henkilölle määrättävän seuraamusmaksun edellytyksenä on, että henkilö on merkittävällä tavalla myötävaikuttanut tekoon tai laiminlyöntiin.

Seuraamusmaksun määrä perustuu kokonaisarviointiin. Seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja kestoaika sekä tekijän taloudellinen asema. Lisäksi arvioinnissa on otettava huomioon menettelyllä saavutettu hyöty tai sillä aiheutettu vahinko, mikäli ne ovat määritettävissä, tekijän yhteistyö Finanssivalvonnan kanssa asian selvittämiseksi, aiemmat finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin kohdistuneet rikkomukset ja laiminlyönnit sekä menettelyn mahdolliset vaikutukset rahoitusjärjestelmän vakaudelle.

Oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään kymmenen prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta, kuitenkin enintään kymme-

nen miljoonaa euroa (Fivalain 41 §:n 3 momentti). Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään kymmenen prosenttia hänen viimeksi toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan, kuitenkin enintään 100 000 euroa. Jos tuloja ei voida luotettavasti selvittää verotustiedoista tai ne ovat olennaisesti muuttuneet viimeksi toimitetun verotuksen jälkeen, ne voidaan arvioida muun saatavan selvityksen perusteella (Fivalain 41 §:n 4 momentti). Pykälän 7 momentissa määritellään pykälässä käytetty liikevaihdon käsite. Joistakin tietyistä seuraamusmaksujen määristä säädetään 41 a §:ssä.

3.4.2 Viranomaisvaltuuksien ja seuraamusten nykytilan arviointi

3.4.2.1 Valvontavaltuudet

Tiedonantovelvoiteasetuksessa, taksonomia-asetuksessa ja vähähiiliset viitearvot -muutosasetuksessa säädetään, että jäsenvaltioiden on säädettävä toimivaltaisista viranomaisista. Tämän vuoksi Fivalakia on tarkasteltava mahdollisten muutostarpeiden osalta.

Tiedonantovelvoiteasetuksen 14 artiklassa säädetään toimivaltaisista viranomaisista. Artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset seuraavat finanssimarkkinatoimijoiden ja rahoitusneuvojen kyseisen asetuksen vaatimusten noudattamista. Toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava kaikki valvonta- ja tutkintavaltuudet, jotka ovat tarpeen niille kyseisen asetuksen nojalla kuuluvien tehtävien noudattamiseksi. Asetuksen noudattamisen valvonnan järjestämiseksi Fivalakia tulisi täydentää toimivaltaisia viranomaisia koskevien säännösten osalta.

Myös taksonomia-asetuksen 21 artiklassa säädetään toimivaltaisista viranomaisista. Artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset, joista säädetään myös asetuksessa kestävytyteen liittyvien tietojen antamisesta, seuraavat finanssimarkkinatoimijoiden taksonomia-asetuksen 5, 6 ja 7 artiklan noudattamista. Myös taksonomia-asetuksen noudattamisen valvonnan järjestäminen edellyttäisi, että Fivalakia täydennettäisiin toimivaltaisia viranomaisia koskevien säännösten osalta.

Tiedonantovelvoiteasetuksen 14 artiklan 2 kohdan sekä taksonomia-asetuksen 21 artiklan 2 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä yhteistyötä toistensa kanssa ja toimitettava toisilleen ilman aiheutonta viivytystä tiedot, jotka ovat merkityksellisiä niille asetuksen nojalla kuuluvien tehtävien hoitamiseksi. Tiedonantovelvoiteasetuksen ja taksonomia-asetuksen säännökset toimivaltaisten viranomaisten yhteistyövelvoitteesta eivät edellytä kansallisia lainsäädäntömuutoksia, koska Fivalain 50 § sisältää yleisen yhteistyövelvoitteen muiden ETA-valvontaviranomaisten kanssa.

Fivalakiin ei tarvitse tehdä muutoksia viitearvoasetuksessa tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen osalta. Voimassa oleva Fivalain 50 k § sisältää jo säännöksen siitä, että Finanssivalvonta on viitearvoasetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen.

3.4.2.2 Seuraamukset

Taksonomia-asetuksen ja vähähiiliset viitearvot -muutosasetuksen mukaisesti jäsenvaltioiden on säädettävä lainsäädäntöjen rikkomiseen sovellettavista toimenpiteistä ja seuraamuksista. Tämän takia kansallista seuraamussääntelyä on päivitettävä tiedonantovelvoiteasetuksen tiedonantovelvoitteiden osalta.

Taksonomia-asetuksen 21 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä 5, 6 ja 7 artiklan rikkomiseen sovellettavista toimenpiteistä ja seuraamuksista. Toimenpiteiden ja seuraamusten on

oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Asetus ei aseta velvoitteita seuraamusten vähimmäis- tai enimmäismääristä. Taksonomia-asetuksen 5, 6 ja 7 artikla täydentää niitä tiedonantovelvoitteita, joista säädetään tiedonantovelvoiteasetuksessa.

Kansallista seuraamuslajia valittaessa on noudatettava EU-oikeuden oikeusperiaatteita. Yksi tällainen periaate on vastaavuusperiaatte, jonka mukaan jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että seuraamus EU-oikeuden rikkomisesta määritellään perusteiltaan ja menettelyiltään vastaavalla tavalla kuin kansallisen oikeuden samanlainen ja vakavuudeltaan rinnastettava rikkominen.

Taksonomia-asetuksen 5, 6 ja 7 artiklan rikkomisesta aiheutuvien tehokkaiden, oikeasuhteisten ja varoittavien toimenpiteiden ja seuraamusten täytäntöönpanon mahdollistamiseksi Fivalakia olisi täydennettävä hallinnollisten seuraamusten osalta.

Tiedonantovelvoiteasetuksessa ei suoraan säädetä asetuksen rikkomisesta aiheutuvista seuraamuksista. Kansallisen seuraamusjärjestelmän johdonmukaisuus kuitenkin edellyttää, että tiedonantovelvoiteasetuksen säännösten laiminlyönnistä aiheutuvista seuraamuksista säädetään vastaavalla tavalla kuin voimassa olevassa lainsäädännössä on säädetty vastaavien velvoitteiden rikkomisesta. Tällä hetkellä SRL:ssä, sipalaissa, AIMFL:ssä ja vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa on säädetty tiedonantovelvoitteiden laiminlyönnit seuraamusmaksun alaisiksi. Esimerkiksi SRL 27 luvun 2 §:n 2 momentin 8 kohdan mukaan markkinointia ja sijoittajille annettavien tietoja koskevien säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä määrätään seuraamusmaksu, jos rikkominen tai laiminlyönti on ollut toistuvaa. Sipalain 15 luvun 2 pykälän 6 momentin 8 kohdan mukaan tiedonantovelvollisuutta ja muita menettelytapoja asiakassuhteissa koskevien säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä määrätään seuraamusmaksu. Lisäksi AIFML:n 22 luvun 2 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan markkinointia ja sijoittajille annettavien tietoja koskevien säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä määrätään seuraamusmaksu. Vaikka SRL:n, sipalain, AIFML:n ja vakuutusten tarjoamisesta annetun lain mukaisten tiedonantovelvoitteiden rikkomisesta säädetään voimassa olevan lain mukaan seuraamusmaksu, uutta seuraamusjärjestelmää pohdittaessa myös rikemaksun mahdollisuutta on arvioitava kestävyysliittyvien tietojen antamisen laiminlyönnin osalta.

Seuraamusten oikeasuhtaisuutta punnittaessa arvioinnin keskeisen lähtökohdan muodostaa nykyinen kansallisen seuraamusjärjestelmä kokonaisuudessaan ja sen sisäinen sääntelysystematiikka. Oikeasuhtaisuuden periaate yhtäältä edellyttää, että seuraamukset ovat oikeudenmukaisessa suhteessa tekojen ja laiminlyöntien vahingollisuuteen ja moitittavuuteen. Hallinnollisten seuraamusten käyttöönottoa harkittaessa on siten aina arvioitava, ovatko valvontatoiminnalla tavoitellut päämäärät saavutettavissa lievemmin keinoin tai muilla hallinnollisilla seuraamuksilla. Sääntelylle tulee olla valvonnan tehokkuuteen ja toimivuuteen liittyvä perusteltu tarve, joka nimenomaisesti puoltaa asianomaisen sanktion käyttöönottoa valvontajärjestelmän taustalla olevan yhteiskunnallisen tavoitteen saavuttamiseksi. Seuraamusasteikkojen on myös oltava loogisessa suhteessa toisiinsa.

Hallinnollisten sanktioiden voidaan katsoa soveltuvan etenkin tilanteisiin, joissa on kyse moitittavuudeltaan verraten vähäisistä tai muista sellaisista alakohtaisen lainsäädännön rikkomuksista ja laiminlyönneistä ja joissa laissa säädettyjen velvoitteiden rikkominen on yksinkertaisesti toteennäytettävissä.

Tiedonantovelvoiteasetuksessa ja taksonomia-asetuksessa säädettyjen velvoitteiden ei vakavuudeltaan voida katsoa olevan sellaisia, että niiden vastainen menettely tulisi kriminalisoida. Edellä mainittu EU-oikeuteen perustuva vastaavuusperiaate, kuten myös voimassa olevan kan-

sallisen seuraamusjärjestelmän systematiikka huomioiden, voidaan perustelluimpana ja riittävänsä kansallisena ratkaisuna pitää hallinnollisten seuraamusten säätämistä asetusten nojalla säädettyjen velvoitteiden rikkomisen seuraamuksiksi. Kansallisen seuraamusarvioinnin kohteena olisivat ne tiedonantovelvoiteasetuksen artikkelit, joissa finanssimarkkinatoimijoille tai rahoitusneuvojille asetetaan toimintavelvoitteita (3—13 artikla).

Vähähiiliset viitearvot -muutosasetuksessa viitearvoasetuksen muuttamisesta edellytetään, että jäsenvaltiot varmistavat kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, että toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus määrätä asianmukaiset hallinnolliset seuraamukset ja muut hallinnolliset toimenpiteet myös asetukseen lisättyjen 19 a, 19 b ja 19 c artiklan rikkomisesta. Vähähiiliset viitearvot -muutosasetus edellyttäisi lakimuutoksen Fivalain 40 §:n 2 momentin 6 kohtaan.

3.4.2.3 Finanssivalvonnan antamat seuraamukset

Finanssivalvonnan antamat hallinnolliset seuraamukset ovat Fivalain mukaan rikemaksu, julkinen varoitus ja seuraamusmaksu. Lisäksi Finanssivalvonta voi tehdä tutkintapyynnön poliisille. Finanssivalvonta teki vuonna 2019 kaksi tutkintapyyntöä poliisille sekä antoi yhden julkisen varoituksen, viisi seuraamusmaksua ja eikä määrännyt yhtään rikemaksua. Vuoden 2018 osalta vastaavat luvut olivat viisi tutkintopyyntöä poliisille, kolme julkista varoitusta ja kolme seuraamusmaksua. Myöskään vuonna 2018 Finanssivalvonta ei määrännyt yhtään rikemaksua. Rikkomukset, joista hallinnollisia seuraamuksia annettiin ja määrättiin, koskivat pääosin asiakkaan tuntemista, sisäpiiritiedon väärinkäyttöä, liputusilmoituksen viivästymistä, kaupparaportoinnin laiminlyöntiä ja tiedonantovelvollisuuden rikkomista.

Yllä kuvattujen hallinnollisten seuraamusten lisäksi Finanssivalvonta käsitteli vuoden 2019 aikana yhteensä 151 lähinnä sisäpiiritiedon väärinkäyttöön ja arvopaperimarkkinoiden kaupankäyntiin liittyvää valvontatapausta. Tiedonantovelvollisuuteen liittyviä valvontatapausta oli 15. Vuonna 2018 Finanssivalvonta käsitteli 108 valvontatapausta, joista 13 liittyivät tiedonantovelvollisuuteen.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Asetukset ovat Suomessa suoraan sovellettavaa oikeutta. Tämän takia asetusten sisällölliset velvoitteet, kuten tiedonantovelvoitteet, eivät edellytä täytäntöönpanotoimia. Koska kansallisesti ei säädetä kyseisistä tiedonantovelvoitteista, selkeyden ja ymmärrettävyyden takia on tarve lisätä joihinkin finanssisektoria määrittäviin lakeihin informatiiviset viittaukset, että kestävyysliittyvien tietojen antamisesta säädetään tiedonantovelvoiteasetuksessa ja taksonomia-asetuksessa.

Asetuksissa on säännöksiä toimivaltaisen viranomaisen toimivaltuuksista, jotka velvoittavat jäsenvaltion säätämään näistä. Lisäksi taksonomia-asetuksen ja vähähiiliset viitearvot -muutosasetuksen osalta velvoitetaan jäsenvaltiot säätämään rikkomuksiin sovellettavista toimenpiteistä ja seuraamuksista. Kansallisen valvonta- ja seuraamusjärjestelmän johdonmukaisuuden ja vastaavuusperiaatteen näkökulmasta on tarve myös säätää tiedonantovelvoiteasetuksen tiedonantovelvoitteita koskevasta seuraamussäätelystä. Edellä mainituista syistä on tarve muuttaa Fivalakia.

Lisäksi tiedonantovelvoiteasetuksen 17 artiklan jäsenvaltio-option mahdollistaman poikkeuksen takia sipalakiin olisi myös lisättävä säännös siitä, että artiklan poikkeusta sijoitusneuvontaa

tarjoavista sijoituspalveluyrityksistä, joissa on alle kolme henkilöä, ei sovellettaisi Suomessa sijoituspalveluyrityksiin.

4.1.1 Laki Finanssivalvonnasta

4.1.1.1 Finanssivalvonnan valvontavaltuudet

Tiedonantovelvoiteasetuksessa ja taksonomia-asetuksessa säädetään, että jäsenvaltioiden tulee määrätä toimivaltainen viranomainen valvomaan asetuksia. Tämän takia Fivalain 6 lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusia pykäläiä, joilla säädettäisiin Finanssivalvonnan toimimisesta tiedonantovelvoiteasetuksen ja taksonomia-asetuksen mukaisena toimivaltaisena viranomaisena.

Fivalain 6 lukuun ehdotetaan uutta 50 t §:ä, jossa säädettäisiin, että Finanssivalvonta toimii tiedonantovelvoiteasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Tiedonantovelvoiteasetuksen 14 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että alakohtaisen lain-säädännön mukaisesti nimetyt toimivaltaiset viranomaiset seuraavat finanssimarkkinatoimijoiden ja rahoitusneuvojen tiedonantovelvoiteasetuksen vaatimusten noudattamista. Toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava kaikki valvonta- ja tutkintavaltuudet, jotka ovat tarpeen niille tiedonantovelvoiteasetuksen nojalla kuuluvien tehtävien hoitamiseksi.

Fivalain 6 lukuun tulisi lisätä myös uusi 50 u §, jossa säädettäisiin, että Finanssivalvonta toimii taksonomia-asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Taksonomia-asetuksen 21 artiklan mukaan tiedonantovelvoiteasetuksessa määriteltyjen toimivaltaiten viranomaisten on seurattava, että finanssimarkkinatoimijat noudattavat taksonomia-asetuksen 5, 6 ja 7 artiklan vaatimuksia.

4.1.1.2 Finanssivalvonnan seuraamusvaltuudet

Taksonomia-asetuksen ja vähähiiliset viitearvot -muutosasetuksen mukaisesti jäsenvaltioiden on säädettävä rikkomuksiin sovellettavista toimenpiteistä ja seuraamuksista. Tiedonantovelvoiteasetus ei sisällä sanktiosäännöksiä asetuksen säännösten rikkomista tai laiminlyöntiä, joten näiden sääntelyä esitetään toteutettavaksi kansallisen seuraamusjärjestelmän johdonmukaisuuden sekä rahoitusmarkkinoiden luotettavuuden takia. Tiedonantovelvoiteasetus tukeutuu ja täydentää monilta osin voimassa olevia EU-rahoitusmarkkinalainsäädäntöjä², joiden tiedonantovelvoitteiden rikkominen on useimmiten sanktioitu seuraamusmaksuin.

² 1) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2011, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta; 2) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvensi II); 3) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/2341, annettu 14 päivänä joulukuuta 2016, ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta; 4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 345/2013, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2013, eurooppalaisista riskipääomarahastoista; 5) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 346/2013, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2013, eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista; 6) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta; 7) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu

Finanssimarkkinatoimijoiden tiedonantovelvoitteiden rikkomukset kuuluvat hallinnollisten seuraamusten piiriin, joten tässä tapauksessa rikosoikeudellisten seuraamusten esittäminen ei ole aiheellista. Finanssimarkkinatoimijoiden hallinnollisista seuraamuksista päättää Finanssivalvonta ja hallinnollisten seuraamusten kehikko on määritelty Fivalaisissa. Finanssivalvonta voi puuttua rikkomuksiin rikemaksulla, julkisella varoituksella tai kansallisen kehyksen tai EU-kehyksen seuraamusmaksuilla. Ilman nimenomaisia säännöksiä Finanssivalvonta voi antaa rikkomuksesta vain julkisen varoituksen. Yleisesti finanssimarkkinatoimijoiden tiedonantovelvoite-rikkomuksista on säädetty kansallisen kehyksen seuraamusmaksuin ja joidenkin ei niin vakavien rikkomusten osalta rikemaksua on pidetty riittävänä. Koska kyseessä on EU-lainsäädäntöjä, voitaisiin kansallisen kehyksen seuraamusmaksun lisäksi harkita käytettäväksi kaikista raskainta EU-kehyksen seuraamusmaksun mahdollisuutta.

Kansallinen seuraamussäätely ei perustu pelkästään EU-lainsäädäntöjen toimeenpanoon, vaan seuraamussäätelyllä on varmistettu markkinoiden toimivuus ja Finanssivalvonnan mahdollisuudet puuttua rikkomuksiin myös laajemminkin. Tämän takia useissa finanssimarkkinoita koskevissa sektorilaeissa on olemassa kansallisia seuraamusmaksusäännöksiä. Tällaisia seuraamusmaksusäännöksiä sisältyy muun muassa arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 1 momenttiin ja sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 1 momenttiin. Kyseisistä säännöksistä osa on sellaisia, joiden taustalla on EU-säätelyä ilman nimenomista velvoitetta seuraamusmaksujen antamiseen, kun taas osa on puhtaasti kansallista säätelyä. Esimerkkinä jälkimmäisistä mainittakoon arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettujen lain 1 luvun 3 ja 4 §:n säännösten rikkominen totuudenvastaisten tai harhaanjohtavien tietojen antamisen kiellosta ja riittävien tietojen tasapuolisesta saatavilla pitämisestä. Kyseiset kansalliset seuraamukset ovat kuitenkin ankaruudeltaan maltillisemmat kuin suoraan EU-säätelyyn perustuvat seuraamukset.

Tiedonantovelvoiteasetus ei suoraan sisällä velvoitetta jäsenvaltioille seuraamusten säätämisestä. Kansallisen seuraamuskehikon johdonmukaisuuden ja mahdollisten epäselvyyksien välttämisen kannalta seuraamuksista olisi kuitenkin säädettävä. Jos tiedonantovelvoiteasetuksen tiedonantovelvoitteisiin kohdistuvia rikkomuksia ei sanktioitaisi, Finanssivalvonta voisi ainoastaan antaa rikkomuksesta julkisen varoituksen, mutta ei euromääräisiä hallinnollisia seuraamuksia. Finanssivalvonta ei näin ollen pystyisi välttämättä puuttumaan tehokkaasti mahdollisiin rikkomuksiin. Tällöin voitaisiin katsoa, ettei kestävyysliittyyviin tiedonantovelvoitteisiin kohdistuvaa rikkomusta katsota yhtä vakavaksi kuin muiden tiedonantovelvoitteiden rikkomista, kuten niiden EU-lainsäädäntöjen tiedonantovelvoitteiden rikkomista, joiden päälle tiedonantovelvoiteasetuksen tiedonantovelvoitteet rakentuvat.

Toisaalta koska tiedonantovelvoiteasetuksen ja myös taksonomia-asetuksen tiedonantovelvoitteilla annetaan asiakkaalle ja yleisölle keskeisiä tietoja rahoitustuotteista, tulee niiden rikkomukset rinnastaa muiden jo aikaisemmin säädettyjen tiedonantovelvoitteiden rikkomiseen. Tämän takia asetusten tiedonantovelvoitteiden rikkomusten sanktiointi tulisi rinnastaa vastaavalaisten nykyisin jo voimassa olevien tiedonantovelvoitteiden rikkomusten sanktiointiin. Tällai-

15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta; 8) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/97, annettu 20 päivänä tammikuuta 2016, vakuutusten tarjoamisesta (uudelleenlaadittu); 9) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/760, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2015, eurooppalaisista pitkäaikaissijoitusrahastoista; ja 10) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1238, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, yleiseurooppalaisesta yksilöllisestä eläketuotteesta (PEPP).

set tiedonantovelvoitteet on sanktioitu joko rikemaksuin tai seuraamusmaksuin. Vastaavien keinojen käyttö antaisi Finanssivalvonnalle mahdollisuuden puuttua asetusten tiedonantovelvoitteiden rikkomuksiin uskottavin keinoin.

Taksonomia-asetuksessa on vaatimus säätää 5, 6 ja 7 artiklan rikkomuksiin sovellettavia toimenpiteitä ja seuraamuksia koskevista säännöistä, joiden on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Yleensä julkista varoitusta ei ole pidetty tällaisessa tapauksessa riittävänä, vaan lisäksi on pidetty perusteltuna säätää erikseen seuraamus- tai rikemaksuista. Taksonomia-asetuksen 5, 6 ja 7 artikla täydentää osin tiedonantovelvoiteasetuksen tiedonantovelvoiteartikloita, etenkin 6, 8, 9 ja 11 artiklaa. Täten näitä kahta asetusta on finanssimarkkinatoimijoita koskevien tiedonantovelvoitteiden osalta mietittävä kokonaisuutena.

Jos taksonomia-asetuksen artiklojen rikkominen sanktioitaisiin seuraamusmaksuin, tällöin tiedonantovelvoiteasetuksen artiklojen sanktioimatta jättäminen johtaisi epäjohton mukaiseen tilanteeseen. Esimerkiksi tiedonantovelvoiteasetuksen 8 ja 9 artiklan mukaisten rahoitustuotteiden osalta vain yhden tiedon, taksonomia-asetuksen mukaisen tiedon, antamisen rikkominen olisi seuraamusmaksun alaista ja muiden tietojen antaminen olisi julkisen varoituksen piirissä. Vielä laajempi epäjohton mukaisuus aiheutuisi siitä, että asiakirjat, joiden tulisi sisältää tiedonantovelvoiteasetuksen muun muassa 8 ja 9 artiklan mukaiset tiedot, on jo nykyisin sanktioitu monilta osin kansallisessa lainsäädännössä seuraamusmaksuin. Tällainen epäjohton mukaisuus aiheuttaisi tulkinta- ja muita epäselvyyksiä, jos asiakirjan sisältämien tietojen rikkomisesta aiheutuvat seuraamukset ovat erilaisia.

Lisäksi tiedonantovelvoiteasetus sisältää sellaisia rahoitustuotteita koskevia lisätiedonantovelvoitteita, joita tarjotaan kestävinä tai joilla on kestävyys liittyviä ominaispiirteitä. Tällaisten rahoitustuotteiden osalta sijoittajan on voitava luottaa siihen, että hänelle tarjottavan rahoitustuotteen kestävyysominaisuudet pitävät paikkansa, ettei niin sanottua viherpesua pääse tapahtumaan. Kestävien rahoitustuotteiden tarjoaminen ei ole pakollista, vaan tällaisen tuotteen tarjoaminen aina palveluntarjoajan valinta.

Kestävän ja vastuullisen rahoituksen markkinat ovat kasvamassa. Sijoittajien kiinnostus rahastojen ja muiden rahoitustuotteiden kestävyystekijöistä on kasvanut merkittävästi viimeisten vuosien aikana. Tämän takia on varmistettava, että sijoittajille annetaan luotettavaa tietoa rahoitustuotteiden kestävydestä ja annettavien tietojen oikeellisuudesta sekä vähennetään niin sanotun viherpesun riskiä. Merkittävät väärinkäytökset ja harhaanjohtavan tiedon antaminen voivat pahimmassa tapauksessa johtaa kestävien rahoitusmarkkinoiden heikkenemiseen luottamuksen kadotessa markkinoilta. Tämänkin takia Finanssivalvonnalta tarvitsee uskottavat keinot puuttua kestävyys liittyvien tiedonantovelvoitteiden rikkomiseen.

Edellä esitetyistä syistä Fivalain hallinnollisia seuraamuksia koskevaan 4 lukuun ehdotetaan tehtävän muutoksia sekä rikemaksuja koskevan 38 §:n sekä seuraamusmaksuja koskevan 40 §:n osalta. Taksonomia-asetuksen 5, 6 ja 7 artikla sekä tiedonantovelvoiteasetuksen 3—13 artikla sanktioitaisiin hallinnollisin seuraamuksin. Lisäksi 40 §:n 2 momenttiin tehtäisiin vähähiiliset viitearvot -muutosasetuksen kannalta tarvittavat muutokset.

Rikemaksu

Fivalain 38 §:n 1 momenttiin ehdotetaan uutta kohtaa, jossa säädettäisiin tiedonantovelvoiteasetuksen 3 artiklan, 5 artiklan 1 kohdassa ja 12 artiklassa säädettyjen velvoitteiden rikkominen tai laiminlyönti rikemaksun alaisiksi.

Tiedonantovelvoiteasetuksen 3 artiklan rikkomisesta tai laiminlyönnistä ehdotetaan määrättäväksi rikemaksu. Asetuksen 3 artikla koskee kestävyysriskeihin liittyvien toimintaperiaatteiden avoimuutta. Artiklan velvoitteen mukaan finanssimarkkinatoimijoiden ja rahoitusneuvojien on julkaistava verkkosivuillaan tiedot toimintaperiaatteistaan, joita sovelletaan kestävyysriskien huomioon ottamiseen finanssimarkkinatoimijoiden sijoituksia koskevassa päätöksentekoprosessissa sekä rahoitusneuvojien sijoitusneuvonnassa tai vakuutusneuvonnassa. Sijoittajan päätöksenteon ja tiedonsaannin kannalta on tärkeää, että kestävyysriskeihin liittyviä toimintaperiaatteita voidaan luotettavasti vertailla markkinoilla. Tiedonantovelvoitteen rikkominen tai laiminlyönti on aiheellista sanktioida, jotta voitaisiin varmistaa säännöksen noudattaminen.

Kyse on tiedonantovelvoitteesta, jonka sijoituspalveluyritykset, luottolaitokset, sijoitusrahastot ja vaihtoehtorahastojen hoitajat, vakuutusyhtiöt sekä lisäeläkesäätiöt ja -kassat joutuisivat täyttämään. Aikaisemmin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/828, jäljempänä *SHRDII-direktiivi*, osalta kansalliseen lakiin on lisätty sijoituspalveluyrityksille, luottolaitoksille, rahastoyhtiöille, vaihtoehtorahastojen hoitajille, henkivakuutusta harjoittaville vakuutusyhtiöille sekä lisäeläkesäätiöille ja -kassoille velvollisuus kertoa omaisuudenhoitajana toimissaan omistajaohjauksen periaatteista. Aikoinaan lainsäätäjänä on nähnyt tämän velvoitteen rikkomisen moitittavuudeltaan niin vähäisenä, että sen menettelyyn voidaan puuttua tehokkaasti Finanssivalvonnan antamalla julkisella varoituksella³. Tiedonantovelvoiteasetuksen 3 artiklan tiedonantovelvoitteen voidaan katsoa osaksi rinnastuvan osakkeenomistajan ohjaukseen liittyvien periaatteiden julkaisemiseen. Kuitenkin omistajaohjaus on vain yksi toimijan mahdollinen toimintatapa ottaa huomioon kestävyysriskejä. Tiedonantovelvoiteasetuksen 3 artiklan velvoite on täten laajempi merkitykseltään ja kokonaisuuden kannalta. Lisäksi kiinnostus finanssimarkkinatoimijoiden vastuullisuuteen on kasvanut viimeisten kahden vuoden sisällä merkittävästi. Täten 3 artiklan tiedonantovelvoitteen rikkomista ei voida katsoa niin vähäisenä, että julkinen varoitus riittäisi. Koska 3 artiklan tiedonantovelvoite koskee toimintaperiaatteiden julkaisemista eikä sinänsä ohjeista yksityiskohtaisesti niiden sisällöstä, rikemaksun katsotaan soveltuvan seuraamusmaksua paremmin.

Tiedonantovelvoiteasetuksen 5 artiklan 1 kohta ehdotetaan sanktioitavan rikemaksulla. Kansallisella sanktiolla pyritään varmistamaan se, että finanssimarkkinatoimijat ja rahoitusneuvojat täyttävät 5 artiklan 1 kohdan mukaisen tiedonantovelvoitteensa julkaisemalla verkkosivustoillaan tiedot palkitsemispolitiikkojensa johdonmukaisuudesta kestävyysriskien suhteen. Säännöksellä pyritään turvaamaan olennaisten tietojen antaminen lopullisille sijoittajille. Asetuksen 5 artiklan 2 kohdan rikkomisen tai laiminlyönnin osalta ei ehdoteta sanktioita, koska kyseessä oleva velvoite määrittelee tietojen sisällyttämisen alakohdaisen lainsäädännön palkitsemispolitiikkaan.

Koska kyseessä on sijoituspalveluyrityksiä, luottolaitoksia, vaihtoehtorahastojen hoitajia, rahastoyhtiöitä, vakuutusyhtiöitä, vakuutusasiamiehiä, vakuutusmeklareita, lisäeläkesäätiöitä ja -kassoja koskeva tiedonantovelvoite, sen rikkomisesta tai laiminlyönnistä voitaisiin sinänsä ehdottaa määrättäväksi seuraamusmaksu. Voimassa oleva lainsäädäntö ei kuitenkaan ole yhteneväinen eri edellä mainittujen toimijoiden osalta koskevan palkitsemispolitiikan tai sen julkaisemisen osalta. Rahastoyhtiöiden on julkaistava tiedot palkka- ja palkkiopolitiikasta rahastoesitteen yhteydessä tai rahastoyhtiön internetsivuilla (SRL 15 luku 3 §). Sijoituspalveluyrityksen ja luottolaitoksen on julkaistava tiedot siitä, miten se noudattaa palkitsemista koskevia säännöksiä (LLL 8 luku 15 §). Vaihtoehtorahastojen hoitajilla ei tällaista tiedonantovelvollisuutta ole. Vakuutusyhtiöillä on oltava palkitsemisjärjestelmä, mutta sen tietoja ei ole julkistettava (VYL 6

³ http://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/HE_305+2018.pdf , s.106

luku 17 §). Lisäeläkesäätiöillä tai -kassoilla on velvollisuus ylläpitää palkkio- ja palkitsemispolitiikkaa, mutta tietyin edellytyksin vain merkitykselliset tiedot on julkistettava (eläkesäätiölain 42 g § ja vakuutuskassalain 77 g §). Vakuutusedustajilla ei ole velvollisuutta luoda palkitsemisjärjestelmää, koska vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa ei säädetä asiasta. Koska kyseessä on uusi sääntely, jonka tulisi olla toimijoille yhdenmukainen ja oikeudenmukainen, rikemaksu katsotaan kohtuullisemmaksi vaihtoehdoksi verrattuna seuraamusmaksuun.

Myös tiedonantovelvoiteasetuksen 12 artiklan rikkomisesta tai laiminlyönnistä ehdotetaan määrättäväksi rikemaksu. Asetuksen 12 artiklan 1 kohdan mukaan finanssimarkkinatoimijoiden on varmistettava, että 3 artiklan mukaiset kestävyyyteen liittyvät toimintaperiaatteet verkkosivuilla, 5 artiklan mukaiset palkitsemispolitiikkojen avoimuutta koskevat tiedot sekä 10 artiklan mukaiset kestävien sijoitusten edistämisen avoimuutta koskevat tiedot verkkosivuilla pidetään ajan tasalla. Tietojen muutoksista on lisäksi julkaistava selkeä selvitys samalla verkkosivustolla, jossa edellä mainittuja tietoja ylläpidetään. Asetuksen 12 artiklan 2 kohdan mukaan rahoitusneuvojen on vastaavasti varmistettava, että 3 ja 5 artiklan mukaisesti julkaistavat tiedot pidetään ajan tasalla sekä julkaistava tietojen muutoksista selkeä selvitys verkkosivustolla.

Tiedonantovelvoiteasetuksen 12 artiklan rikkomisesta olisi perusteltua säätää määrättäväksi rikemaksu, koska sijoittajien tiedonsaannin kannalta on tärkeää, ettei finanssimarkkinatoimijat ja rahoitusneuvojat ylläpidä verkkosivuillaan vanhaa tietoa, joka voisi johtaa lopullista sijoittajaa harhaan kestävyysnäkökulmista. Sinänsä 12 artiklan rikkominen tai laiminlyönti voisi tietyin edellytyksin olla rinnastettavissa harhaanjohtavaan markkinointiin, joka on voimassa olevan lainsäädännön mukaan sanktioitu seuraamusmaksuin (muun muassa SRL 27 luvun 2 §:n 2 momentin 8 kohta, sipalaki 15 luvun 2 § 6 momentin 8 kohta sekä AIFML 22 luku 2§ 1 momentin 8 kohta). Jos verkkosivustoilla julkaistu ja ylläpidetty vanhentunut tieto aiheuttaisi sen, että lopullinen sijoittaja saisi finanssimarkkinatoimijasta, rahoitusneuvojasta tai rahoitustuotteesta harhaanjohtavan kuvan, kyseessä olisi harhaanjohtava markkinointi. Kaikkea sitä tietoa, joka ei ole ajan tasalla, ei kuitenkaan voida katsoa olevan harhaanjohtavaa markkinointia eikä 12 artiklan rikkomisesta tai laiminlyönnistä silloin tulisi seurata vakavuudeltaan seuraamusmaksun suuruisa sanktiota. Tämän takia rikemaksu katsotaan tarkoituksenmukaiseksi sanktioksi 12 artiklan rikkomisesta tai laiminlyönnistä.

Seuraamusmaksu

Viitearvoasetuksen muutosasetus. Esityksessä ehdotetaan muutosta Fivalain 40 §:n 2 momentin 6 kohtaan, jossa säädetään viitearvoasetuksen tiettyjen artiklojen rikkominen seuraamusmaksun alaiseksi. Muutoksella saatettaisiin vähähiiliset viitearvot -muutosasetuksen 19 a, 19 b ja 19 c artiklan säännösten rikkominen tai laiminlyönti seuraamusmaksun alaiseksi. Ehdotus perustuu viitearvoasetuksen 42 artiklan muutokseen, jonka mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus määrätä asianmukaiset hallinnolliset seuraamukset ja muut hallinnolliset toimenpiteet muutosasetuksella lisättyjen 19 a, 19 b ja 19 c artiklan rikkomisesta, kun niitä sovelletaan.

Asetuksen 19 a artikla koskee EU:n ilmastosiirtymää koskevien vertailuarvojen ja EU:n Pariisin sopimuksen mukaisten vertailuarvojen tarjontaa ja tietojen toimittamista. Asetuksen 19 b artikla koskee EU:n ilmastosiirtymää koskevien vertailuarvojen vaatimuksia. Asetuksen 19 c artikla koskee EU:n Pariisin sopimuksen mukaisia vertailuarvoja koskevia poikkeuksia.

Tiedonantovelvoiteasetus. Fivalain 40 §:n 2 momenttiin ehdotetaan uutta kohtaa, jossa säädettäisiin tiedonantovelvoiteasetuksen 4, 6, 7, 8, 9 ja 10 artiklassa, 11 artiklan 1 ja 2 kohdassa sekä 13 artiklassa säädettyjen velvoitteiden rikkominen tai laiminlyönti seuraamusmaksun alaiseksi.

Tiedonantovelvoiteasetuksen 4 artiklan rikkomisesta tai laiminlyönnistä ehdotetaan määrättäväksi seuraamusmaksu. Asetuksen 4 artikla koskee haitallisten kestävyysvaikutusten avoimuutta yhteisön tasolla. Lisäksi asetuksen 3 artiklan 4 artikla voidaan osaksi katsovan muistutuksen omaisuudenhoitajan omistajaohjauksen periaatteita koskevaa tiedonantovelvoitetta. Kuten 3 artiklan osalta myös 4 artiklan veloitteen haitallisten kestävyysvaikutusten huomioon ottamisen avoimuudesta katsotaan olevan laajempi kuin omistajaohjauksen periaatteiden julkistamisen. Asetuksen 4 artiklan 2 kohdan c alakohta viittaa omistajaohjauksen periaatteisiin ja artikla velvoittaa julkaisemaan osana artiklan vaatimaa kokonaisuutta yhteenvedon omistajaohjauspolitiikasta, jos olemassa oleva lainsäädäntö velvoittaa sellaisen julkaisemista. Verrattuna kuitenkin 3 artiklaan ja omistajaohjauksen periaatteisiin asetuksen 4 artiklan tiedonantovelvoite sisältää sisällöllisiä vaatimuksia. Tämän takia seuraamusmaksun katsotaan soveltuvan rikemaksua paremmin. Asetuksen 4 artiklan rikkominen tai laiminlyönti on myös perusteltua sanktioida, koska lopullisen sijoittajan on voitava helposti katsoa finanssimarkkinatoimijan tai rahoitusneuvojan verkkosivustoilta, ottavatko ne huomioon sijoituspäätöstensä haitalliset vaikutukset kestävyystekijöihin vai ei.

Lisäksi asetuksen 4 ja 7 artikla tulevat ajan saatossa muodostamaan yhteisön näkökulmasta kokonaisuuden. Täten näiden kahden artiklan seuraamustason tulisi olla samanlainen. Myös 4 ja 7 artiklassa käsiteltäviä haitallisia kestävyysvaikutuksia on tarve vertailla 6 artiklan kestävyysriskeihin. Asiakkaan näkökulmasta tiedot haitallisista kestävyysvaikutuksista voivat olla sijoituspäätöksen osalta yhtä tarpeellisia tietoja kuin tiedot tuotteen kestävyysriskeistä.

Aikaisemmin vastaavanlaiset veloitteet on ehdotettu sisältyvän määräaikaikaiskatsauksiin, joten verkkosivuston käyttö julkaisukanavana on uusi. Toisaalta useimmiten määräaikaikaiskatsaukset julkaistaan toimijan verkkosivustolla. Kuitenkin verkkosivustot ovat nykyisin tärkeä väylä asiakkaalle löytää tietoa, joten verkkosivustoilla olevien tietojen tulisi olla ajantasaisia ja virheettömiä. Tämän takia 4 artiklan osalta on päädytty katsomaan sen sisällön merkittävyyttä ja liittymäpintaa 7 artiklaan. Viime kädessä 4 artiklan rikkomisesta tai laiminlyönnistä olisi perusteltua määrätä seuraamusmaksu.

Esityksessä ehdotetaan, että tiedonantovelvoiteasetuksen 6 artiklan rikkomisesta tai laiminlyönnistä määrätään seuraamusmaksu. Asetuksen 6 artiklassa määritetään, miten finanssimarkkinatoimijoiden ja rahoitusneuvojien on sisällytettävä kestävyysriskejä koskeva tieto ennen sopimuksen tekemistä annettaviin tietoihin sekä asiakirjat, joihin tieto tulee eri toimijoiden kohdalla sisällyttää. Ennen sopimusta annettavien tietojen tulisi kertoa se tapa, jolla kestävyysriskit on otettu huomioon sijoituspäätöksissä, sekä vaikutusten arvioinnin tulokset, joita kestävyysriskit todennäköisesti aiheuttavat rahoitustuotteiden tuottoon. Jos finanssimarkkinatoimija tai rahoitusneuvoja ei katso kestävyysriskien olevan merkityksellisiä, ennen sopimuksen tekemistä annettaviin tietoihin on sisällytettävä selkeä ja tiivis selitys syistä siihen. Kyseessä on sijoittajan päätöksenteon kannalta oleellinen tieto, joten artiklan rikkomisen tai laiminlyönnin sanktioimisen katsotaan olevan aiheellista.

Asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan tiedot on annettava SRL:n 15 luvun 3 §:n mukaisessa rahastoesitteessä, sipalain 10 luvun 5 §:n tiedonantovelvoitteen yhteydessä ja AIFML:n 12 luvun 4 §:n tiedonantovelvoitteen yhteydessä, vakuutusyhtiöiden ja vakuutusedustajien osalta vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 36, 48, 51 §:ssä ja vakuutuslainsäädännön 5, 5 c ja 7 §:ssä säädettyjen tiedonantovelvoitteiden yhteydessä sekä lisäeläkesäätiöiden osalta eläkesäätiölain 49 g §:ssä ja lisäeläkekassojen osalta vakuutuslainsäädännön 84 g §:ssä säädettyjen tiedonantovelvollisuuksien yhteydessä. SRL:n rahastoesitteen julkaisemista koskeva vaatimuksen (SRL:n 15 luvun 3 §) laiminlyönti on sanktioitu seuraamusmaksuin (SRL:n 27 luvun 2 §:n 4 momentti). Sipalain 10 luvun 5 §:n tiedonantovelvollisuuden laiminlyönti on sanktioitu seuraamusmaksuin

(sipalain 15 luvun 2 §:n 6 momentin 8 kohta). AIFML:n 12 luvun 4 §:n tiedonantovelvollisuuksien laiminlyönti on sanktioitu seuraamusmaksuin (AIFML:n 22 luvun 2 §:n 1 momentin 8 kohta). Vakuutusten tarjoamisesta annetun lain ja vakuutusopimuslain edellä mainittujen tiedonantovelvollisuuksien laiminlyönti on sanktioitu seuraamusmaksuin (vakuutusten tarjoamisesta annettu laki 71 §:n 1 momentin 1 kohta). Eläkesäätiölain tai vakuutuskassalain edellä mainittujen säännösten rikkomisesta ei ole säädetty rike- tai seuraamusmaksua. Asetuksen 6 artiklan rikkomisesta tai laiminlyönnistä olisi perusteltua määrätä seuraamusmaksu, koska ne tavat, joilla 6 artiklan mukaiset tiedot tulee antaa, ovat jo voimassa olevan lainsäädännön alaista ja näiden tiedonantotapojen laiminlyönti on pääosin säädetty seuraamusmaksun alaiseksi. Toisenlainen ratkaisu saattaisi aiheuttaa epäselvyyksiä, kun saman asiakirjan sisältämät tiedot olisi sanktioitu erilaisin hallinnollisin seuraamuksin. Tiedonantovelvoiteasetuksen 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen asiakirjan tietoihin tulee sisällyttää tiedot, jotka määritelty tiedonantovelvoiteasetuksen 6, 7, 8 ja 9 artiklassa ja taksonomia-asetuksen 5, 6 ja 7 artiklassa.

Tiedonantovelvoiteasetuksen 7 artiklan säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä ehdotetaan määrättäväksi seuraamusmaksu. Kyse on veloitteesta antaa rahoitustuotteen osalta tietoa pääasiallisista haitallisista vaikutuksista kestävyystekijöihin tai tietoa siitä, että finanssimarkkinatoimija ei ota huomioon sijoituspäätösten pääasiallisia haitallisia vaikutuksia kestävyystekijöihin. Tämä tieto on oleellinen, jotta lopullinen sijoittaja voi tehdä luotettavaan tietoon perustuvan sijoituspäätöksen.

Esityksessä ehdotetaan, että tiedonantovelvoiteasetuksen 8 ja 9 artiklan rikkomisesta tai laiminlyönnistä määrättäisiin seuraamusmaksu. Asetuksen 8 artikla koskee ennen sopimuksen tekemistä annettavien tietojen ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien edistämistä ja 9 artikla koskee kestävien sijoitusten avoimuutta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa. Asetuksen 8 ja 9 artiklan säännösten rikkomisen tai laiminlyönti on perusteltua sanktioida sijoittajien asianmukaisen tiedonsaannin turvaamiseksi. Asetuksen 8 ja 9 artiklan rikkomisen tai laiminlyönti ehdotetaan seuraamusmaksun alaiseksi. Asetuksen 8 ja 9 artiklan mukaisen tuotteen osalta finanssimarkkinatoimijalla voidaan katsoa olevan korotettu velvollisuus kertoa tuotteen ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvistä ominaisuuksista. Tuodessaan 8 tai 9 artiklan kaltaisen rahoitustuotteen markkinoille finanssimarkkinatoimija on tehnyt tietoisesti päätöksen tuotteen ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvistä ominaisuuksista ja niiden korostamisesta rahoitustuotetta tarjotessaan. Tällaiseen rahoitustuotteeseen kohdistuu asiakkaan näkökulmasta erityinen tiedon tarve kestävyteen liittyvistä tekijöistä. Tällaisessa tapauksessa tuotteen tarjoajan tulee olla perillä tuotteen ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvistä ominaisuuksista ja tehdä näistä selkoa asiakkaalle. Muuten vaarana on niin sanotun viherpesun mahdollisuus tai se, että asiakasta johdettaisiin tarkoituksella harhaan.

Esityksessä ehdotetaan, että tiedonantovelvoiteasetuksen 10 artiklan rikkomisesta tai laiminlyönnistä määrätään seuraamusmaksu. Asetuksen 10 artikla koskee ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien sekä kestävien sijoitusten edistämisen avoimuutta verkkosivustoilla. Esityksessä ehdotetaan, että tiedonantovelvoiteasetuksen 11 artiklan 1 ja 2 kohdan rikkomisesta tai laiminlyönnistä määrätään seuraamusmaksu. Asetuksen 11 artikla koskee ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien ja kestävien sijoitusten edistämisen avoimuutta määräaikaikatsauksissa.

Myös 10 ja 11 artiklan säännösten rikkomisen tai laiminlyönti on perusteltua sanktioida sijoittajien asianmukaisen tiedonsaannin turvaamiseksi. Esityksessä ehdotetaan, että 10 ja 11 artiklan rikkomisesta tai laiminlyönnistä määrätään seuraamusmaksu. Asetuksen 10 artiklassa on määritelty rahoitustuotteisiin liittyvä tiedonantovelvoite verkkosivustolla, joten artiklan rikkomisen tai laiminlyönti voitaisiin sinänsä ehdottaa rikemaksun alaiseksi, kuten tiedonantovelvoiteasetuksen 3 artiklaa ehdotetaan. Kuitenkin 10 artiklan voidaan katsoa kuuluvan 8—11 artiklan

muodostamaan kokonaisuuteen, jota tulisi koskea saman tasoiset seuraamukset. Kuten aikaisemmin on todettu 8 tai 9 artiklan mukaisen tuotteen osalta, finanssimarkkinatoimijalla voidaan katsoa olevan korotettu velvollisuus kertoa tuotteen kestävyteen liittyvistä ominaisuuksista.

Esityksessä ehdotetaan, että tiedonantovelvoiteasetuksen 13 artiklan rikkomisesta tai laiminlyönnistä määrätään seuraamusmaksu. Asetuksen 13 artiklan mukaan finanssimarkkinatoimijoiden ja rahoitusneuvojen on varmistettava, ettei niiden markkinointiviestintä ole ristiriidassa tiedonantovelvoiteasetuksen nojalla annettavien tietojen kanssa, rajoittamatta kuitenkaan tiukemman alakohtaisen lainsäädännön soveltamista. Asetuksen 13 artiklan rikkominen tai laiminlyönti on perusteltua sanktioida, koska lopullisten sijoittajien on voitava luottaa siihen, ettei markkinointiviestintä, jota finanssimarkkinatoimijat ja rahoitusneuvojat heille tarjoavat, ole ristiriidassa asetuksen nojalla annettavien tietojen kanssa. Säännöksellä pyritään varmistamaan, ettei markkinointiviestintä anna toimijasta tai sen tarjoamasta tuotteesta vihreämpää kuvaa kuin mitä se todellisuudessa on.

Esityksessä ehdotetaan, että 13 artiklan rikkomisesta tai laiminlyönnistä määrätään seuraamusmaksu. Asetuksen 13 artiklan rikkominen tai laiminlyönti on verrattavissa harhaanjohtavaan markkinointiin. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan harhaanjohtava markkinointi on sanktioitu seuraamusmaksuin (SRL:n 27 luvun 2 §:n 2 momentin 8 kohta, sipalain 15 luvun 2 §:n 6 momentin 8 kohta, AIFML:n 22 luvun 2 §:n 1 momentin 8 kohta ja vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 71 §:n 1 momentin 1 kohta). Jotta asetuksen mukaisten tiedonantovelvoitteiden laiminlyönnin seuraamussäntely olisi johdonmukaista suhteessa voimassa olevaan seuraamussäntelyyn, 13 artiklan rikkominen tai laiminlyönti tulisi säätää seuraamusmaksun alaiseksi.

Taksonomia-asetus. Fivalain 40 §:n 2 momenttiin ehdotetaan uutta kohtaa, jossa säädettäisiin taksonomia-asetuksen 5, 6 ja 7 artiklassa säädettyjen velvoitteiden rikkominen tai laiminlyönti seuraamusmaksun alaisiksi. Ehdotus perustuu taksonomia-asetuksen 22 artiklaan, jonka mukaan jäsenvaltioiden on annettava 5, 6 ja 7 artiklan rikkomuksiin sovellettavia toimenpiteitä ja seuraamuksia koskevat säännöt. Artiklan mukaan toimenpiteiden ja seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Asetuksen 5 artikla koskee ympäristön kannalta kestävien sijoitusten avoimuutta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa. Taksonomia-asetuksen 5 artiklalla täydennetään tiedonantovelvoiteasetuksen 9 artiklan mukaisen rahoitustuotteen tiedonantovelvoitteita.

Asetuksen 6 artikla koskee ympäristöominaisuuksia edistävien rahoitustuotteiden avoimuutta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa. Taksonomia-asetuksen 6 artiklalla täydennetään tiedonantovelvoiteasetuksen 8 artiklan mukaisen rahoitustuotteen tiedonantovelvoitteita. Taksonomia-asetuksen 6 artiklan mukaan rahoitustuotteesta tulee kertoa asetuksen artiklan 5 vaatimat tiedot ja niiltä osin kuin tuote edistää ympäristöön liittyviä ominaisuuksia. Muilta osin rahoitustuotteesta 6 artiklan mukaan finanssimarkkinatoimijan tulee kertoa, ettei rahoitustuotteeseen sovelleta taksonomian kriteerejä tai *ei merkittävää haittaa*-periaatetta.

Asetuksen 7 artikla koskee muiden kuin 5 ja 6 artiklan alaisten rahoitustuotteiden avoimuutta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa. Ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa on kerrottava, ettei rahoitustuotteeseen sovelleta taksonomian kriteerejä.

Esityksessä ehdotetaan, että taksonomia-asetuksen 5, 6 ja 7 artiklan rikkomisesta tai laiminlyönnistä määrätään seuraamusmaksu. Asetuksen 5 artiklaa koskevan seuraamussäntelyn on oltava

johdonmukaisessa suhteessa tiedonantovelvoiteasetuksen 9 artiklan kanssa, koska taksonomia-asetuksen 5 artikla täydentää tiedonantovelvoiteasetuksen 9 artiklaa. Vastaavasti taksonomia-asetuksen 6 artiklan sanktioinnin tulee olla johdonmukainen tiedonantovelvoiteasetuksen 8 artiklan kanssa. Asetuksen 7 artiklan sanktioinnin tulee toisaalta olla johdonmukainen 5 ja 6 artiklan sanktioinnin kanssa. Edellä mainitun takia esityksessä ehdotetaan, että taksonomia-asetuksen 7 artiklan rikkomisesta tai laiminlyönnistä määrätään seuraamusmaksu.

4.1.2 Sijoitusrahastolaki

Koska asetukset ovat suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, SRL:n 1 luvun 1 §:ään ehdotetaan uutta momenttia, jossa olisi informatiivinen viittaus tiedonantovelvoiteasetukseen sekä taksonomia-asetukseen. Uuden momentin mukaan kestävyyyteen liittyvien tietojen antamisesta säädetäisiin tiedonantovelvoiteasetuksessa ja taksonomia-asetuksessa.

4.1.3 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista

Koska asetukset ovat suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, AIFML:n 1 luvun 6 §:ään ehdotetaan uutta momenttia, jossa olisi informatiivinen viittaus tiedonantovelvoiteasetukseen sekä taksonomia-asetukseen. Uuden momentin mukaan kestävyyyteen liittyvien tietojen antamisesta säädetäisiin tiedonantovelvoiteasetuksessa ja taksonomia-asetuksessa.

4.1.4 Sijoituspalvelulaki

Sipalain 10 luvun 7 §:ään ehdotetaan uutta momenttia, jonka mukaan tiedonantovelvoiteasetusta sovellettaisiin myös sijoitusneuvontaa tarjoaviin sijoituspalveluyrityksiin, joissa on vähemmän kuin kolme työntekijää. Ehdotus perustuu tiedonantovelvoiteasetuksen 17 artiklan 2 kohtaan, jossa säädetään jäsenvaltioille mahdollisuus päättää soveltaa tiedonantovelvoiteasetusta vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita koskevaa vakuutusneuvontaa tarjoaviin vakuutus-edustajiin tai sijoitusneuvontaa tarjoaviin sijoituspalveluyrityksiin, joiden palveluksessa on vähemmän kuin kolme työntekijää. Asetuksen 17 artiklan 1 kohta sisältää pääsäännön, jonka mukaan tiedonantovelvoiteasetusta ei sovelleta edellä mainittuihin vakuutusneuvontaa tarjoaviin vakuutusedustajiin tai sijoitusneuvontaa tarjoaviin sijoituspalveluyrityksiin. Suomalaisessa toimintaympäristössä 17 artiklan 2 kohdan mukaisen jäsenvaltio-option käyttäminen on perusteltua sijoituspalveluyrityksiä koskevan sääntelyn kiertämisen estämiseksi. Sijoituspalveluyritykset, joilla on alle kolme työntekijää, saattavat jossain toimintansa vaiheessa tarvita lisää työntekijöitä toiminnan kehittämisen ja riskienhallinnan turvaamiseksi. Kuitenkin tieto siitä, että tiedonantovelvoiteasetuksen noudattaminen tulisi velvoittavaksi sijoituspalveluyrityksen kasvatessa työntekijöitensä määrää, saattaa houkuttaa sijoituspalveluyrityksiä pysymään alle kolmessa työntekijässä.

4.1.5 Kirjanpitolaki

Koska asetukset ovat suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, KPL:n 3 a luvun 2 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 momentti, jossa olisi informatiivinen viittaus taksonomia-asetuksen 8 artiklaan, joka velvoittaa suuria PIE-yhteisöjä. Uuden momentin mukaan suuren PIE-yhteisön selvityksen muista kuin taloudellisista tulee sisältää taksonomia-asetuksen 8 artiklassa vaaditut tiedot.

4.1.6 Laki vakuutusten tarjoamisesta

Koska asetukset ovat suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, lakiin vakuutusten tarjoamisesta ehdotetaan lisättäväksi uusi 54 a §, jossa olisi informatiivinen viittaus tiedonantovelvoiteasetukseen sekä taksonomia-asetukseen. Uuden pykälän mukaan kestävyysliittävien tietojen antamisesta säädettäisiin tiedonantovelvoiteasetuksessa ja taksonomia-asetuksessa.

4.1.7 Eläkesäätölaki

Koska asetukset ovat suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, eläkesäätölakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 49 j §, jossa olisi informatiivinen viittaus tiedonantovelvoiteasetukseen sekä taksonomia-asetukseen. Uuden pykälän mukaan kestävyysliittävien tietojen antamisesta säädettäisiin tiedonantovelvoiteasetuksessa ja taksonomia-asetuksessa.

4.1.8 Vakuutuskassalaki

Koska asetukset ovat suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, vakuutuslakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 84 j §, jossa olisi informatiivinen viittaus tiedonantovelvoiteasetukseen sekä taksonomia-asetukseen. Uuden pykälän mukaan kestävyysliittävien tietojen antamisesta säädettäisiin tiedonantovelvoiteasetuksessa ja taksonomia-asetuksessa.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Kestävän rahoituksen asetukset ovat suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, minkä takia kansallista lakia ei tarvitse muuttaa merkittävästi. Tässä luvussa on ensiksi kuvattu EU-asetusten vaikutukset ja sen jälkeen kansalliseen lakiin tehtyjen muutosten vaikutukset. EU-asetusten vaikutusten kuvaaminen on tarpeen, jotta kansalliseen lakiin tehtävien muutosten vaikutukset voidaan hahmottaa osana kokonaisuutta.

4.2.1 EU-asetusten vaikutukset

Kestävän rahoituksen asetuksilla on kunnianhimoiset tavoitteet yrittäessään muuttaa rahoitusmarkkinat kestävämmiksi ja ilmastonmuutoksen hillitsemisen toimia tukevammiksi. Asetusten vaikutukset riippuvat pitkälti siitä, miten yritykset alkavat käyttää taksonomiaa ja viitearvojen hallinnoijat julkaista vähähiilisiä viitearvoja. Tiedonantovelvoiteasetuksen tiedonantovelvoitteet tulevat lisäämään merkittävästi sijoittajien ja yleisön tietoa rahoitustuotteiden kestävyysnäkökulmista.

Komissio julkaisi kolmen kestävän rahoituksen asetusehdotusten osalta yhden vaikutusarvioasiakirjan⁴. Komission vaikutusarvioasiakirja julkaistiin asetusehdotusten kanssa 24.5.2018. Komission vaikutusarvioasiakirja hyväksyttiin vasta kolmannella kierroksella komission sään-

⁴COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT IMPACT ASSESSMENT Accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the establishment of a framework to facilitate sustainable investment and Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on disclosures relating to sustainable investments and sustainability risks and amending Directive (EU) 2016/2341 and Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EU) 2016/1011 on low carbon benchmarks and positive carbon impact benchmarks (SWD/2018/264 final)

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex:52018SC0264>

telyntarkastelulautakunnassa ja tällöinkin varauksin. Lisäksi on huomattava, että kestävän rahoituksen asetukset muuttuivat EU-neuvottelujen aikana merkittävästi komission alkuperäisistä ehdotuksista, joten komission vaikutusarviot eivät enää sovellu sellaisenaan arvioimaan julkaisujen asetusten vaikutuksia.

Kestävän rahoitusten asetusten vaikutuksia on haastavaa arvioida, koska tiedonantovelvoiteasetus koskee hyvin heterogeenistä finanssimarkkinatoimijoiden joukkoa. Lisäksi taksonomiaasetuksen vaikutukset riippuvat pitkälti teknisistä arviointikriteereistä, jotka annetaan alemman tasoisella EU-lainsäädännöllä. Näiden syiden takia vaikutusten arviointiin liittyy epävarmuutta.

4.2.1.1 Taloudelliset vaikutukset

Vaikutukset kotitalouksiin

Asetukset parantavat sijoittajina toimivien kotitalouksien asemaa, kun tiedonsaanti paranee rahoitustuotteista ja niiden kestävyysnäkökulmista. Esimerkiksi Suomessa kotitalouksilla oli maaliskuun 2020 lopussa 22 miljardin euron arvosta sijoituksia sijoitusrahastoissa Suomen Pankin tilastojen mukaan. Asetusten soveltamisalaan kuuluvista rahoitustuotteista, etenkin sijoitusrahastoista, löytyy hyvin tietoa, mutta muiden rahoitustuotteiden osalta vastaavia lukuja ei ole saatavilla. Kotitaloudet tulevat saamaan entistä enemmän tietoa sijoitusrahastojen ja muiden rahoitustuotteiden kestävydestä.

Vaikutukset yrityksiin

Finanssimarkkinatoimijat ja rahoitusneuvojat

Asetuksilla on vaikutusta finanssimarkkinatoimijoihin ja rahoitusneuvojiin. Asetukset lisäävät finanssimarkkinatoimijoille ja osakseen myös rahoitusneuvojille uudenlaisia tiedonantovelvoitteita. Suomessa ei ole aikaisemmin velvoitettu finanssimarkkinatoimijoita raporttoimaan toimijan omasta ja niiden rahoitustuotteiden kestävydestä. Tiedonantovelvoitteet eivät tarkoita pelkästään raportointia, vaan moni finanssimarkkinatoimija joutunee muuttamaan sisäistä toimintaansa ja huomioimaan kestävyysnäkökulmia. Lisäksi kestävyysriskien ja haitallisten kestävyysvaikutusten arviointi saattaa vaatia osalta finanssimarkkinatoimijoista erityisosaamisen hankintaa. Tiedonantovelvoite- ja taksonomia-asetuksen tiedonantovelvoitteista annetaan tarkempaa ohjeistusta Euroopan valvontaviranomaisten teknisillä sääntelystandardeilla, joissa tarkemmin luodaan tekninen raportointikehikko. Kustannusvaikutusten suuruus finanssimarkkinatoimijoille ja rahoitusneuvojille riippuu osaksi teknisten sääntelystandardien vaatimuksista.

Toisaalta asetukset velvoittavat finanssimarkkinatoimijoita ja rahoitusneuvoja muuttamaan toimintatapojaan, mutta markkinat ja sofistikoituneet sijoittajat ovat vaatineet vastaavia tietoja jo ennen asetuksia. Markkinapaine vastaavien tietojen osalta on kasvanut entisestään asetusehdotusten antamisen jälkeen. Asetukset velvoittavat finanssimarkkinatoimijoita julkaisemaan kestävyteen liittyviä tietoja, mutta niiden julkaiseminen olisi todennäköisesti lisääntynyt ilman asetuksiakin.

Yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt

Taksonomia-asetuksessa suuret PIE-yhteisöt velvoitetaan julkaisemaan tietoa niiden taksonomian mukaisuudesta. PIE-yhteisöjä ovat Suomessa pörssiyritykset, luottolaitokset ja vakuutusyritykset. Tällaisia suuria PIE-yhteisöjä on Suomessa noin 80.

Muiden kuin rahoitusalan suurten PIE-yhteisöjen tulisi julkaista osuus liikevaihdosta ja pääomamenoista tai vaihtoehtoisesti tapauksen mukaan osuus niiden toimintamenoista, jotka liittyvät taksonomian mukaisesti taloudellisiin toimintoihin. Rahoitusalan suurten PIE-yhtiöiden julkaistavista tiedoista annetaan tarkemmat ohjeet delegoidulla säädöksellä. Suurten PIE-yhteisöjen täytyy jo nyky säännösten mukaan julkaista vastuullisuusraportti. Täten vastuullisuus- ja kestävyysnäkökulmista raportointi ei ole täysin uutta kyseisille yhtiöille. Kuitenkin taksonomian mukaisuuden raportointi tulee lisäämään kyseisille yhtiöille hallinnollista taakkaa.

Yritykset

Asetusten velvoitteet eivät suoraan koske muita yrityksiä, mutta taksonomia-asetuksella on vaikutusta myös yrityssektorille. Koska tiedonantovelvoite- ja taksonomia-asetus velvoittavat finanssimarkkinatoimijoita julkaisemaan kestävyystietoja rahoitustuotteistaan, ne tarvitsevat kestävyystietoja sijoituskohteina olevista yrityksistä. Näin asetusten tiedonantovelvoitteet vaikuttavat epäsuorasti myös yrityksiin. Koska monet yhtiöt toimivat alihankintaketjuissa, kestävyystieto tiedonkeruussa finanssimarkkinatoimijalle voi lopulta löytyä monen yrityksen takaa.

Hallinnollista takkaa, jonka kestävä rahoituksen asetukset aiheuttavat yrityksille, on vaikeaa arvioida, koska siihen vaikuttaa niin yrityksen sektori, yrityksen rakenne kuin monet muut tekijät.

Vaikutukset julkiseen talouteen

Asetusehdotuksilla ei ole suoria vaikutuksia valtion budjettitalouteen. Valtio kuitenkin toimii sijoittajana ja yhtiöiden omistajana, jolloin kestävä rahoituksen asetukset saattavat vaikuttaa välillisesti rahoitusmarkkinoiden kautta myös valtioon.

Vaikutukset kansantalouteen ja kokonaistaloudellinen selvitys vaikutuksista

Kestävä rahoituksen asetusten tavoitteena on siirtää yksityisiä pääomia tukemaan ilmastotavoitteita ja kestävä talouskasvua. Asetusten tavoitteena on vaikuttaa markkinoiden toimintalogiikkaan. Toteutuessaan tällaisella muutoksella on pitkälle ulottuvat vaikutukset. Sijoittajat valitsevat sijoituskohteena toimivat yritykset. Jos sijoittajat painottavat jatkossa entistä enemmän kestävyysnäkökulmia, niin rahoitus ohjautuu kestävämpiin yrityksiin. Toisaalta tällainen muutos tarkoittaisi joidenkin yritysten rahoitusaseman huononemista. Joidenkin yritysten rahoitusasema markkinoilla voisi myös parantua. Yritykset voivat omilla kestävyysnäkökulmia tukevilla liiketoimintaratkaisullaan vaikuttaa myös rahoitusasemaansa. Tällaisten markkinavaikutusten toteutuminen riippuu täysin siitä, miten aktiivisesti markkinat alkavat käyttää taksonomia ja kuinka paljon markkinoilla loppujen lopuksi painotetaan kestävyystekijöitä sijoituspäätöksissä.

4.2.1.2 Ympäristövaikutukset

Kestävä rahoituksen asetusten tavoitteena on ohjata yksityisiä pääomia tukemaan ilmastotavoitteita ja kestävä talouskasvua, joka huomioi myös ympäristöön liittyvät näkökulmat. Asetusten tavoitteena on lisätä sijoittajille ja yleisölle tietoa rahoitustuotteiden, viitearvojen ja taloudellisten toimintojen ympäristöystävällisyydestä, jolloin sijoittaja voi entistä paremmin ottaa ympäristönäkökulmat huomioon sijoituspäätöstä tehdessään. Jos sijoittajat alkavat tiedon saannin parantua painottamaan enemmän kestävyysnäkökulmia, niin tällöin ympäristönäkökulmia tukevien ja noudattavien yritysten rahoitusasema parantunee.

Taksonomia-asetuksessa määritetään, mikä on ympäristön kannalta kestävä taloudellinen toiminto. Tarkoituksena on lisätä tietoa, millainen taloudellinen toiminto eri sektoreilla voi olla kestävä. Taksonomia-asetuksessa ei määritellä ainoastaan ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista tukevia taloudellisia toimintoja, vaan myös taloudellisia toimintoja, jotka tukevat vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttöä ja suojelua, siirtymistä kiertotalouteen, ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä ja vähentämistä sekä biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelua ja ennallistamista. Täten taksonomia-asetuksen kautta pyritään tukemaan yksityisten pääomien ohjautumista monipuolisesti ympäristöä tukeviin taloudellisiin toimintoihin.

4.2.1.3 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Tiedonantovelvoiteasetus käsittelee kestävyysriskejä, haitallisia kestävyysvaikutuksia ja niihin liittyviä tiedonantovelvoitteita. Kestävyys käsitteenä sisältää niin ympäristönäkökulman kuin sosiaalisen ja hyvän hallintotavan näkökulmat. Täten jatkossa finanssimarkkinatoimijoiden ja rahoitusneuvojen pitää kertoa asiakkailleen rahoitustuotteisiin liittyvistä sosiaalisista näkökulmista, muun muassa rahoitustuotteiden sijoituskohteiden mahdolliset ihmisoikeus- tai työoloihin liittyvät rikkomukset. Lisäksi taksonomia-asetus nostaa myös esille sosiaalisen oikeudenmukaisuuden, vaikkakin asetus itsessään keskittyy määrittelemään ympäristön kannalta kestäviä taloudellisia toimintoja. Taksonomia-asetuksen mukaan ympäristön kannalta kestävä taloudellisen toiminnon tulee täyttää sosiaaliset vähimmäissuojatoimet, jotka sisältävät muun muassa ihmisoikeuksien toteutumisen ja hyvän hallintotavan noudattamisen.

4.2.2 Hallituksen esityksessä ehdotettujen muutosten vaikutukset

4.2.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Vaikutukset kotitalouksiin

Kansalliseen lainsäädäntöön ehdotetuilla muutoksilla ei ole merkittäviä vaikutuksia kotitalouksien asemaan. Ehdotetuilla seuraamuksilla varmistetaan, että sijoittajina toimiville kotitalouksille ei tarjota kestävästä sijoituksesta jotakin, joka ei ole vastuullinen ja kestävä sijoitus, eikä heille anneta väärää tietoa rahoitustuotteiden kestävyystiedosta, eli ehkäistään niin sanottua viherpesua.

Vaikutukset yrityksiin

Finanssimarkkinatoimijat ja rahoitusneuvojat

Kansalliseen lainsäädäntöön ehdotetuilla muutoksilla kohdistettaisiin uusia seuraamuksia finanssimarkkinatoimijoille ja rahoitusneuvojille kestävästä asetusten tiedonantovelvoitteiden rikkomisesta. Seuraamuksilla on tarkoitus tehostaa uusien kestävyystietojen tiedonantovelvoitteiden toteutuminen, eikä lainsäädäntöä noudattavalle finanssimarkkinatoimijalle tai rahoitusneuvojalle pitäisi aiheutua ylimääräisiä kustannuksia uskottavan seuraamusjärjestelmän luomisesta. Vastaavanlainen seuraamusjärjestelmä, jota ehdotetaan kansalliseen lakiin tehtävillä muutoksilla, on jo pääosin voimassa muiden finanssimarkkinatoimijoiden ja rahoitusneuvojen kestävästä tiedonantovelvoitteiden osalta.

Alle kolmen henkilön sijoitusneuvontaa tarjoavat sijoituspalveluyritykset

Ehdotetuilla muutoksilla kansalliseen lakiin esitetään, että tiedonantovelvoiteasetuksen 17 artiklan poikkeusta alle kolmen henkilön rahoitusneuvonnan tarjoamisesta ei otettaisi käyttöön

Suomessa sijoitusneuvontaa tarjoavien sijoituspalveluyritysten osalta. Finanssivalvonnan arvioon mukaan jo olemassa olevien sijoituspalveluyrityksen toimintaa koskevien vaatimusten täyttämisen takia sijoituspalveluyrityksen henkilötymäärän minimiä on pidetty käytännössä kolmessa työntekijässä.

Tämän takia Suomessa on korkeintaan vain pari sijoituspalveluyritystä, joissa kolmen työntekijän raja mahdollisesti alittuisi. Yhteensä Suomessa on 50 sijoituspalveluyritystä. Näille parille sijoituspalveluyritykselle aiheutuisi kansalliseen lakiin tehtävien muutosten takia samalla lailla hallinnollisen taakan lisäystä kuin tiedonantovelvoiteasetusta suoraan soveltamisalaan kuuluville sijoituspalveluyrityksille.

Jäsenvaltio-option käyttöön ottamista ei ehdoteta vakuutusmuotoisista sijoitustuotteista neuvontaa antavien vakuutusedustajien osalta, joiden palveluksessa on vain yksi tai kaksi työntekijää. Asetuksella ja sen velvoitteilla ei ole siten tältä osin vaikutusta näiden toimijoiden velvollisuuksiin.

Vaikutukset julkiseen talouteen

Hallituksen esityksen ehdotuksilla ei ole vaikutusta valtion talouteen tai valtion menoarvioon.

Vaikutukset kansantalouteen ja kokonaistaloudellinen selvitys vaikutuksista

Kansalliseen lakiin ehdotetut muutokset koskevat pitkälti kestävän rahoituksen asetusten valvontaa ja seuraamusjärjestelmää. Täten kansalliseen lakiin tehtävillä muutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia kansantalouteen.

4.2.2.2 Vaikutukset viranomaisiin

Hallituksen esityksessä esitetään Finanssivalvontaa tiedonantovelvoiteasetuksen ja siten myös taksonomia-asetuksen tarkoittamaksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi. Asetusten valvonta tulee lisäämään Finanssivalvonnan vuosittaisia tehtäviä noin 1,5 henkilötyövuoden verran. Asetusten velvoitteiden valvominen aiheuttaa Finanssivalvonnalle uutta valvottavaa tiedonantovelvollisuuden osalta kaikilla valvontasektoreilla eli pankki-, vakuutus- ja pääomamarkkinasektoreiden valvonnassa. Lisäksi kestävän rahoituksen sääntely tulee kestävyysriskien osalta lisäämään riskienhallinnan valvontaa ja selonottovelvollisuuden laajentamisen osalta lisäämään menettelytapavalvontaa ja sitä kautta vaikuttaa myös Finanssivalvonnan resurssitarpeisiin.

4.2.2.3 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Ehdotetuilla seuraamuksilla pyritään ehkäisemään väärinkäytöksiä ja velvoitteiden rikkomista rahoitusmarkkinoilla. Seuraamus- ja rikemaksut toimivat sekä pelotteena että mahdollistavat toimivaltaisen viranomaisen puuttumisen säännösten rikkomiseen. Ehdotetuilla muutoksilla pyritään varmistamaan kestävien rahoitusmarkkinoiden luotettavuus ja eheys sekä ehkäisemään niin sanottua viherpesua markkinoilla.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

5.1.1 Tiedonantovelvoiteasetuksen jäsenvaltio-optiot

5.1.1.1 Sijoitus- ja vakuutusneuvonta

Tiedonantovelvoiteasetuksen 17 artikla sisältää poikkeuksen, jonka mukaan asetusta ei sovelleta vakuutusneuvontaa tarjoaviin vakuutusedustajiin eikä sijoitusneuvontaa tarjoaviin sijoituspalveluyrityksiin, joita ovat oikeudellisesta muodostaan riippumatta yritykset, mukaan lukien luonnolliset henkilöt ja itsenäiset ammatinharjoittajat, edellyttäen, että niiden palveluksessa on vähemmän kuin kolme työntekijää. Saman artiklan mukaan jäsenvaltio voi kuitenkin soveltaa asetusta edellä mainittuihin toimijoihin päättäessään näin. Tällaisesta päätöksestä jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava komissiolle ja Euroopan valvontaviranomaisille.

Jäsenvaltio voi siis päättää, että asetusta sovellettaisiin kaikkiin edellä mainittuihin toimijoihin, pelkkiin sijoitusneuvojina toimiviin tai vakuutusneuvojina toimiviin.

Suomessa sijoituspalveluyrityksiä on 50, joista osa tarjoaa sijoitusneuvontaa. Suomessa on pari sijoitusneuvontaa tarjoavaa sijoituspalveluyritystä, joilla on alle kolme työntekijää. Nykyisen sijoituspalveluyrityksiä koskevan lainsäädäntökehikon noudattaminen vaatii sijoituspalveluyrityksiltä yleensä vähintään kolmea työntekijää. Asetuksen 17 artiklan mahdollistama poikkeus ei sijoitusneuvonnan osalta ole merkittävä Suomen markkinoilla, kun poikkeus koskisi korkeintaan paria sijoituspalveluyritystä. Koska tiedonantovelvoiteasetuksen tiedonantovelvoitteet ovat sijoittajan kannalta merkityksellisiä, ehdotetaan sijoitusneuvojen osalta sitä, ettei 17 artiklan mahdollistamaa poikkeusta otettaisi käyttöön kansallisesti sijoitusneuvontaa tarjoavien sijoituspalveluyritysten osalta. Tällainen muutos koskisi korkeintaan paria suomalaista toimijaa. Poikkeuksen käyttämättä jättämisellä sijoitusneuvonnan osalta varmistettaisiin se, ettei poikkeus kannustaisi sijoituspalveluyritystä pitämään työntekijämääräänsä alle kolmessa työntekijässä, jotta kestävyyttä koskevilta tiedonantovelvoitteilta vältyttäisiin. Tällä tavoin varmistettaisiin myös se, että kaikkia sijoituspalveluyrityksiä koskee samanlainen lainsäädäntö. Sijoituspalvelulaki ei sisällä sijoituspalveluyrityksen työntekijämäärään liittyviä poikkeuksia tai kevennyksiä.

Vakuutusneuvontaa tarjoavien vakuutusedustajien, joita ovat kansallisessa laissa vakuutusmeklarit ja vakuutusasiamiehet, osalta ei ehdoteta käytettävän tiedonantovelvoiteasetuksen 17 artiklan jäsenvaltio-optiota, joka laajentaa soveltamisalaa. Finanssivalvonnan tietojen mukaan tällä hetkellä vakuutuksia päätoimisesti tarjoavia asiamiesyrityksiä on noin 900 ja vakuutusmeklariyrityksiä 85 (mukaan lukien kolme yksityistä elinkeinonharjoittajaa). Sivutoimisia asiamiesyrityksiä on 1459 ja asiamiehinä yksityisiä elinkeinonharjoittajia 1868. Merkittävä osa näistä vakuutusedustajista työllistää alle kolme työntekijää. Lisäksi vain harva näistä tarjoaa vakuutusneuvontaa, joka koskee vakuutusmuotoista sijoitustuotetta. Verrattuna sijoitusneuvontaa tarjoaviin sijoituspalveluyrityksiin, vakuutusedustajana toimiminen ei edellytä käytännössä vähintään kolmen henkilön työllistämistä, vaan vakuutusedustajana voi toimia yksi henkilökin. Tiedonantovelvoiteasetuksen soveltamisalaa laajentavan jäsenvaltio-option käyttäminen asettaisi pienille toimijoille uusia raskaita tiedonantovelvoitteita, jotka pahimmassa tapauksessa aiheuttaisivat markkinoille tulon esteen.

5.1.1.2 Eläkejärjestelmät

Tiedonantovelvoiteasetuksen 16 artikla sisältää jäsenvaltio-option, jonka perusteella jäsenvaltiot voivat päättää soveltaa asetusta kansallisia sosiaaliturvajärjestelmiä hallinnoiviin eläketuotteiden kehittäjiin, jotka kuuluvat sosiaaliturvan koordinaatioasetusten soveltamisalaan. Jos jäsenvaltio päättää soveltaa tiedonantovelvoiteasetusta edellä mainittuihin toimijoihin, niin nämä kuuluisivat silloin asetuksen 2 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuihin eläketuotteiden kehittäjiin. Tällaisessa tapauksessa asetuksen 2 artiklan 8 alakohdassa esitetyn eläketuotteiden määritelmän katsotaan sisältävän myös jäsenvaltio-optiota koskevat tuotteet. Jos jäsenvaltio päättää soveltaa asetusta 16 artiklan toimijoihin, sen tulee ilmoittaa päätös komissiolle ja Euroopan valvontaviranomaisille.

Suomessa asetuksen 16 artiklassa mainitut toimijat olisivat erityisesti lakisääteistä työeläkevakuutusta harjoittavia työeläkevakuutusyhtiöitä, eläkesäätiöitä ja eläkekassoja sekä Keva ja valtion eläkerahasto. Työeläkelaitokset ovat merkittäviä suomalaisia institutionaalisia sijoittajia. Vuoden 2019 lopussa työeläkelaitosten sijoitusomaisuus oli 215 miljardia euroa. Tiedonantovelvoiteasetuksen mahdollinen soveltaminen työeläkelaitoksiin on selvitetävänä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä.

5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot

Jäsenvaltiot ovat vasta alkamassa miettiä mahdollisia kestävästi rahoituksen asetusten aiheuttamia tarpeita muuttamalla kansallisia lainsäädäntöjä. Tämän takia monet jäsenvaltioiden ratkaisut eivät ole vielä julkisia tai tiedossa. Ruotsin ja Alankomaiden hallituksen esitysluonnokset ovat parhaillaan lausunnolla. [Asiakohda täydentyy lausuntokierroksen jälkeen, kun muiden jäsenvaltioiden suunnitelmista saadaan lisää tietoa.]

Ruotsi

Ruotsissa hallituksen esitysluonnos⁵ on parhaillaan lausunnolla. Hallituksen esityksellä laaditaan voimaan tiedonantovelvoiteasetus. Ruotsissa on jo aikaisempaa kestäväyyteen liittyvää lainsäädäntöä, joka pääosin ehdotetaan kumottavaksi ja korvattavaksi tiedonantovelvoiteasetuksella. Ruotsi ei aio käyttää tiedonantovelvoiteasetuksen 17 artiklan poikkeusta, vaan aikoo soveltaa asetusta myös alle kolmen työntekijän sijoitusneuvontaa tarjoaviin sijoitusneuvojiin ja vakuutusneuvontaa tarjoaviin vakuutusneuvojiin. Ruotsissa paikallisella finanssivalvojalla on laajat oikeudet jo voimassa olevassa laissa määrätä sanktioita niin kansallinen lain kuin toimijaa koskevan muun sääntelyn kuten EU-lainsäädäntöjen ja niiden alemman asteisten sääntelyn rikkomisesta. Täten jo voimassa olevan sääntelyn kautta Ruotsin finanssivalvojalla on mahdollisuus määrätä muun muassa euromääräisiä seuraamuksia tiedonantovelvoiteasetuksen ja myös sen teknisten sääntelystandardien rikkomisesta.

Alankomaat

Alankomailla on parhaillaan hallituksen esitys⁶ lausunnolla, jolla laitettaisiin tehtäisiin kansalliseen lakiin muun muassa tiedonantovelvoiteasetuksen ja taksonomia-asetuksen vaatimat muutokset. Alankomaat ovat päätyneet tiedonantovelvoiteasetuksen sanktiointiin. Hallituksen esityksessä esitetään euromääräisiä sanktioita sekä tiedonantovelvoiteasetuksen että taksonomia-

⁵ <http://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2020/07/nya-bes-tammelser-om-hallbarhetsrelaterade-upplysningar-for-vissa-aktorer-pa-finansmarknadsomradet/>

⁶ <http://www.internetconsultatie.nl/grensoverschrijdendedistributieenduurzaamheid/document/6131>

asetuksen artiklojen rikkomisesta. Alankomaat ovat päätyneet sanktioimaan pääosin samat tiedonantovelvoiteasetuksen artiklat, mutta esittävät myös 15 artiklan sanktiointia.

Muut jäsenvaltiot

Suurimmalla osalla jäsenvaltioista ei ole finanssimarkkinatoimijoiden kestävyysliittävää lainsäädäntöä, joten kestävä rahoituksen asetusten tiedonantovelvoitteiden takia harva jäsenvaltio joutuu muuttamaan näiltä osin kansallista lakia. Kuitenkin jäsenvaltiot joutuvat toimeenpanemaan valvonta- ja seuraamussääntelyä koskevien sääntelyn velvoitteet. Jäsenvaltioiden valvonta- ja seuraamuskehdotukset eroavat toisistaan, minkä johdosta jäsenvaltioiden ratkaisut voivat olla erilaisia.

Usean jäsenvaltion kansallinen toimeenpano on vielä kesken. Kohtaa täydennetään muiden jäsenvaltioiden ratkaisulla, kunhan vain ne tulevat julkisiksi.

6 Lausuntopalaute

Täydennetään lausuntokierroksen jälkeen.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Lakiehdotusten perustelut

7.1.1 Laki Finanssivalvonnasta

38 §. Rikemaksu. Pykälän 1 momentin 8 kohtaan tehtäisiin ainoastaan luettelon lakitekniset muutokset momenttiin lisättävän uuden 9 kohdan johdosta. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 9 kohta, jonka mukaan Finanssivalvonta voisi määrätä rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo tiedonantovelvoiteasetuksen 3 artiklan säännöksiä kestävyysriskien toimintaperiaatteiden avoimuudesta, 5 artiklan 1 kohdan säännöksiä palkitsemispolitiikkojen avoimuudesta kestävyysriskien huomioon ottamisen osalta tai 12 artiklan säännöksiä annettujen tietojen tarkistamisesta.

Tiedonantovelvoiteasetuksen 3 artiklan osalta rikemaksu voitaisiin määrätä, jos asetuksessa määritetty finanssimarkkinatoimija ei julkaisisi verkkosivustoillaan tietoja toimintaperiaatteista, joita se soveltaa kestävyysriskien huomioon ottamiseen niiden sijoituksia koskevassa päätöksentekoprosessissa.

Tiedonantovelvoiteasetuksen 5 artiklan 1 kohdan velvoite palkitsemispolitiikkojen avoimuudesta kestävyysriskien huomioonottamisen osalta tarkoittaa sitä, että soveltamisalaan kuuluvat toimijat ovat velvollisia sisällyttämään palkitsemispolitiikkoihinsa tiedot siitä, miten politiikat ovat johdonmukaisia kestävyysriskien huomioon ottamisen kanssa, ja julkaistava nämä tiedot verkkosivustoillaan. Velvoitetta palkitsemispolitiikan avoimuudesta ei sovellettaisi toimijoihin, joilla ei ole velvoitetta ylläpitää tai vahvistaa palkitsemispolitiikkoja. Rikemaksu voitaisiin määrätä, jos soveltamisalaan kuuluva toimija ei julkaisisi artiklan edellyttämiä tietoja verkkosivustoillaan.

Rikemaksu voitaisiin määrätä, jos säännöksen soveltamisalaan kuuluva toimija rikkoisi tai laiminlöisi 12 artiklan velvollisuuden pitää ajan tasalla 3, 5 ja 10 artiklan mukaisesti julkaistavat tiedot. Lisäksi rikemaksu voitaisiin määrätä, jos edellä mainitun kaltainen toimija rikkoisi tai laiminlöisi velvollisuuden julkaista selkeä selvitys verkkosivuillaan, kun edellä mainitut tiedot muuttuvat.

40 §. Seuraamusmaksu. Pykälän 2 momentin 6 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi niin, että seuraamusmaksu voitaisiin määrätä myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudestaan laiminlyö tai rikkoo viitearvoasetuksen 19 a—19 c artiklan säännöksiä EU:n ilmastosiirtymää koskevista vertailuarvoista ja EU:n Pariisin sopimuksen mukaisista vertailuarvoista. Ehdotus perustuu viitearvoasetuksen 42 artiklan muutokseen, jonka mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus määrätä asianmukaiset hallinnolliset seuraamukset ja muut hallinnolliset toimenpiteet muutosasetuksella lisättyjen 19 a, 19 b ja 19 c artiklan rikkomisesta, kun niitä sovelletaan.

Pykälän 2 momentin 8 ja 9 kohtaan tehtäisiin ainoastaan luettelon lakitekniset muutokset momenttiin lisättävän *uuden 10 ja 11 kohdan* johdosta.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan uutta 10 kohtaa, jonka mukaan seuraamusmaksu määrättäisiin myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo tiedonantovelvoiteasetuksen 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11 artiklan 1 tai 2 kohdan taikka 13 artiklan säännöksiä.

Tiedonantovelvoiteasetuksen 4 artikla asettaa sen soveltamisalaan kuuluville toimijoille velvoitteen julkaista ja ylläpitää tietoja verkkosivuillaan. Seuraamusmaksu voitaisiin määrätä sille, joka tahallaan tai huolimattomuudestaan laiminlyö tai rikkoo velvollisuuden julkaista ja ylläpitää 4 artiklan mukaisia tietoja verkkosivuillaan.

Tiedonantovelvoiteasetuksen 6 artiklan mukaan soveltamisalaan kuuluvien toimijoiden on sisällytettävä kestävyysriskejä koskeva tieto ennen sopimuksen tekemistä annettaviin tietoihin. Lisäksi artiklassa säädetään niistä asiakirjoista, joihin tieto tulee eri toimijoiden kohdalla sisällyttää. Seuraamusmaksu voitaisiin määrätä, jos toimija ei anna 6 artiklassa määritellyjä kestävyysriskejä koskevia tietoja edellä mainitun sektorilainsäädäntönsä mukaisesti.

Ennen sopimuksen tekemistä annettaviin tietoihin on tiedonantovelvoiteasetuksen 8 artiklan mukaan sisällytettävä tieto siitä, edistääkö rahoitustuote ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia. Tiedonantovelvoiteasetuksen 8 artiklan mukaisten tietojen antamatta jättämisestä voitaisiin määrätä seuraamusmaksu.

Ennen sopimuksen tekemistä annettaviin tietoihin on tiedonantovelvoiteasetuksen 9 artiklan mukaan sisällytettävä tieto kestävien sijoitusten avoimuudesta. Seuraamusmaksu voitaisiin määrätä, jos säännöksen piirissä oleva toimija laiminlöisi tai rikkoisi 9 artiklan mukaista tiedonantovelvoitetta eikä antaisi edellä sektorilainsäädännön mukaisesti annettavien tietojen yhteydessä tietoa kestävien sijoitusten avoimuudesta.

Tiedonantovelvoiteasetuksen 7 artikla asettaa asetuksen mukaisille finanssimarkkinatoimijoille velvoitteen sisällyttää ennen sopimuksen tekemistä annettaviin tietoihin perusteltu selvitys siitä, ottaako toimija rahoitustuotteessa huomioon pääasialliset haitalliset vaikutukset kestävyystekijöihin ja se tapa, jolla ne otetaan huomioon. Lisäksi kunkin rahoitustuotteen osalta on sisällytettävä ilmoitus siitä, että tiedot pääasiallisista haitallisista vaikutuksista kestävyystekijöihin ovat saatavilla sektorilainsäädäntökohtaisten määräaikaikaiskatsausten yhteydessä. Vastaavasti toimijan tulee kertoa, jos se ei ota huomioon haitallisia kestävyysvaikutuksia. Tiedonantovelvoiteasetuksen 7 artiklaa koskeva 40 §:n 2 momentin 10 kohdan c alakohta tulisi voimaan vasta 30.12.2022.

Asetuksen mukaisen finanssimarkkinatoimijan on julkaistava ja ylläpidettävä verkkosivustoillaan 10 artiklassa määritellyt tiedot rahoitustuotteista silloin, jos rahoitustuote edistää muun ohella ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia tai jos rahoitustuotteen tavoitteena

on kestävien sijoitusten tekeminen. Seuraamusmaksu määrättäisiin silloin, jos toimija laiminlöisi tai rikkoisi 10 artiklan mukaisen tiedonantovelvoitteen eikä julkaisisi tai ylläpitäisi verkkosivuillaan 10 artiklan mukaisia tietoja.

Tiedonantovelvoiteasetuksen 11 artiklan 1 ja 2 kohta asettavat soveltamisalaan kuuluvalla toimijalle velvoitteen sisällyttää sektorikohtaisen lainsäädäntönsä mukaisiin määräaikaikatsauksiin kuvaus ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien ja kestävien sijoitusten edistämisen avoimuudesta. Seuraamusmaksu määrättäisiin sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo tiedonantovelvoiteasetuksen 11 artiklan 1 tai 2 kohdassa säädettyjä tiedonantovelvoitteita.

Tiedonantovelvoiteasetuksen 13 artikla asettaa soveltamisalaan kuuluvalla toimijalle velvollisuuden varmistaa, ettei niiden markkinointiviestintä ole ristiriidassa tiedonantovelvoiteasetuksen nojalla annettavien tietojen kanssa, rajoittamatta kuitenkaan tiukemman alakohtaisen lainsäädännön soveltamista. Seuraamusmaksu määrättäisiin silloin, jos toimijan markkinointiviestintä on ristiriidassa tiedonantovelvoiteasetuksen nojalla annettavien tietojen kanssa.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan uutta 11 kohtaa, jonka mukaan seuraamusmaksu määrättäisiin myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo taksonomia-asetuksen 5, 6 tai 7 artiklan säännöksiä.

Taksonomia-asetuksen 5 artikla koskee ympäristön kannalta kestävien sijoitusten avoimuutta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa. Seuraamusmaksu määrättäisiin sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo taksonomia-asetuksen 5 artiklan mukaista tiedonantovelvoitetta.

Taksonomia-asetuksen 6 artikla koskee ympäristöominaisuuksia edistävien rahoitustuotteiden avoimuutta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa. Seuraamusmaksu määrättäisiin sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo taksonomia-asetuksen 6 artiklan mukaista tiedonantovelvoitetta.

Taksonomia-asetuksen 7 artikla koskee muiden kuin 5 ja 6 artiklan alaisten rahoitustuotteiden avoimuutta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa. Näiden rahoitustuotteiden osalta soveltamisalaan kuuluvan toimijan on ennen sopimuksen tekemistä annettaviin tietoihin ja määräaikaikatsauksiin liitettävä lausuma, jonka mukaan kyseiseen rahoitustuotteeseen sisältyvissä sijoituksissa ei oteta huomioon ympäristön kannalta kestäviä taloudellisia toimintoja koskevia EU:n kriteerejä.

50 t §. *Toiminta tiedonantovelvoiteasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.* Lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 50 t §, jonka mukaan Finanssivalvonta toimisi tiedonantovelvoiteasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Ehdotus perustuu tiedonantovelvoiteasetuksen 14 artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että alakohtaisen lainsäädännön mukaan nimetyt toimivaltaiset viranomaiset seuraavat sijoituspalveluyritysten, luottolaitokset, rahastoyhtiöiden ja vaihtoehtorahastojen hoitajien, vakuutusyhtiöiden, vakuutusedustajien sekä lisäeläkesäätiöiden ja -kassojen tiedonantovelvoiteasetuksen vaatimusten noudattamista. Asetuksen mukaan toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava kaikki valvonta- ja tutkintavaltuudet, jotka ovat tarpeen niille tämän asetuksen nojalla kuuluvien tehtävien hoitamiseksi.

50 u §. *Toiminta taksonomia-asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.* Lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 50 u §, jonka mukaan Finanssivalvonta toimisi taksonomia-asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Ehdotus perustuu taksonomia-asetuksen 21

artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset valvovat, miten sijoituspalveluyritykset, luottolaitokset, rahastoyhtiöt ja vaihtoehtorahastojen hoitajat, vakuutusyhtiöt sekä lisäeläkesäätiöt ja -kassat noudattavat taksonomia-asetuksen 5, 6 ja 7 artiklassa säädettyjä vaatimuksia. Asetuksen mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden toimivaltaisilla viranomaisilla on kaikki tarvittavat valvonta- ja tutkintavaltuudet niille asetuksen nojalla kuuluvien tehtävien hoitamiseksi.

7.1.2 Sijoitusrahastolaki

1 luku **Yleiset säännökset**

1 §. *Soveltamisala ja rahastoyhtiöön sovellettava muu lainsäädäntö.* Pykälään ehdotetaan *uutta 6 momenttia*, joka sisältäisi selventävän viittaussäännöksen tiedonantovelvoiteasetukseen ja taksonomia-asetukseen. Ehdotetun uuden momentin mukaan kestävyyyteen liittyvien tietojen antamisesta säädetään tiedonantovelvoiteasetuksessa ja taksonomia-asetuksessa. Asetusten säännösten soveltaminen on pakollista rahastoyhtiöille ja säilytysyhtiöille asetuksissa tarkemmin säädettyjen soveltamissäännösten mukaisesti.

7.1.3 Vaihtoehtorahastojen hoitajista annettu laki

1 luku **Yleiset säännökset**

6 §. *Suhde muuhun lainsäädäntöön.* Pykälään ehdotetaan *uutta 9 momenttia*, joka sisältäisi selventävän viittaussäännöksen tiedonantovelvoiteasetukseen ja taksonomia-asetukseen. Ehdotetun uuden momentin mukaan kestävyyyteen liittyvien tietojen antamisesta säädetään tiedonantovelvoiteasetuksessa ja taksonomia-asetuksessa. Asetusten säännösten soveltaminen on pakollista vaihtoehtorahastojen hoitajille asetuksissa tarkemmin säädettyjen soveltamissäännösten mukaisesti.

7.1.4 Sijoituspalvelulaki

10 luku **Menettelytavat asiakassuhteessa**

7 §. *Tietojen antaminen asiakkaille.* Pykälään ehdotetaan *uutta 6 momenttia*, jonka mukaan tiedonantovelvoiteasetusta sovellettaisiin myös sijoitusneuvontaa tarjoaviin sijoituspalveluyrityksiin, joissa on vähemmän kuin kolme työntekijää. Tiedonantovelvoiteasetuksen 17 artiklan 1 kohdan mukaan asetusta ei sovelleta sijoituspalveluyrityksiin, joiden palveluksessa on vähemmän kuin kolme työntekijää. Asetuksen 17 artiklan 2 kohta antaa kuitenkin jäsenvaltioille option päättää soveltaa asetusta myös sijoituspalveluyrityksiin, joissa on vähemmän kuin kolme työntekijää. Ehdotetun momentin mukaan tiedonantovelvoiteasetuksen soveltaminen olisi pakollista kaikille sijoituspalveluyrityksille riippumatta niiden työntekijöiden lukumäärästä.

7.1.5 Kirjanpitolaki

3 a luku **Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista**

2 §. *Selvityksen sisältö.* Pykälään ehdotetaan *uutta 7 momenttia*, joka sisältäisi selventävän viittauksen taksonomia-asetukseen. Ehdotetun uuden momentin mukaan yleisen edun kannalta merkittävän yhteisön, jonka työntekijämäärä on tilikauden aikana keskimäärin yli 500 henkilöä, tulisi jatkossa esittää selvityksessä muista kuin taloudellisista tiedoista myös taksonomia-asetuksen 8 artiklan määrittämät tiedot. Taksonomia-asetuksessa viitataan muun kuin taloudellisen tiedon direktiiviin, joka on viety pääosin kirjanpitolain 1 luvun 9 §:ään ja 3 a lukuun. Asetuksen

säännöksen soveltaminen on pakollista edellä mainituille yhteisöille asetuksessa tarkemmin säädettyjen soveltamissäännösten mukaisesti.

7.1.6 Laki vakuutusten tarjoamisesta

6 luku **Sijoitusvakuutuksia koskevat lisävaatimukset**

54 a §. *Kestävyyteen liittyvien tietojen antaminen.* Ehdotettava pykälä olisi uusi. Pykälään ehdotetaan selventävää viittausta tiedonantovelvoiteasetukseen ja taksonomia-asetukseen. Tiedonantovelvoiteasetusta ja taksonomia-asetusta sovelletaan asetuksissa tarkoitettuihin finanssimarkkinatoimijoihin, joita ovat vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita tarjoavat vakuutuksenantajat, eli käytännössä vakuutusyhtiöt. Tiedonantovelvoiteasetusta sovelletaan myös neuvontaa eli henkilökohtaisen suosituksen antavan vakuutusedustajan tiedonantovelvollisuuksiin, kun tämä tarjoaa vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita.

Lakiehdotus ei sisällä kansallisia säännöksiä, joiden mukaan EU-asetuksia sovellettaisiin vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita tarjoaviin vakuutusedustajiin, joiden palveluksessa on vain yksi tai kaksi työntekijää. Tiedonantovelvoiteasetuksen 17 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyä, asetuksen soveltamisalaa laajentavaa jäsenvaltio-optiota ei panna tältä osin täytäntöön.

7.1.7 Eläkesäätiölaki

49 j §. Pykälä olisi uusi. Pykälään ehdotetaan selventävää viittausta tiedonantovelvoiteasetukseen ja taksonomia-asetukseen. Niitä sovelletaan finanssimarkkinatoimijoihin, joita Suomessa ovat lisäeläketoimintaa (ks. lain 49 §) harjoittavat eläkesäätiöt.

7.1.8 Vakuutuskassalaki

84 j §. Pykälä olisi uusi. Pykälään ehdotetaan selventävää viittausta tiedonantovelvoiteasetukseen ja taksonomia-asetukseen. Niitä sovelletaan finanssimarkkinatoimijoihin, joita Suomessa ovat lisäeläketoimintaa harjoittavat eläkekassat.

8 Voimaantulo

Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta ehdotetaan tulevaksi voimaan 10.3.2021, jolloin tiedonantovelvoiteasetus tulee pääosin sovellettavaksi. Tiedonantovelvoiteasetus on tullut voimaan 29.12.2019. Viitearvoasetuksen muutosasetus on tullut voimaan ja pääosin sovellettavaksi 29.12.2019. Taksonomia-asetuksen tiedonantovelvoitteita koskevat artikkelit tulevat sovellettavaksi 1.1.2022. Taksonomia-asetus tuli voimaan 12.7.2020.

Tiedonantovelvoiteasetuksen 7 artiklan soveltaminen tulee aloittaa viimeistään 20.12.2022, ja 11 artiklaa sovelletaan 1.1.2022 alkaen. Tämän takia edellä mainitun lain 40 §:n 2 momentin 10 kohdan c alakohta ehdotetaan tulevaksi voimaan 20.12.2022 ja 4 luvun 40 §:n 2 momentin 10 kohdan g alakohta ehdotetaan tulevaksi voimaan 1.1.2022. Lisäksi taksonomia-asetuksen tiedonantovelvoitteita koskevaa 5, 6 ja 7 artiklaa aletaan soveltaa 1.1.2022. Tämän takia kyseessä olevan lain 4 luvun 40 §:n 2 momentin 11 kohdan ja 6 luvun 50 u §:n ehdotetaan tulevaksi voimaan 1.1.2022.

Laki sijoitusrahastolain 1 luvun 1 §:n muuttamisesta, laki vaihtoehdorahastojen hoitajasta annetun lain 1 luvun 6 §:n muuttamisesta, laki sijoituspalvelulain 10 luvun 7 §:n muuttamisesta, laki vakuutusten tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta, laki eläkesäätiölain muuttamisesta ja laki

vakuutuskassalain muuttamisesta ehdotetaan tulevaksi voimaan 10.3.2021, jolloin tiedonantovelvoiteasetus tulee pääosin sovellettavaksi.

Laki kirjanpitolain 3 a luvun 2 §:n muuttamisesta ehdotetaan tulevaksi voimaan 1.1.2022, jolloin taksonomia-asetuksen ympäristötavoitteita ja tiedonantovelvoitteita aletaan soveltaa.

9 Toimeenpano ja seuranta

Vähähiiliset viitearvot -muutosasetus sisältää tarkastelulausekkeen, jonka mukaan komission tulee tarkastella viimeistään 31.12.2022 uudelleen vähähiilisten viitearvotyyppien vähimmäisvaatimuksia. Ennen 31.12.2022 komission tulee esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus asetuksen vaikutuksista ja mahdollisen ESG-vertailuarvon toteutettavuudesta. Lisäksi komission tulee 1.4.2020 mennessä esittää kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle asetuksen vaikutuksista kolmansien maiden vertailuarvojen toimintaan unionissa.

Tiedonantovelvoiteasetuksen asetuksen arviointia koskevan artiklan mukaan komission tulee arvioida asetusta 30.12.2022 mennessä. Asetuksen osalta tulisi arvioida erityisesti sitä, olisiko 4 artiklan 3 ja 4 kohdassa oleva viittaus työntekijöiden keskimääräiseen lukumäärään pidettävä voimassa, korvattava tai olisiko siihen liitettävä muita kriteereitä sekä otettava huomioon hyödyt, asiaan liittyvän hallinnollisen rasitteen oikeasuhteisuus ja se, haittaako tämän asetuksen toimintaa tietojen puuttuminen tai niiden optimaalista heikompi laatu, mukaan lukien sijoituskohteina olevien yritysten aiheuttamia kestävyystekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia koskevat indikaattorit. Tarvittaessa arviointiin tulisi liittää lainsäädäntöehdotus.

Taksonomia-asetus sisältää uudelleentarkastelua koskevan artiklan. Komission tulee 13.7.2022 ja sen jälkeen joka kolmas vuosi julkaista kertomus asetuksen soveltamisesta. Kertomuksessa tulisi arvioida muun muassa asetuksen täytäntöönpanon edistymistä ympäristön kannalta kestäviä taloudellisia toimintoja koskevien teknisten arviointikriteerien osalta, mahdollinen tarve tarkistaa ja täydentää 3 artiklassa säädettyjä kriteerejä, ympäristön kannalta kestävä sijoituksen määritelmää unionin oikeudessa ja jäsenvaltioiden tasolla, teknisten arviointikriteereiden soveltamisen tehokkuutta yksityisten sijoitusten kanavoimisessa ympäristön kannalta kestäviin taloudellisiin toimintoihin, finanssimarkkinatoimijoiden ja sijoittajien pääsyä luotettaviin, oikea-aikaisiin ja tarkistettavissa oleviin tietoihin sekä asetuksen toimivaltaisia viranomaisia ja toimenpiteitä ja seuraamuksia koskevien artiklojen soveltamista.

Lisäksi taksonomia-asetuksen mukaan komission tulee julkaista viimeistään 31.12.2021 kertomus, jossa kuvaillaan säännökset, jotka olisivat tarpeen asetuksen laajentamiseksi ympäristön kannalta kestävien taloudellisten toimintojen ulkopuolelle, ja säännökset, jotka olisivat tarpeen, jotta katettaisiin toiminnot, joilla ei ole merkittävää vaikutusta ympäristökestävyyteen tai jotka haittaavat merkittävästi ympäristökestävyyttä, sekä tarve tarkastella siirtymävaiheen toimintoihin ja mahdollistaviin toimintoihin liittyvien erityisten tiedonantovaatimusten asianmukaisuutta, sekä muut kestävyystavoitteet, kuten yhteiskunnalliset tavoitteet.

Komission myös tulee 13.7.2022 mennessä arvioida asetuksen nojalla hyväksytyjen teknisten arviointikriteerien kehittämistä koskevien neuvoa-antavien menettelyjen tehokkuutta.

10 Suhde muihin esityksiin

10.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Täydennetään myöhemmin.

11 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Hallinnolliset seuraamukset

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi rikemaksuista 1. lakiehdotuksen 38 §:n 1 momentin 9 kohdassa sekä seuraamusmaksuista 40 §:n 2 momentin 6, 10 ja 11 kohdassa. Finanssivalvonta voi ehdotuksen mukaan määrätä rikemaksuja ja seuraamusmaksuja seuraamukseksi kyseisissä lainkohdissa säädettyjen velvollisuuksien rikkomisesta tai laiminlyönnistä.

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkinnan mukaan tällaiset maksut eivät ole perustuslain 81 §:n mielessä sen paremmin veroja kuin maksujakaan, vaan lainvastaisesta teosta määrättäviä sanktioluonteisia hallinnollisia seuraamuksia. Valiokunta on asiallisesti rinnastanut rangaistusluonteisen taloudellisen seuraamuksen rikosoikeudelliseen seuraamukseen (PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2, PeVL 55/2005 vp, s. 2 ja PeVL 32/2005 vp, s. 2). Hallinnollisen seuraamuksen yleisistä perusteista on säädettävä perustuslain 2 §:n 3 momentin edellyttämällä tavalla lailla, koska sen määrittämiseen sisältyy julkisen vallan käyttöä. Valiokunta on myös katsonut, että kyse on merkittävästä julkisen vallan käytöstä.

Laissa on täsmällisesti ja selkeästi säädettävä maksuvelvollisuuden ja maksun suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeusturvasta samoin kuin lain täytäntöönpanon perusteista (PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2, PeVL 57/2010 vp, s. 2, PeVL 55/2005 vp, s. 2 ja PeVL 32/2005 vp, s. 2—3). Vaikka perustuslain 8 §:n rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen täsmällisyysvaatimus ei sellaisenaan kohdistu hallinnollisten seuraamusten sääntelyyn, ei tarkkuuden yleistä vaatimusta kuitenkaan voida tällaisen sääntelyn yhteydessä sivuuttaa (PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2, PeVL 57/2010 vp, s. 2 ja PeVL 74/2002 vp, s. 5). Lisäksi säännösten tulee täyttää sanktioiden oikeasuhtaisuuteen liittyvät vaatimukset (PeVL 28/2014 vp, PeVL 15/2014 vp). Hallinnollisten sanktioiden osalta on vielä huomattava, etteivät ne saa menettelynsä puolesta muodostua perustuslain 21 §:ssä tarkoitettua syyttömyysvoimaa vastaisiksi eivätkä ne voi myöskään perustua puhtaasti käännettyyn todistustaakkaan taikka ankaraan objektiiviseen vastuuseen (ks. myös PeVL 32/2005 vp, s. 3 ja PeVL 4/2004 vp, s. 7—8).

Vaikka kyse on finanssimarkkinatoimijoille ja rahoitusneuvojille sinänsä uuden kaltaisesta tiedonantovelvoitteesta, lakiehdotuksiin sisältyvät säännökset hallinnollisista seuraamuksista vastaavat luonteeltaan voimassa olevaan lainsäädäntöön jo sisältyviä säännöksiä, jotka on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 17/2012 vp, PeVL 15/2016 vp ja PeVL 43/2013 vp).

Ehdotettu seuraamussääntely perustuu 1. lakiehdotuksen 40 §:n 2 momentin 6 kohdan osalta viitearvoasetuksen 42 artiklan muutokseen sekä 1. lakiehdotuksen 40 §:n 2 momentin 11 kohdan osalta taksonomia-asetuksen 22 artiklaan. Laadittaessa edellä mainittuihin EU-asetuksiin perustuvia säännöksiä hallinnollisista seuraamuksista sekä 1. lakiehdotuksen 38 §:n 1 momentin 9 kohdan sekä 40 §:n 2 momentin 10 kohdan kansalliseen harkintaan perustuvia säännöksiä hallinnollisista seuraamuksista on pyritty sovittamaan yhteen seuraamusten täsmällisyys, oikeasuhtaisuus ja varoittavuus.

Ehdotetussa seuraamussääntelyssä on myös otettu huomioon kansalliseen harkintaan perustuvien hallinnollisten seuraamusten oikeasuhtaisuus edellä mainittuihin EU-asetuksiin perustuviin hallinnollisiin seuraamuksiin sekä kansallisessa lainsäädännössä jo voimassa oleviin tiedonantovelvoitteita koskeviin hallinnollisiin seuraamuksiin. Ehdotetut hallinnolliset seura-

mukset mahdollistavat nopean ja tehokkaan puuttumisen kestävyysliittymien tiedonantovelvoitteiden vastaiseen menettelyyn, mikä tehostaa kestävyysliittymien tietojen antamisen luotettavuutta ja vertailtavuutta sekä rahoitusmarkkinoiden julkista valvontaa.

Edellä esitetyin perusteiden ehdotettua sääntelyä voidaan pitää perustuslain mukaisena.

Ponsi

Koska kestävä rahoitus koskevissa asetuksissa on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla ja joita ehdotetaan täydennettäväksi lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 38 §:n 1 momentin 8 kohta ja 40 §:n 2 momentin 6, 8 ja 9 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 38 §:n 1 momentin 8 kohta laissa 1055/2016 ja 40 §:n 2 momentin 6, 8 ja 9 kohta laissa 215/2019, sekä

lisätään 38 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 254/2013, 1198/2014, 1055/2016, 893/2017, 215/2019 ja 316/2020, uusi 9 kohta, 40 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 1071/2017, 1108/2018, 215/2019 ja 316/2020, uusi 10 ja 11 kohta sekä lakiin uusi 50 t ja 50 u § seuraavasti:

38 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

8) laiminlyö tai rikkoo luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 6 §:ssä tarkoitetun perusmaksutilin tarjoamisvelvollisuuden, 6 a §:ssä tarkoitetut perusmaksutilin ominaisuuksia tai palveluntarjontaa koskevat velvollisuudet tai 6 b §:ssä tarkoitetut perusmaksutilin irtisanomista tai purkamista koskevat velvollisuudet;

9) laiminlyö tai rikkoo Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/2088 kestävyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla, jäljempänä *tiedonantovelvoiteasetus*:

- a) 3 artiklan säännöksiä kestävyysriskeihin liittyvien toimintaperiaatteiden avoimuudesta;
- b) 5 artiklan 1 kohdan säännöksiä palkitsemispolitiikkojen avoimuudesta kestävyysriskien huomioon ottamisen osalta; tai
- c) 12 artiklan säännöksiä annettujen tietojen tarkistamisesta.

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

6) viitearvoasetuksen 4—16 artiklan säännöksiä vertailuarvojen koskemattomuudesta ja luotettavuudesta, 19 a—19 c artiklan säännöksiä EU:n ilmastosiirtymää koskevista vertailuarvoista ja EU:n Pariisin sopimuksen mukaisista vertailuarvoista, 21—26 artiklan säännöksiä kriittisistä, merkittävistä sekä muista kuin merkittävistä vertailuarvoista, 27 artiklan säännöksiä vertailuarvoselvityksestä, 28 artiklan säännöksiä vertailuarvon muutoksista ja lakkaamisesta, 29 artiklan

säännöksiä vertailuarvon käytöstä sekä 34 artiklan säännöksiä hallinnoijan toimiluvasta ja rekisteröinnistä;

8) arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 4 artiklan säännöksiä arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ilmoitusvelvollisuudesta ja tietojen turvaamisesta tai 15 artiklan säännöksiä vakuusjärjestelyn nojalla vastaanotettujen rahoitusvälineiden uudelleenkäytöstä;

9) rahamarkkinarahastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1131, jäljempänä *rahamarkkinarahastoasetus*, 4 artiklan 1 kohdan säännöksiä rahamarkkinarahaston perustamisen, hoitamisen ja markkinoimisen luvanvaraisuudesta, 4 artiklan 5 kohdan tai 5 artiklan 2 kohdan säännöksiä rahamarkkinarahaston toimilupaa haettaessa ilmoitetuista tiedoista, jos toimilupa on myönnetty hakijan antamien väärin tai harhaanjohtavien tietojen perusteella, 6 artiklan säännöksiä nimityksen "rahamarkkinarahasto" käytöstä, 9—16 artiklan säännöksiä omaisuuserien koostumusta koskevista vaatimuksista, 17, 18, 24 tai 25 artiklan säännöksiä sijoitussalkkua koskevista vaatimuksista, 19—21 tai 23 artiklan säännöksiä sisäisen luottolaadun arviointia koskevista vaatimuksista, 26 artiklan säännöksiä rahamarkkinarahastojen luottoluokituksista, 27 artiklan säännöksiä rahamarkkinarahaston hoitajan selonottovelvollisuudesta, 28 artiklan säännöksiä stressitesteistä, 29—34 artiklan säännöksiä arvostamista koskevista vaatimuksista taikka 36 artiklan säännöksiä avoimuusvaatimuksista;

10) tiedonantovelvoiteasetuksen:

- a) 4 artiklan säännöksiä haitallisten kestävyysvaikutusten avoimuudesta yhteisön tasolla;
- b) 6 artiklan säännöksiä kestävyysriskien huomioon ottamisen avoimuudesta;
- c) 7 artiklan säännöksiä haitallisten kestävyysvaikutusten avoimuudesta rahoitustuotteiden tasolla;
- d) 8 artiklan säännöksiä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien edistämisen avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa;
- e) 9 artiklan säännöksiä kestävien sijoitusten avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa;
- f) 10 artiklan säännöksiä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien sekä kestävien sijoitusten edistämisen avoimuudesta verkkosivustoilla;
- g) 11 artiklan 1 ja 2 kohdan säännöksiä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien ja kestävien sijoitusten edistämisen avoimuudesta määräaikaikatsauksissa;
- h) 13 artiklan säännöksiä markkinointiviestinnästä; tai

11) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852 kestävästä sijoittamisesta helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta, jäljempänä *taksonomia-asetus*, 5 artiklan säännöksiä ympäristön kannalta kestävien sijoitusten avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa, 6 artiklan säännöksiä ympäristöominaisuuksia edistävien rahoitustuotteiden avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa, tai 7 artiklan säännöksiä muiden rahoitustuotteiden avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa.

50 t §

Toiminta tiedonantovelvoiteasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii tiedonantovelvoiteasetuksen 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

50 u §

Toiminta taksonomia-asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii taksonomia-asetuksen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 40 §:n 2 momentin 10 kohdan g alakohta, 40 §:n 2 momentin 11 kohta ja 50 u § tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2022. Tämän lain 40 §:n 2 momentin 10 kohdan c alakohta tulee voimaan 20 päivänä joulukuuta 2022.

2.

Laki

sijoitusrahastolain 1 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään sijoitusrahastolain (213/2019) 1 luvun 1 §:ään uusi 6 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala ja rahastoyhtiöön sovellettava muu lainsäädäntö

Kestävyysliittymien liittyvien tietojen antamisesta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/2088 kestävyysliittymien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa EU 2020/852 kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

56

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 1 luvun 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 1 luvun 6 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 739/2016 ja 214/2019, uusi 9 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

6 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/2088 kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa EU 2020/852 kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

sijoituspalvelulain 10 luvun 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään sijoituspalvelulain (747/2012) 10 luvun 7 §:ään, sellaisena on kuin se on laissa 1069/2017, uusi 6 momentti seuraavasti:

10 luku

Menettelytavat asiakassuhteessa

7 §

Tietojen antaminen asiakkaille

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2019/2088 kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla sovelletaan myös sijoitusneuvontaa tarjoaviin sijoituspalveluyrityksiin, joissa on vähemmän kuin kolme työntekijää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

kirjanpitolain 3 a luvun 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään kirjanpitolain (1336/1997) 3 a luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1376/2016, uusi 7 momentti seuraavasti:

3 a luku

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

2 §

Selvityksen sisältö

Selvityksessä on esitettävä myös ne tiedot, joista säädetään kestävästä sijoittamisesta helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU 2020/852 8 artiklassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

vakuutusten tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään vakuutusten tarjoamisesta annettuun lakiin (234/2018) uusi 54 a § seuraavasti:

6 luku

Sijoitusvakuutuksia koskevat lisävaatimukset

54 a §

Kestävyyteen liittyvien tietojen antaminen

58

Vakuutusenantajan sekä vakuutusedustajan, jonka palveluksessa on vähintään kolme työntekijää, tarjoamien vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden osalta kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/2088 kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla sekä vakuutusenantajan osalta lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2020/852 kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään eläkesäätiölakiin (1774/1995) uusi 49 j § seuraavasti:

49 j §

Kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/2088 kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2020/852 kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään vakuutuskassalakiin (1164/1992) uusi 84 j § seuraavasti:

84 j §

Lisäeläketointia harjoittavan eläkekassan osalta kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/2088 kestävyyteen

liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2020/852 kestävästä sijoittamisesta helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Sanna Marin

Valtiovarainministeri Matti Vanhanen

1.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 38 §:n 1 momentin 8 kohta ja 40 §:n 2 momentin 6, 8 ja 9 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 38 §:n 1 momentin 8 kohta laissa 1055/2016 ja 40 §:n 2 momentin 6, 8 ja 9 kohta laissa 215/2019, sekä

lisätään 38 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 254/2013, 1198/2014, 1055/2016, 893/2017, 215/2019 ja 316/2020, uusi 9 kohta, 40 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 1071/2017, 1108/2018, 215/2019 ja 316/2020, uusi 10 ja 11 kohta sekä lakiin uusi 50 t ja 50 u § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

38 §

38 §

Rikemaksu

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

8) laiminlyö tai rikkoo luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 6 §:ssä tarkoitetun perusmaksutilin tarjoamisvelvollisuuden, 6 a §:ssä tarkoitetut perusmaksutilin ominaisuuksia tai palveluntarjontaa koskevat velvollisuudet tai 6 b §:ssä tarkoitetut perusmaksutilin irtisanomista tai purkamista koskevat velvollisuudet.

8) laiminlyö tai rikkoo luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 6 §:ssä tarkoitetun perusmaksutilin tarjoamisvelvollisuuden, 6 a §:ssä tarkoitetut perusmaksutilin ominaisuuksia tai palveluntarjontaa koskevat velvollisuudet tai 6 b §:ssä tarkoitetut perusmaksutilin irtisanomista tai purkamista koskevat velvollisuudet;

9) laiminlyö tai rikkoo Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/2088 kestävyysriisien liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla, jäljempänä **tiedonantovelvoiteasetus**:

a) 3 artiklan säännöksiä kestävyysriskeihin liittyvien toimintaperiaatteiden avoimuudesta;

b) 5 artiklan 1 kohdan säännöksiä palkitsemispolitiikkojen avoimuudesta kestävyysriskien huomioon ottamisen osalta; tai

c) 12 artiklan säännöksiä annettujen tietojen tarkistamisesta.

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

6) viitearvoasetuksen 4—16 artiklan säännöksiä vertailuarvojen koskemattomuudesta ja luotettavuudesta, 21—26 artiklan säännöksiä kriittisistä, merkittävistä sekä muista kuin merkittävistä vertailuarvoista, 27 artiklan säännöksiä vertailuarvoselvityksestä, 28 artiklan säännöksiä vertailuarvon muutoksista ja lakkaamisesta, 29 artiklan säännöksiä vertailuarvon käytöstä sekä 34 artiklan säännöksiä hallinnoijan toimiluvasta ja rekisteröinnistä;

8) arvopapereilla toteutettavien rahoitustoi-
mien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 4 artiklan säännöksiä arvopapereilla toteutettavien rahoitustoi-
mien ilmoitusvelvollisuudesta ja tietojen turvaamisesta tai 15 artiklan säännöksiä vakuusjärjestelyn nojalla vastaanotettujen rahoitusvälineiden uudelleenkäytöstä; tai

9) rahamarkkinarahastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1131, jäljempänä *rahamarkkinarahastoasetus*, 4 artiklan 1 kohdan säännöksiä rahamarkkinarahaston perustamisen, hoitamisen ja markkinoimisen luvanvaraisuudesta, 4 artiklan 5 kohdan tai 5 artiklan 2 kohdan säännöksiä rahamarkkinarahaston toimilupaa haettaessa ilmoitetuista tiedoista, jos toimilupa on myönnetty hakijan antamien väärin tai harhaanjohtavien tietojen perusteella, 6 artiklan säännöksiä nimityksen "rahamarkkinarahasto" käytöstä, 9—16 artiklan säännöksiä

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

6) viitearvoasetuksen 4—16 artiklan säännöksiä vertailuarvojen koskemattomuudesta ja luotettavuudesta, 19 a—19 c artiklan säännöksiä EU:n ilmastosiirtymää koskevista vertailuarvoista ja EU:n Pariisin sopimuksen mukaisista vertailuarvoista, 21—26 artiklan säännöksiä kriittisistä, merkittävistä sekä muista kuin merkittävistä vertailuarvoista, 27 artiklan säännöksiä vertailuarvoselvityksestä, 28 artiklan säännöksiä vertailuarvon muutoksista ja lakkaamisesta, 29 artiklan säännöksiä vertailuarvon käytöstä sekä 34 artiklan säännöksiä hallinnoijan toimiluvasta ja rekisteröinnistä;

8) arvopapereilla toteutettavien rahoitustoi-
mien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 4 artiklan säännöksiä arvopapereilla toteutettavien rahoitustoi-
mien ilmoitusvelvollisuudesta ja tietojen turvaamisesta tai 15 artiklan säännöksiä vakuusjärjestelyn nojalla vastaanotettujen rahoitusvälineiden uudelleenkäytöstä;

9) rahamarkkinarahastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1131, jäljempänä *rahamarkkinarahastoasetus*, 4 artiklan 1 kohdan säännöksiä rahamarkkinarahaston perustamisen, hoitamisen ja markkinoimisen luvanvaraisuudesta, 4 artiklan 5 kohdan tai 5 artiklan 2 kohdan säännöksiä rahamarkkinarahaston toimilupaa haettaessa ilmoitetuista tiedoista, jos toimilupa on myönnetty hakijan antamien väärin tai harhaanjohtavien tietojen perusteella, 6 artiklan säännöksiä nimityksen "rahamarkkinarahasto" käytöstä, 9—16 artiklan säännöksiä

omaisuuserien koostumusta koskevista vaatimuksista, 17, 18, 24 tai 25 artiklan säännöksiä sijoitussalkkua koskevista vaatimuksista, 19—21 tai 23 artiklan säännöksiä sisäisen luottolaadun arviointia koskevista vaatimuksista, 26 artiklan säännöksiä rahamarkkinarahastojen luottoluokituksesta, 27 artiklan säännöksiä rahamarkkinarahaston hoitajan selonottovelvollisuudesta, 28 artiklan säännöksiä stressitesteistä, 29—34 artiklan säännöksiä arvostamista koskevista vaatimuksista taikka 36 artiklan säännöksiä avoimuusvaatimuksista.

omaisuuserien koostumusta koskevista vaatimuksista, 17, 18, 24 tai 25 artiklan säännöksiä sijoitussalkkua koskevista vaatimuksista, 19—21 tai 23 artiklan säännöksiä sisäisen luottolaadun arviointia koskevista vaatimuksista, 26 artiklan säännöksiä rahamarkkinarahastojen luottoluokituksesta, 27 artiklan säännöksiä rahamarkkinarahaston hoitajan selonottovelvollisuudesta, 28 artiklan säännöksiä stressitesteistä, 29—34 artiklan säännöksiä arvostamista koskevista vaatimuksista taikka 36 artiklan säännöksiä avoimuusvaatimuksista;

10) tiedonantovelvoiteasetuksen:

a) 4 artiklan säännöksiä haitallisten kestävyysvaikutusten avoimuudesta yhteisön tasolla;

b) 6 artiklan säännöksiä kestävyysriskien huomioon ottamisen avoimuudesta;

c) 7 artiklan säännöksiä haitallisten kestävyysvaikutusten avoimuudesta rahoitustuotteiden tasolla;

d) 8 artiklan säännöksiä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien edistämisen avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa;

e) 9 artiklan säännöksiä kestävien sijoitusten avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa;

f) 10 artiklan säännöksiä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien sekä kestävien sijoitusten edistämisen avoimuudesta verkkosivustoilla;

g) 11 artiklan 1 ja 2 kohdan säännöksiä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien ja kestävien sijoitusten edistämisen avoimuudesta määräaikaikatsauksissa;

h) 13 artiklan säännöksiä markkinointiviestinnästä; tai

11) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852 kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta, jäljempänä **taksonomia-asetus**, 5 artiklan säännöksiä ympäristön kannalta kestävien sijoitusten avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa, 6 artiklan säännöksiä ympäristöominai-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

suuksia edistävien rahoitustuotteiden avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaiskatsauksissa, tai 7 artiklan säännöksiä muiden rahoitustuotteiden avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaiskatsauksissa.

50 t §

Toiminta tiedonantovelvoiteasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii tiedonantovelvoiteasetuksen 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

50 u §

Toiminta taksonomia-asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii taksonomia-asetuksen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Tämän lain 40 §:n 2 momentin 10 kohdan g alakohta, 40 §:n 2 momentin 11 kohta ja 6 luvun 50 u § tulevat voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2022. Tämän lain 40 §:n 2 momentin 10 kohdan c alakohta tulee voimaan 20 päivänä joulukuuta 2022.

2.

Laki

sijoitusrahastolain 1 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään sijoitusrahastolain (213/2019) 1 luvun 1 §:ään uusi 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

1 §

1 §

*Soveltamisala ja rahastoyhtiöön sovellettava
muu lainsäädäntö*

*Soveltamisala ja rahastoyhtiöön sovellettava
muu lainsäädäntö*

Kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/2088 kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa EU 2020/852 kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 1 luvun 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 1 luvun 6 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 739/2016 ja 214/2019, uusi 9 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

6 §

6 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/2088 kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa EU 2020/852 kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

sijoituspalvelulain 10 luvun 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään sijoituspalvelulain (747/2012) 10 luvun 7 §:ään, sellaisena on kuin se on laissa 1069/2017, uusi 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 luku

10 luku

Menettelytavat asiakassuhteessa

Menettelytavat asiakassuhteessa

7 §

7 §

Tietojen antaminen asiakkaille

Tietojen antaminen asiakkaille

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2019/2088 kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla sovelletaan myös sijoitusneuvontaa tarjoaviin

Voimassa oleva laki

Ehdotus

sijoituspalveluyrityksiin, joissa on vähemmän kuin kolme työntekijää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

kirjanpitolain 3 a luvun 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään kirjanpitolain (1336/1997) 3 a luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1376/2016, uusi 7 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 a luku

3 a luku

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

2 §

2 §

Selvityksen sisältö

Selvityksen sisältö

Selvityksessä on esitettävä myös ne tiedot, joista säädetään kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU 2020/852 8 artiklassa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

vakuutusten tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään vakuutusten tarjoamisesta annettuun lakiin (234/2018) uusi 54 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 luku

6 luku

Sijoitusvakuutuksia koskevat lisävaatimukset

Sijoitusvakuutuksia koskevat lisävaatimukset

54 a §

Kestävyyteen liittyvien tietojen antaminen

Vakuutusenantajan sekä vakuutusedustajan, jonka palveluksessa on vähintään kolme työntekijää, tarjoamien vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden osalta kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/2088 kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla sekä vakuutusenantajan osalta lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2020/852 kestävästä sijoittamisesta helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:
lisätään eläkesäätiölakiin (1774/1995) uusi 49 j § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

49 j §

Kestävyys­teen liittyvien tietojen antamisesta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/2088 kestävyys­teen liittyvien tietojen antamisesta rahoitus­palvelusektorilla sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2020/852 kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:
lisätään vakuutuskassalakiin (1164/1992) uusi 84 j seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

84 j §

Lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan osalta kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/2088 kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2020/852 kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .